

บ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กกำพร้า

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2556 - 2557

บ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กกำพร้า

Orphans And Learning Center

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสถาปัตยกรรม)
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2556

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ โสวิทย์สกุล
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รศ.สุภาวดี	รัตนมาศ	ประธานคณะกรรมการ
ผศ.โอชกร	ภาคสุวรรณ	รองประธานคณะกรรมการ
อ.พิสิฐ	พินิจจันทร์	กรรมการ
อ.ธีร์	อังคะสุวพลา	กรรมการ
อ.ปรีศณี	เมฆศรีสวัสดิ์	กรรมการและเลขานุการ

อ.ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กกำพร้า
	Orphanage and learning center
ชื่อนักศึกษา	นางสาวศศิเพ็ญ อรุณทอง
รหัสนักศึกษา	52020081
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
ปีการศึกษา	2556-2557

บทคัดย่อ

ข้อปัญหาและความเป็นมาของโครงการ

สังคมไทยมีเด็กที่ถูกทิ้ง ขาดความรัก ขาดความรับผิดชอบของ บิดา มารดา ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุใดก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มเยาวชน จากข้อมูลสถิติของกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ มีจำนวนเด็กถูกทิ้ง ในปี พ.ศ.2555 โดยพบว่ามีจำนวน 640,000 คน และสถิติการรับเด็กเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์เด็กมีเพียง(กระทรวงสาธารณสุข) จำนวน 15,657 คนเท่านั้น จึงทำให้เกิดโครงการ “บ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กกำพร้า” จะเป็นเสมือนบ้าน ที่ปลอดภัยอบอุ่น และยังเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้หลังใหม่ และส่งเสริมให้เด็กได้รับการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับการพัฒนาตามแต่ละวัยของเด็ก

วิธีการดำเนินงาน

โครงการ เป็นโครงการประเภท ที่อยู่อาศัย รวมทั้งปัจจัย 4 และให้การเรียนรู้อบรมทั้งสองด้านเป็นหลัก ทั้งด้านการศึกษาและด้านการฝึกอาชีพ เพื่อรองรับเด็กกำพร้า จึงได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากอาคารตัวอย่าง และพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการประเภทต่างๆ รวมทั้งการออกแบบพื้นที่ว่างในการเชื่อมโยงแต่ละกิจกรรม การศึกษาเรื่องงานสถาปัตยกรรมอาคาร งานระบบวิศวกรรม เพื่อให้โครงการตอบสนองของผู้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปการวิจัย

โครงการบ้านอุปถัมภ์นี้จะตั้งอยู่ที่จังหวัดสมุทรปราการ ด้านหน้าติดถนนเทพารักษ์กม.15 ที่ดินโครงการมีขนาด 28,340 ตารางเมตร โครงการจะแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนที่พักอาศัย มีจำนวนทั้งหมด 19 หลัง ส่วนการศึกษา มีโรงเรียนอนุบาล 1-3 และฝึกอาชีพ ส่วนกลาง ส่วนบริหารโครงการ และส่วนบริการโครงการ มีพื้นที่รวม 10,860 ตรม. การวางผังโครงการเน้นให้มีพื้นที่สีเขียวหลากหลายที่ มีการเชื่อมโยงพื้นที่บ้านแต่ละหลังให้ใช้ร่วมกัน รู้จักดูแลซึ่งกันและกัน เป้าหมายของโครงการเพื่อให้เด็กเติบโตภายใต้ที่ที่ได้รับความรัก การเอาใจใส่ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี ไม่ว่ากรรม โศกทางสน ออกห่างนามให้คิดแบ่งปันอย่า และต้ององอาจองกล้าใจองเอกล้าทุกครั้งที่มีการรับใช้

มีความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม ไม่เป็นภาระให้ใคร

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์โครงการบ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กกำพร้า ฉบับนี้สามารถสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ทั้งนี้ด้วยความช่วยเหลือและความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ให้ทั้งด้าน ข้อมูลประกอบการออกแบบ และ ข้อคิด ข้อติชม ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับ นี้ตลอดเรื่อยมา ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์จึงใคร่ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นผู้สนับสนุนทุกๆด้านของข้าพเจ้าด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ อ.ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับคำแนะนำ กำลังใจ และ ความช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์อย่างเสมอมา

ขอขอบคุณคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ สำหรับคำแนะนำผลงานวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณมูลนิธิโสสะ สมุทรปราการ และ เชียงราย สำหรับข้อมูลเชิงลึก ในการออกแบบ วิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ เพื่อนๆสส. ที่อยู่เป็นเพื่อนกันตลอดมา เพื่อนใกล้เคียง เพื่อนบ้าน เพื่อนในกลุ่ม ที่ ให้กำลังใจเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนสวนกุหลาบสมุทรปราการ ที่สละเวลาทำงานมาหากันเสมอๆ

ขอบคุณพี่-น้อง รหัส 27,57,81 สำหรับทุกๆอย่าง กำลังใจ เสียงหัวเราะ และร่วมมือ ร่วมไม้ จับคัดเตอร์ จับกระดาษ ประกอบรูปร่างทุกอย่างออกมาจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณทุกท่านที่ผ่านเข้ามา อยู่ร่วมตลอดเวลาที่ผ่านมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาโครงการ	1-1
1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1-3
1.3. ประโยชน์ของโครงการ	1-4
1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ	1-4
1.5 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ	1-4
1.6. ขอบเขตและระเบียบวิธีการศึกษาโครงการ	1-5

บทที่ 2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของโครงการ	2-1
2.2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการ	2-16
2.3 มาตรฐานในการออกแบบสถานศึกษา	2-26

บทที่ 3 อาคารกรณีศึกษา

3.1 วัตถุประสงค์ในการศึกษาอาคารตัวอย่าง	3-1
3.2 อาคารตัวอย่างในประเทศไทย	3-1
3.2.1 หมู่บ้านเด็กโสสะ	3-1
3.2.2 โรงเรียนอนุบาล เทพารักษ์	3-11
3.3 อาคารตัวอย่างต่างประเทศ	3-22
3.3.1 SHISEI GAKUEN	3-22

บทที่ 4 การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภายในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า	
4.1 การศึกษาประเภทของผู้ใช้โครงการ	4-1
4.2 จำนวนผู้ใช้โครงการ	4-1

	หน้า
4.3. โครงสร้างการบริหารและการวิเคราะห์หาจำนวนบุคลากรในโครงการ	4-4
4.4 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	4-8
บทที่ 5 การศึกษาและกำหนดองค์ประกอบโครงการ	
5.1 การศึกษาองค์ประกอบของโครงการ	5-1
5.2 สรุปองค์ประกอบของโครงการ	5-4
5.3 พื้นที่ใช้สอยโครงการ	5-8
5.4 สรุปผลการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ	5-17
บทที่ 6 การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ	
6.1 ข้อพิจารณาและหลักเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งของโครงการ	6-1
6.2 การเลือกที่ตั้งโครงการ	6-4
บทที่ 7 การศึกษาระบบที่มีผลต่อการออกแบบอาคาร	
7.1 ระบบโครงสร้างอาคาร	7-1
7.2 ระบบผนัง	7-2
7.3 ระบบหลังคา	7-2
7.4 ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ	7-3
7.5 ระบบสุขาภิบาล	7-4
บทที่ 8 ผลงานการออกแบบ	8-1
ภาคผนวก	
พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก	ผ-1
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ	ผ-15
กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ การจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก	ผ-18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงโครงสร้างหลักสูตร	2-16
ตารางที่ 2.2 แสดงประสบการณ์และกิจกรรมที่เด็กควรทำ ด้านการพัฒนาร่างกาย	2-17
ตารางที่ 2.3 แสดงประสบการณ์และกิจกรรมที่เด็กควรทำ ด้านการพัฒนาอารมณ์ และจิตใจ	2-18
ตารางที่ 2.4 แสดง รูปแบบเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละวัน	2-21
ตารางที่ 2.5 แสดง ตัวอย่างตารางกิจกรรมประจำวัน	2-21
ตารางที่ 4.1 แสดง จำนวนฝ่ายบริหารโครงการ	4-6
ตารางที่ 4.2 แสดง จำนวนอัตรานักเรียนต่อครู	4-7
ตารางที่ 4.3 แสดงอัตราส่วนระหว่างเด็กต่อเจ้าหน้าที่	4-7
ตารางที่ 4.4 แสดงพฤติกรรมเด็กเล็ก ในโครงการ	4-8
ตารางที่ 4.5 แสดงพฤติกรรมวันธรรมดา ของเด็กโตในโครงการ	4-9
ตารางที่ 4.6 แสดงพฤติกรรมวันเสาร์-อาทิตย์ ของเด็กโตในโครงการ	4-10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 3.1 แสดงภาพโรงเรียนอนุบาลหมู่บ้านโสตะ	3-1
ภาพที่ 3.2 แสดงอาคารอำนวยการของบ้านเด็กโสตะ	3-5
ภาพที่ 3.3 แสดงอาคารส่วนโรงเรียนอนุบาลของบ้านเด็กโสตะ	3-5
ภาพที่ 3.4 แสดงโรงจอดรถของบ้านเด็กโสตะ	3-6
ภาพที่ 3.5 แสดงสนามหญ้าบ้านเด็กโสตะจ. เชียงราย	3-6
ภาพที่ 3.6 แสดงที่จอดรถกลางแจ้ง บ้านเด็กโสตะจ. เชียงราย	3-7
ภาพที่ 3.7 แสดงตัวอย่างบ้านพักอาศัยของบ้านเด็กโสตะ	3-7
ภาพที่ 3.8 แสดงตัวอย่างแปลนบ้านพักอาศัยของบ้านเด็กโสตะ	3-8
ภาพที่ 3.8 แสดงผังโครงการบ้านโสตะ	3-9
ภาพที่ 3.9 แสดง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-11
ภาพที่ 3.10 แสดง กิจกรรมภายในโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-13
ภาพที่ 3.11 แสดง กิจกรรม Computerโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-14
ภาพที่ 3.12 แสดง กิจกรรมว่ายน้ำโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-14
ภาพที่ 3.13 แสดง กิจกรรมภายในพื้นที่โถงกลาง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-15
ภาพที่ 3.14 แสดง หลังคาคลุมพื้นที่ส่วนกลาง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-15
ภาพที่ 3.15 แสดง พื้นที่ส่วนต้อนรับ โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-16
ภาพที่ 3.16 แสดง พื้นที่ส่วนต้อนรับ ห้องธุรการ โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-16
ภาพที่ 3.17 แสดง อาคารเรียนโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-17
ภาพที่ 3.18 แสดง ห้องเรียนชั้น 1 โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-18
ภาพที่ 3.19 แสดง ห้องเรียนชั้น 2โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-18
ภาพที่ 3.20 แสดง สนามเด็กเล่น โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-18
ภาพที่ 3.21 แสดง สนามเด็กเล่น โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-19
ภาพที่ 3.22 แสดงผังอาคารโดยสังเขป โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-19
ภาพที่ 3.23 แสดง รูปด้านหน้าโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-19
ภาพที่ 3.24 แสดงทางเชื่อมข้างอาคาร	3-20
ภาพที่ 3.25 แสดงบันไดทางขึ้นลง ห้องเรียน	3-21
ภาพที่ 3.26 แสดงทางเข้าออกของโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-21
ภาพที่ 3.27 แสดงด้านหน้าของอาคาร SHISEI GAKUEN	3-22

ภาพที่ 3.1 แสดงภาพโรงเรียนอนุบาลหมู่บ้านโสตะ	3-1
ภาพที่ 3.2 แสดงอาคารอำนวยการของบ้านเด็กโสตะ	3-5
ภาพที่ 3.3 แสดงอาคารส่วนโรงเรียนอนุบาลของบ้านเด็กโสตะ	3-5
ภาพที่ 3.4 แสดงโรงจอดรถของบ้านเด็กโสตะ	3-6
ภาพที่ 3.5 แสดงสนามหญ้าบ้านเด็กโสตะจ.เชียงราย	3-6
ภาพที่ 3.6 แสดงที่จอดรถกลางแจ้ง บ้านเด็กโสตะจ.เชียงราย	3-7
ภาพที่ 3.7 แสดงตัวอย่างบ้านพักอาศัยของบ้านเด็กโสตะ	3-7
ภาพที่ 3.8 แสดงตัวอย่างแปลนบ้านพักอาศัยของบ้านเด็กโสตะ	3-8
ภาพที่ 3.8 แสดงผังโครงการบ้านโสตะ	3-9
ภาพที่ 3.9 แสดง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-11
ภาพที่ 3.10 แสดง กิจกรรมภายในโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-13
ภาพที่ 3.11 แสดง กิจกรรม Computerโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-14
ภาพที่ 3.12 แสดง กิจกรรมว่ายน้ำโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-14
ภาพที่ 3.13 แสดง กิจกรรมภายในพื้นที่โถงกลาง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-15
ภาพที่ 3.14 แสดง หลังคาคลุมพื้นที่ส่วนกลาง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-15
ภาพที่ 3.15 แสดง พื้นที่ส่วนต้อนรับ โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-16
ภาพที่ 3.16 แสดง พื้นที่ส่วนต้อนรับ ห้องธุรการ โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-16
ภาพที่ 3.17 แสดง อาคารเรียนโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-17
ภาพที่ 3.18 แสดง ห้องเรียนชั้น 1 โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-18
ภาพที่ 3.19 แสดง ห้องเรียนชั้น 2โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-18
ภาพที่ 3.20 แสดง สนามเด็กเล่น โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-18
ภาพที่ 3.21 แสดง สนามเด็กเล่น โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-19
ภาพที่ 3.22 แสดงผังอาคารโดยสังเขป โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-19
ภาพที่ 3.23 แสดง รูปด้านหน้าโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-19
ภาพที่ 3.24 แสดงทางเชื่อมข้างอาคาร	3-20
ภาพที่ 3.25 แสดงบันไดทางขึ้นลง ห้องเรียน	3-21
ภาพที่ 3.26 แสดงทางเข้าออกของโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์	3-21
ภาพที่ 3.27 แสดงด้านหน้าของอาคาร SHISEI GAKUEN	3-22
ภาพที่ 3.28 แสดงห้องบำบัดของอาคาร SHISEI GAKUEN	3-25
ภาพที่ 3.29 แสดงห้องพักอาศัยอาคาร SHISEI GAKUEN	3-26

	หน้า
ภาพที่ 3.30 แสดงห้องพักอาศัยอาคาร SHISEI GAKUEN	3-26
ภาพที่ 3.31 แสดงห้องทำกิจกรรม อาคาร SHISEI GAKUEN	3-26
ภาพที่ 3.32 แสดงทางขึ้นของส่วนสำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN	3-27
ภาพที่ 3.33 แสดงทางขึ้นของส่วนสนามเด็กเล่น อาคาร SHISEI GAKUEN	3-27
ภาพที่ 3.34 แสดงระเบียบทางเชื่อม ของ สำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN	3-27
ภาพที่ 3.34 แสดงปาด้านหน้า ของ สำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN	3-28
ภาพที่ 3.35 แสดงรูปด้านข้าง ของ สำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN	3-28
ภาพที่ 4.1 แสดงสถิติเด็กที่ถูกละเมิดสิทธิที่ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงาน ต่างๆ	4-1
ภาพที่ 5.1 แสดง การจัดเรียงโต๊ะเรียนให้นั่งได้ 10 คน	5-10
ภาพที่ 5.2 แสดง การจัดห้องเรียนอนุบาล	5-11
ภาพที่ 5.3 แสดง การจัดห้องเรียนคอมพิวเตอร์	5-11
ภาพที่ 5.4 แสดง การจัดห้องน้ำ	5-13
ภาพที่ 5.5 แสดง การจัดห้องผู้อำนวยการ	5-14
ภาพที่ 5.6 แสดง การจัดห้องประชุม 10 ที่นั่ง	5-14
ภาพที่ 6.1 แสดงที่ตั้งโครงการ	6-5
ภาพที่ 6.2 แสดงที่ตั้งโครงการในผังสี สมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2544	6-5
ภาพที่ 6.3 แสดงบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ	6-6
ภาพที่ 6.4 แสดงบริเวณพื้นที่ภายในโครงการ	6-6
ภาพที่ 6.5 แสดงบริเวณด้านตรงข้ามโครงการ	6-6
ภาพที่ 6.6 แสดงบริเวณทางเข้าโครงการ	6-10
ภาพที่ 7.1 แสดงระบบพื้นสองทางพร้อมคานรองรับ	7-2
ภาพที่ 8. แสดงรูปผังชั้น 1	8-1
ภาพที่ 8.2 แสดงรูปผังชั้น 2	8-2
ภาพที่ 8.3 แสดงรูปผังชั้น 3-4	8-2
ภาพที่ 8.4 แสดงรูปตัด 1	8-3
ภาพที่ 8.5 แสดงรูปตัด 2	8-3
ภาพที่ 8.6 แสดงรูปด้าน 1	8-3
ภาพที่ 8.7 แสดงรูปด้าน 2	8-3
ภาพที่ 8.8 แสดงรูปด้าน 3	8-4
ภาพที่ 8.9 แสดงรูปด้าน 4	8-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.10 แสดงผังบริเวณ	8-4
ภาพที่ 8.11 แสดงกระบวนการคิด	8-5
ภาพที่ 8.12 แสดง พื้นที่สีเขียวภายในโครงการ	8-5
ภาพที่ 8.12 แสดงทัศนียภาพ	8-6
ภาพที่ 8-13 แสดงหุ่นจำลอง	8-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาโครงการ

ในสังคมไทยยังมีเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่ถูกทอดทิ้ง ขาดการดูแล ขาดความรักจากครอบครัว ขาดความรับผิดชอบของบุคคล ซึ่งเรียกว่าเป็น บิดา มารดา ไม่ว่าจะมาจากสาเหตุความไม่พร้อมของสถานะทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มเยาวชน หรือวัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีเกรงกลัวที่ถูกต้องทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาในกลุ่มวัยรุ่นเพิ่มมากขึ้นซึ่งเป็นสาเหตุของการทำแท้ง ความไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตรและปัญหาการทอดทิ้งเด็กด้วยสาเหตุเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า ไร้ที่พึ่ง พบว่าสถิติการคลอดบุตรของมารดาวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้น คือ ในปี พ.ศ.2552 ร้อยละ 13.55 ปีพ.ศ.2553 ร้อยละ 13.76 ปี พ.ศ.2554 ร้อยละ 14.32 ปี พ.ศ.2555 ร้อยละ 16.57 ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งในการนำไปสู่การทำแท้งและการทอดทิ้งเด็ก

จากข้อมูลสถิติของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีจำนวนเด็กถูกทิ้งที่ใช้ชีวิตและทำงานตามสถานที่ต่างๆ ในปี พ.ศ.2555 โดยพบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น ประมาณ 640,000 คนที่ยังขาดโอกาสทางการศึกษาและพัฒนาตนเอง จำแนกออกเป็น 4 กลุ่มประกอบด้วย

1.1.1 เด็กเร่ร่อนจรจัด มีจำนวน 30,000 คน ซึ่งแหล่งชุมชนแออัดที่มีจำนวนเด็กเร่ร่อนมากที่สุดอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร บริเวณสะพานพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ชุมชนคลองเตย ชุมชนรังสิต และชุมชนธัญบุรี รวมทั้งตามเมืองจังหวัด ขนาดใหญ่ อาทิ ด่านแม่สาย จ.เชียงราย , บริเวณโรงเกลือ จ.สระแก้ว , บริเวณชุมชนข้างทางรถไฟ สวนรัก หอนาฬิกา จ.นครราชสีมา และบริเวณพญา จ.ชลบุรี ซึ่งเด็กในส่วนใหญ่ประสบปัญหาครอบครัวแตกแยก ถูกทารุณกรรม บางส่วนออกมาเร่ร่อนเพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว และหนีตามเพื่อนมาเร่ร่อนเด็กกลุ่มนี้กำลังเผชิญความเสี่ยงสูงต่อปัญหายาเสพติด การขายบริการทางเพศ และอาชญากรรม เนื่องจากถูกทำร้าย ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศ และการ

สิ่งที่เด็กในกลุ่มนี้ต้องการคือ การช่วยเหลือต่อเนืองระยะยาว ซ่อมแซมสภาพพื้นฐานในชีวิต จากนั้นจึงนำเด็กกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

1.1.2 เด็กไร้สัญชาติ มีจำนวน 200,000-300,000 คน ในจำนวนนี้มีอยู่ 100,000 คนที่ยังขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นเด็กจากชนกลุ่มน้อยที่เข้ามาพักพิงในประเทศไทย มีทั้งที่อยู่มานานเป็นชั่วอายุคน และเพิ่งอพยพเข้ามาอยู่ จึงยังไม่ถูกรับรองสัญชาติ ทำให้เด็กในกลุ่มดังกล่าวไม่ได้รับบริการ

ไม่เท่ากับเด็กทั่วไป โดยขาดโอกาสทางการศึกษา ไม่ได้รับสิทธิรับทุนแม่เรียนดี เสี่ยงต่อการถูก

ล่องลอยไปค้ามนุษย์ ขาดสิทธิทางการรักษาพยาบาล และไม่สามารถเดินทางไกลได้ เพราะไม่ได้รับการรับรองสิทธิการเป็นพลเมือง

ความต้องการจำเป็นของเด็กกลุ่มนี้คือการให้สิทธิและโอกาสต่อเด็กไร้สัญชาติ ทั้งทางกฎหมายรับรองและสิทธิการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา การดูแลรักษาพยาบาล และสิทธิการเดินทางออกนอกพื้นที่ได้ รวมถึงกลไกการติดตามคุ้มครองเด็กไร้สัญชาติที่มีแนวโน้มสูญหายและเสี่ยงต่อขบวนการค้ามนุษย์ปัญหาสำคัญของเด็กในกลุ่มนี้คือ ขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากต้องอพยพตามผู้ปกครองเข้ามาทำงาน และเป็นกลุ่มที่ต้องเป็นแรงงานเด็ก จึงไม่มีเวลาเรียนในระบบโรงเรียนปกติ ความต้องการของเด็กกลุ่มนี้จึงต้องการการศึกษารูปแบบพิเศษ บนพื้นฐานของความต้องการให้การศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวิถีชีวิตรวมถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และส่งเสริมยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

1.1.3 เด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง มีจำนวน 88,730 คน ซึ่งถูกทอดทิ้งตามโรงพยาบาล สถานรับเลี้ยงเด็ก และที่สาธารณะ โดยมีสาเหตุจากแม่ที่อยู่ในวัยเรียน และแม่ที่ไม่สามารถเลี้ยงลูกได้ เด็กในกลุ่มนี้นอกจากต้องการโอกาสทางการศึกษาเหมือนเด็กทั่วไปตั้งแต่ปฐมวัยแล้ว ยังต้องการความรักความเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวกับสังคมได้

1.1.4 ลูกของแรงงานต่างด้าว มีจำนวน 250,000 คน ปัญหาสำคัญของเด็กในกลุ่มนี้คือ ขาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากต้องอพยพตามผู้ปกครองเข้ามาทำงาน และเป็นกลุ่มที่ต้องเป็นแรงงานเด็ก จึงไม่มีเวลาเรียนในระบบโรงเรียนปกติ ความต้องการของเด็กกลุ่มนี้จึงต้องการการศึกษารูปแบบพิเศษ บนพื้นฐานของความต้องการให้การศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมกับวิถีชีวิตรวมถึงการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และส่งเสริมยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

และสถิติการรับเด็กเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์เด็กจากปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งมีเพียง (กระทรวงสาธารณสุข) จำนวน 5,157 คน และหน่วยงานเอกชน จำนวน 10,500 คน

จากความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของเด็ก (ตามนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนระยะ 10 ปี(2545 – 2554)

ด้านร่างกาย ต้องการลดอัตราการตายของแม่และเด็ก ต้องการได้รับสารอาหารที่พอเพียงต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย ได้รับภูมิคุ้มกันโรคที่ติดต่อและไม่ติดต่อ ต้องการการพัฒนาทักษะทางกายและทักษะการเคลื่อนไหวเพื่อให้มีพลังกำลังเพิ่มขึ้นและส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาสติปัญญาและความสามารถรู้คิด

ด้านสติปัญญา วัยทารกต้องการการเคลื่อนไหวและประสาทสัมผัสเพื่อเสริมสร้างและเกิดเอกภาพพัฒนาการที่เป็นไปตามธรรมชาติ แล้วค่อยเรียนรู้ส่วนที่เป็นนามธรรม การรู้จักใช้เหตุผล ระยะเวลาพัฒนาการที่เป็นไปตามธรรมชาติ แล้วค่อยเรียนรู้ส่วนที่เป็นนามธรรม การรู้จักใช้เหตุผล ระยะเวลาปฐมวัย(0-5 ปี) เป็นช่วงเวลาของการวางรากฐานทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างแท้จริง และเมื่อ

เข้าสู่วัยรุ่นเป็นช่วงของการพัฒนาการรูปร่าง เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง และแสดง

ด้านอารมณ์และจิตใจ ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก กับบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดู หากได้รับการตอบสนองทางอารมณ์เป็นอย่างดี เด็กก็จะ สามารถพัฒนาบุคลิกภาพที่มั่นคง และสามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นตามศักยภาพของ ช่วงวัย

สำหรับปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ปัจจุบันได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนได้มีการ ร่วมมือและแก้ไข อาทิ สถานสงเคราะห์เด็ก บ้านอุปถัมภ์เด็กอ่อนรังสิต บ้านปากเกร็ด และอีกหลาย แห่งที่เป็นหน่วยงานของภาครัฐ พบว่า ส่วนใหญ่ยังขาดการคำนึงในเรื่องของการพัฒนาการ ระบบ การเลี้ยงดู และการคำนึงถึงเรื่องการศึกษา และการเรียนรู้การใช้ชีวิต จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นใน ด้านระบบการพัฒนาการ และการเลี้ยงดูนั้น ปัจจุบัน มีหน่วยงานภาคเอกชนได้มีส่วนเข้ามาร่วมมือ และแก้ไข อาทิ หมู่บ้านเด็กโสสะ ขององค์การหมู่บ้านเด็กเอสไอเอส สากล ซึ่งเป็นระบบการเลี้ยงดูที่ สร้างครอบครัวเสมือน โดยมีการแบ่งเป็นบ้าน ประกอบไปด้วย แม่ พี่ น้อง ซึ่งแต่ละครอบครัวจะมี บ้านเป็นของตนเอง โดยการเลี้ยงดูรูปแบบนี้ ดร.ไมเนอร์ เป็นผู้คิดค้นโดยได้รับบันดาลใจจากคำกล่าว ของโจฮานน์ เพสตาโลซีแกน นำกลุ่มความคิดทางด้านระบบการศึกษาสมัยใหม่ที่ว่า “สิ่งสำคัญใน การพุ่มพักเด็กผู้หนึ่งให้เจริญเติบโตได้ดี คือสายตาจากแม่ของเขาที่เฝ้ามองความเปลี่ยนแปลงถึงส่วน ลึกภายในจิตใจอยู่เสมอ” ซึ่งรูปแบบการเลี้ยงดูนี้จะต่างจากทั่วไปที่เป็นระบบการเลี้ยงดู แบ่งเป็นอายุ แล้วมีพี่เลี้ยงเป็นคนดูแลเหมือนโรงเรียนประจำทั่วไป

“บ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กกำพร้า” นี้จะเป็นเสมือนบ้าน ที่ปลอดภัย อบอุ่น และ ยังเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้หลังใหม่ ที่สามารถรองรับเด็กกำพร้าเหล่านี้ สามารถเยียวยาจิตใจรวม ไปถึงการตอบสนองความต้องการนอกจากปัจจัย 4 ยังรวมถึงการส่งเสริมให้เด็กๆได้รับการเลี้ยงดู และอบรมสั่งสอนอย่างถูกต้องเหมาะสมกับการพัฒนาตามวัยที่เด็กสมควรจะได้รับแล้วสิ่งสำคัญที่ควร จัดให้มี คือการ ส่งเสริมการเรียนรู้โดยรูปแบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(ในระบบ) โดยมีการส่งเด็กไปยัง สถานศึกษาในละแวกพื้นที่ใกล้เคียง สามารถเข้าเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป รวมทั้งให้การศึกษาคบคู่ไป กับการเยียวยา ทางจิตใจ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของงานศิลปะ หรือดนตรี การกีฬา เพื่อเป็นการ พัฒนาความสามารถของเด็กๆ และส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เพื่อที่เด็กจะสามารถนำไปใช้เพื่อการ รับรู้และเรียนรู้พัฒนาเป็นประชากรที่มีคุณภาพ ซึ่งในปัจจุบันบ้านอุปถัมภ์และสถานสงเคราะห์ใน ประเทศไทยที่มีอยู่ก็ยังขาดการคำนึงในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อรองรับเด็กวัย 3 ปี ถึง อายุ 18 ปี ที่มีปัญหา ครอบครัวแตกแยก นี้ออกจากบ้าน เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้า เด็กโดนทิ้งเนื่องจากความไม่พร้อมต่างๆ และยังเป็นหน่วยงานประสานงานระหว่างองค์กรต่างๆ ทั้งทางภาครัฐและเอกชน ที่ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กเร่ร่อน และเด็กกำพร้า

1.2.2 เพื่อให้เด็กภายในบ้านอุปถัมภ์ ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีพัฒนาการด้านการศึกษาและมีการพัฒนาด้านร่างกายอย่างมีระบบ

1.2.3 เพื่อส่งเสริมและเน้นไปทางความสามารถพิเศษของเด็กแต่ละคนให้มีความชัดเจน สามารถนำมาใช้ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ในอนาคต

1.2.4 เพื่อให้เด็กได้รู้จักการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการเข้าสังคมได้

1.2.5 เพื่อเป็นสถานที่ที่มีความปลอดภัย มีความอบอุ่น มีกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กเกิดความผ่อนคลายและพัฒนาฟื้นฟูสภาพจิตใจ

1.3. ประโยชน์ของโครงการ

1.3.1 มีสถานที่ ที่เด็กอยู่อย่างอบอุ่น ปลอดภัย เพื่อให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตภายในครอบครัว เกิดความรัก ความผูกพัน มีการเห็นใจซึ่งกันและกัน

1.3.2 เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน ได้รับการเรียนรู้ที่ถูกต้อง มีการศึกษาที่ดี รู้จักการปรับตัวกับบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี มีอนาคต

1.3.4 เด็กมีความสามารถติดตัว สามารถนำออกมาทำอาชีพเบื้องต้นเพื่อหารายได้ เลี้ยงตนเองได้

1.3.5 เด็กกำพร้าสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างไม่มีปมด้อย และมีความสุขมีการศึกษาที่ดี มีอาชีพ การงานที่ดี

1.3.6 มีสถานที่รับรองเด็กกำพร้า ที่เด็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และมีทักษะการช่วยเหลือตัวเองได้เป็นคนดี ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น

1.4 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

1.4.1 ได้ศึกษาให้เข้าใจถึงพฤติกรรมและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ “เด็ก” เพื่อสามารถนำมาใช้ในการออกแบบอาคารต่อไป

1.4.2 เรียนรู้ถึงพื้นที่การใช้งานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในส่วนต่างๆของบ้านอุปถัมภ์

1.4.3 เรียนรู้ หาข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อไปหน่วยงานต่างๆ การติดตามการช่วยเหลือเด็ก

1.4.4 เรียนรู้แนวทางการออกแบบงานสถาปัตยกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการและ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลเบื้องหลังเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
สามารถช่วยเหลือสังคมได้

1.5 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ

1.5.1 ได้รับความรู้เรื่องการออกแบบเกี่ยวกับความหลากหลายของผู้ใช้โครงการ ตั้งแต่ เด็กเล็ก เด็กโต จนถึงช่วงวัยรุ่น ที่มีพฤติกรรม ลักษณะกายภาพ และความต้องการที่แตกต่างกัน

1.5.2 ได้รับความรู้เรื่องวางผังของส่วนประกอบต่างๆที่มีความหลากหลายภายในโครงการ เช่น ส่วนพักอาศัย ส่วนสำนักงาน ส่วนให้การศึกษา

1.5.3 ได้รับความรู้เรื่องเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และ หน่วยงานภาคเอกชน ในการช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องกัน กับรูปแบบโครงการและนำมาวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย เพื่อให้เกิดเป็นข้อเสนอแนะของโครงการ

1.5.4 ได้รับความรู้เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาลักษณะ ศักยภาพ และข้อมูลพื้นที่เกี่ยวกับที่ตั้งโครงการ

1.5.5 ได้รับความรู้เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาด้านงานโครงสร้างและงานระบบวิศวกรรมต่างๆ

1.6. ขอบเขตและระเบียบวิธีการศึกษาโครงการ

1.6.1 ศึกษาความหมายของคำว่า “เด็ก” และ “เด็กกำพร้า”

1.6.2 ศึกษาปัญหาของเด็กในสังคมไทยปัจจุบัน

1.6.3 ศึกษาและวิเคราะห์โครงการที่มีลักษณะคล้ายกันเพื่อวิเคราะห์สิ่งที่จำเป็น และวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ

1.6.4 ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบ รายละเอียดโครงการและลักษณะการบริหารโครงการ รวมถึงการแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ

1.6.5 ศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ ทั้งด้านลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ สภาพแวดล้อม และลักษณะเฉพาะตัวของที่ตั้งโครงการ รวมไปถึง แหล่งคมนาคม แหล่งสาธารณูปโภคต่างๆ

1.6.6 ศึกษาการจัดวางผังอาคารในลักษณะที่ต่างกันให้เกิดความสัมพันธ์กันในการดำเนินงาน และความเป็นสัดส่วนในแต่ละองค์ประกอบ

1.6.7 ศึกษาการศึกษาการออกแบบสถาปัตยกรรม และการวางผังบริบทโดยรอบโครงการ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อบริบทโดยรอบและชุมชนใกล้เคียง

1.6.8 ศึกษาและวิเคราะห์เลือกรูปทรงอาคาร รูปลักษณะอาคาร และระบบโครงสร้าง งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการให้เหมาะสม และคำนึงถึงกฎหมาย เทศบัญญัติต่างๆที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

2.1 ข้อมูลทั่วไปของโครงการ

2.1.1 ความหมายของคำว่าเด็ก ในพจนานุกรมไทย

เด็ก (CHILD) ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถานฉบับปี พ.ศ. 2542 ให้คำนิยามไว้ว่า

เด็ก (น.) คนที่มีอายุยังน้อย ; (กฎ) ผู้เยาว์ตามประมวลกฎหมายแพ่งผู้ซึ่งอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์และยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ; บุคคลอายุเกิน 7 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ ; บุคคลที่มีอายุ 15 ปีลงมา ; บุคคลผู้ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์. ว.ยังเด็ก ; อ่อนวัย

สำหรับคำว่าเด็ก (CHILD) ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถานฉบับปี พ.ศ. 2525 ให้คำนิยามไว้ว่า

เด็ก (น.) หมายถึง ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์

2.1.2 ความหมายของคำว่าเด็กในทางกฎหมาย

กฎหมายภายในของประเทศไทยได้นิยามคำว่าเด็กและ เด็กเร่ร่อน ในพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2556 ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2546

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“เด็กเร่ร่อน” หมายความว่าเด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูหรือไม่สามารถเลี้ยงดูได้ จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่าง ๆ หรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเร่ร่อนจนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

“เด็กกำพร้า” หมายความว่า เด็กที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้

“เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก” หมายความว่าเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขังหรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบากหรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

“เด็กพิการ” หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมองสติปัญญาหรือจิตใจ ไม่ว่าจะมีความบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นได้ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อผู้จัดทำเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่าเด็กที่ประพฤตินไม่สมควรเด็กที่ประกอบอาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“บิดามารดา” หมายความว่า บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรมและผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้างตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

“ครอบครัวอุปถัมภ์” หมายความว่า บุคคลที่รับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตร

“การเลี้ยงดูโดยมิชอบ” หมายความว่า การไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนหรือพัฒนาเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำ ที่กำหนดในกฎกระทรวงจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

“สถานรับเลี้ยงเด็ก” หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์ และมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไปซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย

“สถานสงเคราะห์” หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป

“สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า สถานที่ให้การศึกษา อบรมฝึกอาชีพเพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

“สถานพัฒนาและฟื้นฟู” หมายความว่า สถานที่ โรงเรียน สถาบันหรือศูนย์ที่จัดขึ้นเพื่อให้การบำบัดรักษาการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการศึกษาแนะแนวและการฝึกอบรมอาชีพแก่เด็กที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ

2.1.3 ความหมายของ “เด็ก” ในโครงการบ้านอุปถัมภ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กกำพร้า

สำหรับความหมาย ของคำว่า “เด็ก” หมายความว่า กลุ่มเด็กที่อยู่ในโครงการ ดังนี้

- บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

- เด็กเร่ร่อน ผู้ซึ่งไม่มีบิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง ไม่ได้รับการเลี้ยงดู หรือมี แต่ หรือไม่

สามารถเลี้ยงดูได้ เนื่องจากสภาวะต่างๆ ทำให้เด็กต้องออกไปเร่ร่อนในสถานที่ต่างๆ จนทำให้เกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

- เด็กกำพร้า ผู้ซึ่งบิดา หรือ มารดา เสียชีวิต หรือ ไม่สามารถสืบหาได้ว่าบิดา มารดา เป็นใคร

- เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก ผู้ซึ่งบิดา มารดา มีวิถีการดำรงชีวิตด้วยความลำบาก มีการเคลื่อนย้ายครอบครัวตามแหล่งการทำงาน หรือ บิดา มารดา เป็นคนต่างด้าว ทำให้เด็กที่เกิดมาไร้สัญชาติ

2.1.4. สาเหตุที่เด็กต้องออกมาเร่ร่อน

สาเหตุที่เด็กออกมาเร่ร่อน มีสาเหตุสำคัญประการใหญ่ๆ 3 ประการ คือ

2.1.4.1 สาเหตุมาจากครอบครัว และผู้ปกครอง

1) ครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ภายในแตกแยก ทำให้ขาดความรักความอบอุ่นและไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน ปัญหาการหย่าร้างของบิดา และมารดา การทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อยครั้ง การพูดจาตำหนิ และการทำร้ายร่างกายต่อกัน การแต่งงานบ่อยครั้งของบิดา มารดา ทำให้เกิดปัญหาพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง ซึ่งเด็กมักจะมีการต่อต้านกับบุคคลที่เข้ามา ทำให้เด็กขาดที่พึ่งทางใจ การเหงา และว่าเหว่ สร้างความกดดันให้เด็ก ทำให้เด็กขาดความรักความอบอุ่น ทำให้เด็กต้องออกมาเร่ร่อน เพื่อให้พ้นจากสภาพความอึดอัดดังกล่าว

2) ครอบครัวเร่ร่อนการอพยพเดินทางประกอบอาชีพไปเรื่อยๆ ตามแหล่งงานต่างๆ ที่มี ซึ่งไม่เป็นหลัก เป็นแหล่งพัก และมีการใช้เวลาอยู่ได้เพียงไม่นานนัก เด็กต้องอพยพติดตามครอบครัวไปเรื่อยๆ จึงไม่สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาโรงเรียนได้ ประกอบกับบิดา มารดา ไม่มีความรู้ทางการศึกษานัก จึงไม่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนหนังสือที่ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ศึกษาภาคบังคับ และในบางกรณี ที่บิดา มารดา มีเจตตางใจทิ้งเด็กไว้ตามสถานที่ต่างๆ เนื่องจากเห็นว่าเด็กเป็นภาระ ไม่ต้องการหอบหิ้ว เด็กจึงตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อการเป็นเด็กเร่ร่อนได้โดยง่าย

3) ครอบครัว มีความยากจน ความจำเป็นของครอบครัวประเภทนี้ คือ พ่อแม่ต้องทำงานอย่างหนักเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ไม่มีเวลาสนใจ ให้ความรัก ความใส่ใจดูแลเด็ก แต่มักจะเป็นครอบครัวที่มีลูกเยอะ ไม่มีทั้งเวลา และความรู้ในการวางแผนครอบครัว นอกจากนี้ในบางครอบครัว ยังให้เด็กเป็นเครื่องมือในการหาเงิน เช่น ให้เด็กไปขอรทาน หรือ ส่งเด็กไปขายตามสถานที่ต่างๆ เพื่อหารายได้

4) ครอบครัวฐานะต่างๆ เนื่องจากเศรษฐกิจในปัจจุบัน บังคับให้คนต้องทำงานหารายได้ จนไม่มีเวลาให้ความรัก อบรมดูแลลูก หรือบางครั้งการเลี้ยงลูกที่เข้มงวดเกินไป ทำให้เด็กเกิดความกดดัน มีความรู้สึกถึงความห่างเหิน จากครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับงานวิจัยหรือการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ครอบครัวที่แต่งงานหรืออยู่กินด้วยกันตั้งแต่อายุยังน้อยๆ บางส่วนไม่มีวุฒิภาวะในการรับผิดชอบการเลี้ยงดูชีวิตภายในครอบครัว และ บางส่วนไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงดู มักจะมีการจูงใจทั้งเด็กไว้ตามสถานที่ต่างๆอย่างมาก

6) ครอบครัวที่ บิดา หรือมารดา ต้องโทษ ถูกจำคุก หรือ เสียชีวิต เด็กจึงได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดา หรือมารดาเพียงผู้เดียว (Single mother/father) เด็กจึงมีความจำเป็นต้องดิ้นรน เลี้ยงชีพของตนเอง

2.1.4.2 สาเหตุจากตัวเด็กเอง

1)นิสัยของเด็กที่รักสนุก ชอบการผจญภัยชอบอิสระเสรี ไม่ต้องมีใครมาบังคับเด็กพวกนี้จะหนีออกจากบ้าน โดยไม่ได้คำนึงถึงอันตราย ที่อาจจะเกิดขึ้นกับตน ในปัจจุบันหรืออนาคตเลย ได้แต่สนุกสนานตามเพื่อนไปและไม่ต้องการกลับบ้าน

2) เด็กที่มีความรู้สึกผู้ถูกทอดทิ้ง ไม่ได้ได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัว เบื่อบ้าน เบื่อผู้ปกครอง เข้ากับญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่นๆภายในบ้านไม่ได้ จึงออกไปแสวงหาจากนอกบ้าน คบเพื่อนและติดเพื่อน ส่วนเด็กที่กระทำความผิดในบ้าน เช่น ลักขโมย จะหนีออกจากบ้านเพราะกลัวการถูกลงโทษ

3) เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำ เด็กพวกนี้มักมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไม่อยากเรียนหนังสือ เรียนไม่ทันเพื่อน เบื่อโรงเรียน โรงเรียนไม่ตอบสนองความต้องการของเด็กได้ เด็กจะหนีออกจากโรงเรียน เด็กที่มีระดับสติปัญญาดำเนิน จะถูกชักจูงง่าย ทั้งที่ไม่ต้องมีความกดดันอะไรจากบ้าน

4) ความอยากรู้อยากทดลอง ทำให้เด็กตกเป็นเหยื่อของยาเสพติดได้ง่ายและอาจตกอยู่ใต้อิทธิพลของแก๊งมีจวิชาชีพ ถูกล่อลวง ถูกบังคับ เป็นเครื่องมือทำงานให้กับแก๊งต่างๆ

5) เด็กที่พลัดหลงจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หลงทางกลับบ้านไม่ถูก และขณะที่เร่ร่อนอยู่นั้น สามารถหารายได้จากการขอทาน

2.2.4.3 สาเหตุจากสังคมภายนอก

1) สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งสลัม หรือชุมชนแออัด ไม่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้กับเด็กมีความรู้สึกผูกพันหรืออยากอยู่กับที่ พฤติกรรมต่างๆของคนในชุมชน และ สิ่งแวดล้อมที่ยั่วยุให้เด็กออกมาภายนอกชุมชนก้าวออกสู่วิตในเมืองทองถนน

2) เมืองใหญ่เป็นศูนย์กลางของความเจริญ ทั้งด้านอุตสาหกรรม ทำให้มีคนหลังไหลเข้ามาทำงานและอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก โอกาสของเด็กที่ถูกนำเข้ามาและถูกทิ้งจึงมีเพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) สิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้ง สถานที่ท่องเที่ยวยามค่ำคืน และห้องสรรพสินค้า สถานที่เหล่านี้เป็นแหล่งที่มีการซื้อ-ขายบริการทางเพศ โดยเฉพาะโสเภณีเด็ก ซึ่งเด็กมักจะทำเพียงเพื่อหวังให้มีทรัพย์สินเงินทอง และที่อยู่กันอย่างสะดวกสบาย ได้แต่งตัวสวยงาม

จากสาเหตุต่างๆที่มีการบันทึกไว้ในทะเบียนประวัติ พบว่า สาเหตุที่เด็กออกมาเร่ร่อน จะมีเหตุผลคล้ายคลึงกัน คือ

- บิดา มารดา ทะเลาะกัน เด็กไม่สามารถเข้ากับญาติ หรือคนที่มาเป็นบิดา มารดาใหม่ได้
- หนีออกจากบ้าน เนื่องจากเหตุผลหลายอย่างๆ และไม่ยอมกลับบ้าน
- เด็กโดนผู้ปกครองบังคับ ให้เป็นขอทาน เพื่อหาเงินให้
- เด็กโดนทิ้ง เนื่องจากสภาพความไม่พร้อมของทางครอบครัว

เด็กเร่ร่อน ขอทาน เป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นปัญหาสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ชุมชน และประเทศ ซึ่งเกิดจากการสั่งสมปัญหาที่เล็ดลอดน้อยภายในสังคมไทยที่เกิดขึ้น ที่ปัจจุบัน ทำให้เกิดเป็นปัญหาใหญ่ที่ขาดคนเข้ามาดูแล

2.1.4.4 ปัญหาที่เด็กต้องประสบในขณะที่เร่ร่อน

- 1) เด็กขาดอาหาร ที่พักอาศัย รายได้ และขาดการศึกษา
- 2) ขาดสวัสดิภาพส่วนบุคคล ถูกเจ้าหน้าที่จับกุม ญาติเยียดข้อหา
- 3) เป็นที่รังเกียจของสังคม
- 4) ถูกล่อลวง เอาเปรียบจากผู้ใหญ่หรือคนที่โตกว่า ให้ใช้แรงงาน ให้ขอทาน หรือขายบริการทางเพศ
- 5) การเสี่ยงต่อโรคร้ายเนื่องจากเด็กมีภูมิสถานะต่ำ ไม่ใส่ใจดูแลรักษาร่างกายตนเอง ทำให้อาจติดโรคร้ายแรงได้
- 6) การลักขโมย เด็กกระทำเพื่อให้อยู่รอด ให้มีกินมีใช้ในการดำรงชีวิต
- 7) ปัญหาทางอารมณ์ เด็กต้องดิ้นรน หาเลี้ยงชีพ อดมื้อกินมื้อ ต้องระวังตัวตลอดเวลา บางคนเคยถูกจับ ทำให้เกิดความเคียดแค้นในใจ

2.1.5 คำนิยาม ความหมาย วัตถุประสงค์ และหน้าที่ของบ้านอุปถัมภ์

2.1.5.1 บ้านอุปถัมภ์เด็ก

“บ้านอุปถัมภ์เด็ก” มีความหมายว่า คือ สถานที่ที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยให้การพำนัก ให้การคำชู เลี้ยงดูแก่เด็กที่ประสบปัญหาให้เข้ามาอยู่อาศัยและได้รับการพัฒนาตนในด้านต่างๆ ตามสิทธิการได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

2.1.5.2 วัตถุประสงค์ของบ้านอุปถัมภ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีลิขสิทธิ์และสงวนลิขสิทธิ์ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านที่พักอาศัย รวมทั้งให้การแนะนำ ส่งเสริม ด้านสวัสดิภาพและสวัสดิการทางด้านร่างกายและจิตใจ ของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเด็กกำพร้า ถูกทอดทิ้ง รวมถึงมีปัญหาสุขภาพอนามัย หรือปัญหาสังคมอื่นๆ

2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและอาชีพแก่เด็กและเยาวชน เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก โดยเปิดโอกาสให้เด็กที่เข้ามาอยู่ในบ้าน ได้รับการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละคนที่จะเล่าเรียนได้

3) เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็ก ให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างเข้มแข็งและมีความสุข

4) เพื่อสร้างความร่วมมือขององค์กรอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และพัฒนาอาสาสมัครให้มีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม

5) เพื่อรณรงค์เผยแพร่ความรู้ เพื่อป้องกันและลดปัญหาด้านสุขภาพอนามัย และปัญหาสังคมในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

2.1.5.3 การดำเนินงานของบ้านอุปถัมภ์

1) รับเด็กที่ประสบปัญหาในลักษณะต่างๆ เข้ามาพักอาศัย

2) ติดตามหลักฐานทะเบียนบุคคล เช่น ใบเกิด การมีชื่อในทะเบียนบ้าน ใบสุทธิ การเรียน

3) เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กระดับต่างๆ ตั้งแต่เด็กเล็ก, เด็กปฐมวัยในลักษณะศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน, และเด็กโต

4) ส่งเด็กวัยเรียนทุกระดับเข้ารับการศึกษาในโรงเรียน และกลับมาพักประจำที่บ้าน

5) จัดกิจกรรมพิเศษเสริมพัฒนาการให้เด็ก เช่น การทัศนศึกษา ค่ายพักแรม ค่ายคุณธรรม ค่ายพัฒนาตนเอง ฯลฯ

6) จัดกระบวนการแนะแนวชีวิตและวิชาชีพแก่เด็ก

7) พัฒนาและเตรียมความพร้อมเด็กในทุกด้าน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นภาระของสังคม และสามารถเป็นกำลังช่วยเหลือสังคมได้ต่อไป

2.1.6. ความสำคัญของบ้านอุปถัมภ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

บ้านอุปถัมภ์กับสถานสงเคราะห์นั้นหากมองโดยผิวเผินแล้วหลายคนอาจคิดและตัดสินใจด้วยความหมายในเชิงเดียวกัน แต่แท้จริงแล้ว สถานทั้งสองนี้มีความแตกต่างกัน ทั้งโดยความหมายและหน้าที่ๆ ปฏิบัติทั้งสองสถานที่ล้วนแล้วแต่เป็นสถานที่ซึ่งสำคัญและมีคุณค่าต่อสังคม แต่ก็มีความแตกต่างกันที่เป็นลักษณะเฉพาะ จุดเด่นของความเป็นบ้านอุปถัมภ์ที่ซึ่งแตกต่างจากสถานสงเคราะห์

ทั่วไป นั่นคือกิจกรรมและการดำเนินการในการเลี้ยงดูเด็กที่เกิดขึ้นในตัวโครงการ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาเด็ก จากข่าวหนังสือพิมพ์ คน ชัด ลึก ได้มีบทสัมภาษณ์นักวิจัย¹ ที่ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างเด็กที่อยู่ในบ้านอุปถัมภ์กับเด็กที่ถูกเลี้ยงในบ้านกำพร้า ดังนี้

เด็กที่อยู่ในบ้านอุปถัมภ์มีการพัฒนาที่ดีมากกว่าบ้านสงเคราะห์ นักวิจัยสหรัฐอเมริกาเด็กกำพร้าในโรมาเนียพบว่าเด็กจากบ้านกำพร้าที่ส่งตัวในเลี้ยงที่บ้านอุปถัมภ์มีพัฒนาการทางภาษาการใช้เหตุผล และทักษะทางปัญญาด้านอื่นดีกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงในบ้านเด็กกำพร้า ชาร์ลส์เนลสัน ศาสตราจารย์ด้านกุมารเวชจากวิทยาลัยแพทยฮาร์วาร์ด กล่าวว่า ยิ่งส่งตัวเด็กไปบ้านอุปถัมภ์เร็วเท่าไร ยิ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาการดีขึ้น เท่านั้น เด็กที่ถูกส่งไปอยู่กับบ้านอุปถัมภ์ก่อนอายุ 2 ขวบ มีระดับไอคิวเพิ่มขึ้น 12-15 คะแนน นับเป็นงานศึกษาเชิงวิทยาศาสตร์เรื่องแรกที่แสดงให้เห็นว่าการอุปถัมภ์เด็กกำพร้าในสหรัฐมีไอคิวต่ำมาก วัดแล้วอยู่ระหว่าง 70 ถึงระดับต่ำ อาจอยู่ในเกณฑ์เด็กปัญญาอ่อน ก่อนหน้านี้เคยมีงานศึกษาถึงผลกระทบต่อทางอารมณ์และทางกายของเด็กกำพร้าที่เลี้ยงดูในศูนย์อุปการะเด็กกำพร้าสมัยที่โรมาเนียยังปกครองด้วยระบบคอมมิวนิสต์ ส่วนงานวิจัยล่าสุดแสดงให้เห็นว่า เด็กที่ย้ายมาอยู่บ้านอุปถัมภ์มีค่าเฉลี่ย ไอคิวเพิ่มขึ้น 8-10 คะแนน

ที่มาจาก¹: เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับการศึกษา หนังสือพิมพ์ ข่าว คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ.2552

2.1.7 คำนิยาม ความหมาย ของโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

2.1.7.1 ความหมายตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา พ.ศ. 2549

“โรงเรียน” หมายความว่าสถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนในระบบหรือโรงเรียนนอกระบบประเภทสามัญศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา

“เตรียมอนุบาล” หมายความว่าชั้นเตรียมอนุบาล๑ปี

“อนุบาล๓ปี” หมายความว่าชั้นอนุบาลปีที่๑ปีที่๒ปีที่๓

“อนุบาล๒ปี” หมายความว่าชั้นอนุบาลปีที่๒และปีที่๓

“พี่เลี้ยง” หมายความว่าบุคคลผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูดูแลนักเรียน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการของโรงเรียนในระบบ

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้บริหารของโรงเรียนนอกระบบ

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ ในโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“สำนักงาน” หมายความว่าสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนพ.ศ. ๒๕๒๕

2.1.8 หลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก

“สถานรับเลี้ยงเด็ก” หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกิน หกปี บริบูรณ์ และมีจำนวนตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งรัฐและเอกชน

2.1.9 จิตวิทยา การเลี้ยงดูและอบรมเด็ก (Psychological aspect of child rearing)

จิตวิทยาการเลี้ยงดูเด็ก(โดย นายแพทย์ พงา ลิมสุวรรณ) สิ่งจำเป็นสำหรับการเจริญเติบโต และการมีชีวิตอยู่ของมนุษย์นั้น แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- 1) สิ่งจำเป็นสำหรับร่างกาย(physical needs) เช่น อาหาร อากาศสำหรับหายใจ อุนณหภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น
- 2) สิ่งจำเป็นสำหรับจิตใจ (psychological needs)ที่จะทำให้นมนุษย์นั้นอยู่อย่างปกติสุข สามารถเป็นคนที่มีความดี คือ สามารถประกอบกรงานให้เป็นประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

ถ้าเด็กได้รับแต่สิ่งจำเป็นสำหรับร่างกายอย่างครบบริบูรณ์ แต่ขาดสิ่งจำเป็นสำหรับจิตใจ เราก็อาจได้เด็กที่รูปร่างแข็งแรงสูงใหญ่ตามเกณฑ์มาตรฐานทุกประการ แต่อาจมีท่าทางไม่เป็นสุข หงอยเหงา ไม้ว่าเรงแจ่มใส เชื่องซึม หรือมีพฤติกรรมก้าวร้าว ชอบทำลาย หรือไม่สามารถรับผิดชอบได้ตามวัย เช่น ไม่สามารถเรียนหนังสือได้

จึงจำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการทางจิตใจและทางด้านสุขภาพกายให้ดี ควบคู่ไปด้วยกัน ทำให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีและพร้อมจะเข้าสู่สังคมได้

2.1.9.1 ความต้องการด้านจิตใจของเด็ก

- 1) ความรักความอบอุ่น เด็กรู้สึกอยากให้อแม่หรือผู้เลี้ยงดูรักตน รู้สึกว่าตนเองเป็นที่ต้องการ มีค่าสำหรับพ่อแม่ รู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับ เด็กไม่ควรรู้สึกว่าพ่อแม่รังเกียจตน ไม่ชอบลำเอียง ปฏิเสธหรือไม่เป็นที่ต้องการ เป็นส่วนเกิน จำใจต้องเลี้ยงดูตน และไม่ควรรู้สึกมีปมด้อยหรือน้อยเนื้อต่ำใจต่างๆ นานา เจตคติหรือท่าทีของผู้ใหญ่ที่กล่าวมาข้างต้นนี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อจิตใจของเด็ก เกี่ยวกับเจตคติของพ่อแม่ต่อลูก สิ่งที่สำคัญที่จะต้องกล่าวถึง คือ เด็กต้องการความรักอย่างเหมาะสม ไม่ใช่รักมากอย่างไม่มีขอบเขต เช่น ตอมใจทุกอย่างโดยไม่มีเหตุผลจนทำให้กลายเป็นคนตามใจตัวเองตลอดเวลาไม่สามารถอดทนต่อภาวะที่คนปกติธรรมดาควรจะอดทนได้ จนกลายเป็นข้อบกพร่องทางบุคลิกภาพไป

2) การกระตุ้นอย่างเหมาะสม การกระตุ้นพัฒนาการที่เหมาะสมนั้นขึ้นกับวัยของเด็ก เช่น วัยทารกแรกเกิดก็ต้องการ การอุ้ม การสัมผัส การยิ้ม การพูดคุยด้วยเพื่อให้ได้ยินเสียง พอโตขึ้นก็ต้องการเพิ่มขึ้น เช่น การเล่น การพูดคุย ของเล่นที่เหมาะสมกับวัยก็จะช่วยกระตุ้น ได้ดี สำหรับเด็กในขวบปีแรก เพื่อกระตุ้นการได้ยิน การใช้สายตา ควรใช้ของเล่นที่เคลื่อนไหว ที่มีสีสด และมีเสียงพอ โตขึ้นอีกเด็กจะต้องการการกระตุ้นเพื่อลดการเคลื่อนไหว ควรใช้ กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ เช่น การใช้นิ้วมือการใช้มือเท้า และอื่นๆ การกระตุ้นต่างๆ นี้ผลทางจิตใจ ที่ได้คือเด็กรู้สึกได้รับความรัก ความสนใจ และที่สำคัญ คือ ได้กระตุ้นความรู้สึกอยากรู้ อยาก เห็น ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกสนุก อยากทดลองอยากลองทำ ทำให้รู้สึกมีความ มั่นใจ กล้าแสดงออกตามไปด้วย

3) ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย (Security and protection) ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของ เด็กได้มาจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง โดยเฉพาะพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ครอบครัวสงบสุข เด็กจะไม่รู้สึกกลัวว่าจะถูกทอดทิ้ง บ่อยครั้งที่พบว่าเด็กมีอาการทางกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง โดยไม่มีโรคทางกายเป็นเหตุแต่กลับสัมพันธ์กับเวลาเด็กเกิดรู้สึก เครียด รู้สึกกลัวที่เห็นพ่อแม่ทะเลาะกัน ทำร้ายร่างกายกัน หรือกำลังจะหย่าร้างกัน นอกจากนั้นเด็กก็ยังต้องการความรู้สึกว่าผู้ใหญ่สามารถปกป้องตนได้ ไม่ปล่อยให้เกิด อันตรายกับตน เด็กควรได้รับการปกป้องจากอันตรายทางกาย เช่น อุบัติเหตุต่างๆ และควร ได้รับการปกป้องไม่ได้รับความกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง (psychic trauma), เช่น ภาพ อุบัติเหตุที่น่าสยดสยองมาก ภาพภัยพิบัติตามธรรมชาติที่ร้ายแรงน่าสยดสยอง ภาพเกี่ยวกับ ทางเพศที่ไม่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และควรเตรียมตัวเตรียมใจให้เด็กสำหรับเหตุการณ์ สำคัญๆ เช่น การมีน้องใหม่ การผ่าตัด เป็นต้น

4) คำแนะนำและการสนับสนุน (Guidance and support) เด็กต้องการคำแนะนำ หรือคำชี้แนะจากผู้ใหญ่ว่าอะไรเป็นอะไร เช่น บทบาทที่เหมาะสมตามเพศของเด็กหญิงหรือ เด็กชาย การปฏิบัติตัวในสังคม ค่านิยม ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ และควรให้การ สนับสนุนช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ที่เห็นเหมาะสม เช่น กิจกรรมที่เด็กต้องการจะทำ อาจช่วย ด้านการเงินหรือช่วยหาอุปกรณ์ช่วยให้ความคิด

5) ความสม่ำเสมอ และการมีขอบเขต (Consistency and limits) ทั้ง 2 อย่างมี มีความสำคัญที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรทำได้หรือไม่ได้ ไม่สับสนทั้งความคิด และการปฏิบัติ กฎเกณฑ์ที่ใช้ควรมีเหตุผลและมีการปฏิบัติเสมอต้นเสมอปลาย เช่น ไม่ให้ ใส่รองเท้าเข้าในบ้าน เพราะทำให้บ้านสกปรก ก็ควรเป็นเช่นนี้ตลอดไป ไม่ใช่เวลาเด็กกริบใช้ ได้แล้ว เวลาแม่ต้องทำความสะอาดเองใส่ไม่ได้หรือวันหนึ่งไม่ยอมให้ทำสิ่งหนึ่งแต่พออีกวันทำ

สิ่งเดียวกันก็ยอมให้ทำได้ สิ่งเหล่านี้ อาจเป็นการเตะบอลเล่นในบ้าน การฉีกกระดาษจากหนังสือ การขีดเขียนที่ฝาผนังบ้าน

6) ให้โอกาสใช้พลังงานในทางสร้างสรรค์ วัยเด็กเป็นวัยที่มีกำลังงานในตัวมาก เด็กต้องได้รับโอกาสให้ใช้พลังงานไปในทางสร้างสรรค์ เช่น การเล่น การออกกำลังกายในเกมกีฬาต่าง ๆ การมีกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสม ถ้าผู้ใหญ่ไม่เห็นความสำคัญข้อนี้ อาจต้องการให้เด็กอยู่อย่างสงบเรียบร้อยเสมอ อาจทำให้กลายเป็นเด็กเก็บกด ไม่กล้าแสดงออก เชื่องซึมหรือเฉื่อยชา ไม่ร่าเริงแจ่มใส ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.1.9.2. การอบรมเด็ก (Discipline technique of children)

เด็ก ในบางครั้งบางครั้งก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมเกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้ใหญ่จำเป็นต้องมีวิธีการที่จะแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และให้เด็กเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสม และสามารถควบคุมตัวเอง ให้มีความประพฤติที่สังคมยอมรับได้โดยไม่ต้องอาศัยผู้ใหญ่คอยควบคุม พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ได้แก่

- 1) การไม่เชื่อฟังเมื่อห้ามปราม เช่น การปีนป่ายไปบนที่สูง
- 2) การไม่ยอมทำอะไรงานบางอย่างที่ผู้ใหญ่ต้องการให้ทำ เช่น ทำการบ้าน เก็บของเล่นเข้าที่ทำงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3) พฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรง เช่น ตีน้อง ใช้ถ้อยคำหยาบคาย การทำลายสิ่งของเมื่อโกรธ หรือ ถูกขัด

ปัจจุบันความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์มีมากขึ้น มีการให้ความรู้ความเข้าใจให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องสมควรได้รับการเผยแพร่ออกไปให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ วิธีการตอบสนองต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กทำได้ดังนี้

1) การใช้เหตุผล (Reasoning)

การให้เหตุผลอย่างตรงไปตรงมาซึ่งเด็กสามารถเข้าใจ มักจะสามารถแก้ไขพฤติกรรมได้ ในเด็กยิ่งเล็กการให้เหตุผลต้องแบบง่าย สั้น ไม่พูดยืดยาว เช่น มีดเล่นไม่ได้เพราะจะบาดมือ ไม่ปีนขึ้นไปสูงเดี่ยวจะตกลงมา

2) การใช้ท่าทีที่หนักแน่นและจริงจัง (Firmness)

ต้องการให้เด็กทำอะไรแล้วเด็กอดเอื้อน ไม่ยอมทำ วิธีหนึ่งที่ได้ผลคือต้องพูดให้หนักแน่นและจริงจัง ต้องใช้ท่าทีประกอบคำพูด ในสิ่งที่เด็กต้องทำ

3) การใช้สิ่งทดแทน (Alternative response)

เวลาห้ามไม่ให้เด็กทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ควรสอนเด็กไปด้วยว่าสิ่งไหนที่ทำได้

4) ให้สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก (Freedom to discuss ideas and feelings)

ควรให้เด็กรู้สึกว่ามีเมื่อมีความคิดเห็นอย่างไรก็สามารถพูดออกมาได้อย่างอิสระ หรือมีความรู้สึกอย่างไรก็สามารถพูดคุ้ยชี้แจงได้

5) การให้รางวัล (Positive reinforcement)

เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว เพื่อให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นอีกไม่หายไป ควรให้รางวัลสำหรับพฤติกรรมนั้น อาจเป็นการกล่าวชมด้วยวาจา แสดงกิริยาชื่นชมพอใจในพฤติกรรมนั้น เช่น โอบกอด ลูบหัว

6) การเลิกให้ความสนใจ (Ignoring)

เป็นธรรมชาติของเด็กทุกคนที่ต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่น ฉะนั้น เมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เราอาจใช้วิธีเลิกให้ความสนใจขณะที่เด็กกำลังกระทำพฤติกรรมนั้น และให้ความสนใจหรือให้รางวัลกับเด็กที่มีพฤติกรรมดีแทน

7) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ให้กับเด็ก (Positive model)

ผู้ใหญ่โดยเฉพาะพ่อแม่ควรทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก พฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์นั้นมาเรียนรู้ภายหลัง ไม่ใช่ถ่ายทอดตามพันธุกรรมอย่างที่หลายๆ คนเข้าใจ เด็กจะเอาอย่างผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้ชิด โดยดูจากการกระทำของผู้ใหญ่มากกว่าการสั่งสอนด้วยวาจา

8) การลงโทษ (Punishment)

โดยทั่วไปจะพยายามไม่ใช้การลงโทษ นอกจากวิธีอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้วไม่ได้ผล สิ่งสำคัญที่สุดคือเวลาใช้การลงโทษนี้ผู้ใช้ต้องไม่ใช่ด้วยอารมณ์โกรธ เกลียด ไม่ชอบเด็ก เพราะจะทำให้เด็กยิ่งต่อต้าน เวลาใช้ควรแสดงให้เด็กเห็นว่าเราต้องการเพียงหยุดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเท่านั้นและพร้อมที่จะหยุดการลงโทษเมื่อเด็กคิดว่าสามารถควบคุมตัวเองให้ไม่ประพฤติ ไม่เหมาะสมอีก การลงโทษมีตั้งแต่เบาๆ จนไปถึงระดับที่รุนแรงขึ้น

2.1.10. จิตวิทยาการใช้สี กับเด็ก

1) ความรู้สึกเกี่ยวกับสีในเชิงจิตวิทยา

สีแดง ให้ความรู้สึกร้อน รุนแรง กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น ระวัง มีพลัง ความอุดมสมบูรณ์ ความมั่งคั่ง ความรัก ความสำคัญ อันตราย

สีส้ม ให้ความรู้สึก ร้อน ความอบอุ่น ความสดใส มีชีวิตชีวา วัยรุ่น ความคึกคะนอง การปลดปล่อย ความเปรี้ยว การระวัง

สีเหลือง ให้ความรู้สึกแจ่มใส ความสดใส ความร่าเริง ความเบิกบานสดชื่น ชีวิตใหม่ ความสดใหม่ ความสนุกสนาน การแผ่กระจาย อำนาจบารมี

สีเขียว ให้ความรู้สึกสงบ เย็น ร่มรื่น ร่มเย็น การพักผ่อน การผ่อนคลาย ธรรมชาติ ความปลอดภัย ปกติ ความสุข ความสุขุม เยือกเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับภายในสำนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ จะเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึกสงบ สุขุม สุภาพ หนักแน่น เครื่องขีมิ เอาการเอางาน ละเอียด รอบคอบ สง่างาม มีศักดิ์ศรี สูงศักดิ์ เป็นระเบียบถ่อมตน

สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม เร้นลับ ซ่อนเร้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความเศร้า ความผิดหวัง ความสงบ ความสูงศักดิ์

สีฟ้า ให้ความรู้สึกปลอดภัยโปร่งโล่ง กว้าง เบา โปร่งใส สะอาด ปลอดภัย ความสว่างลมหายใจ ความเป็นอิสระเสรีภาพ การช่วยเหลือ แบ่งปัน

สีขาว ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง อ่อนโยน เปิดเผย การเกิดความรัก ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

สีดำ ให้ความรู้สึก มีด สกปรก ลึกลับ ความสิ้นหวัง จุดจบ ความตาย ความชั่ว ความลับ ทารุณ โหดร้าย ความเศร้า หนักแน่น เข้มแข็ง อดทน มีพลัง

สีชมพู ให้ความรู้สึก อบอุ่น อ่อนโยน นุ่มนวล อ่อนหวาน ความรัก เอาใจใส่ ้วยรุ่น นุ่มสาว ความน่ารัก ความสดใส

สีเทา ให้ความรู้สึก เศร้า อาลัย ท้อแท้ ความลึกลับ ความหดหู่ ความชรา ความสงบ ความเงียบ สุภาพ สุขุม ถ่อมตน

สีทอง ให้ความรู้สึก ความหรูหรา โอ้อ่า มีราคา สูงค่า สิ่งสำคัญ ความเจริญรุ่งเรือง ความสุข ความมั่งคั่ง ความร่ำรวย การแผ่กระจาย

2) การใช้สีในเชิงสัญลักษณ์

สีแดง มีความอบอุ่น ร้อนแรง เปรียบดังดวงอาทิตย์ นอกจากนี้ยังแสดงถึง ความมีชีวิตชีวา ความรัก ความปรารถนา เช่นดอกกุหลาบแดงวัน วาเลนไทน์ ในทางจรรยาจรสีแดงเป็นเครื่องหมายประเภทห้าม แสดง ถึงสิ่งที่อันตราย เป็นสีที่ต้องระวัง เป็นสีของเลือด ในสมัยโรมัน สีของราชวงศ์เป็นสีแดง แสดงความมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์และอำนาจ

สีเขียว แสดงถึงธรรมชาติสีเขียว ร่มเย็น มักใช้สื่อความหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การเกษตร การเพาะปลูกการเกิดใหม่ ฤดูใบไม้ผลิ การงอกงาม ในเครื่องหมายจรรยาจร หมายถึงความปลอดภัย ในขณะที่เดียวกัน อาจหมายถึงอันตราย ยาพิษ เนื่องจากยาพิษ และสัตว์มีพิษ ก็มักจะมีสีเขียวเช่นกัน

สีเหลือง แสดงถึงความสดใส ความเบิกบาน โดยเรามักจะใช้ดอกไม้สีเหลือง ในการไปเยี่ยมผู้ป่วย และแสดงความรุ่งเรืองความมั่งคั่ง และฐานันดรศักดิ์ ในทางตะวันออกเป็นสีของกษัตริย์ จักรพรรดิของจีนใช้ฉลองพระองค์สีเหลือง ในทางศาสนาแสดงความเจตจำ ปัญญา พุทธศาสนา และ ยังหมายถึงการเจ็บป่วย โรคระบาด ความริษยา ทรอยศ หลอกหลวง

สีน้ำเงิน แสดงถึงความเป็นสุภาพบุรุษ มีความสุขุม หนักแน่น และยังหมายถึง ความสูงศักดิ์ ในธงชาติไทย สีน้ำเงินหมายถึงพระมหากษัตริย์ ในศาสนาคริสต์เป็นสีประจำตัวแม่พระ โดยทั่วไป สี

น้ำเงินหมายถึงโลก ซึ่งเราจะ เรียกว่า โลกสีน้ำเงิน (Blue Planet) เนื่องจากเป็นดาวเคราะห์ที่มองเห็น จากอวกาศโดยเห็นเป็นสีน้ำเงินสดใส เนื่องจากมีพื้นน้ำที่กว้างใหญ่

สีม่วง แสดงถึงพลัง ความมีอำนาจ ในสมัยอียิปต์สีม่วงแดงเป็นสีของกษัตริย์ ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยโรมัน นอกจากนี้ สีม่วงแดงยังเป็นสีชุดของพระสังฆราช สีม่วงเป็นสีที่มีพลังหรือการมีพลังแอบแฝงอยู่ และเป็นสีแห่ง ความผูกพัน องค์การลูกเสือโลกก็ใช้สีม่วง ส่วนสีม่วงอ่อนมักหมายถึง ความเศร้า ความผิดหวังจากความรัก

สีฟ้า แสดงถึงความสว่าง ความปลอดโปร่ง เปรียบเหมือนท้องฟ้า เป็นอิสระเสรี เป็นสีขององค์การสหประชาชาติ เป็นสีของความสะอาด ปลอดภัย สีขององค์การอาหารและยา (อย.) แสดงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การใช้พลังงานอย่างสะอาด แสดงถึงอิสรภาพ ที่สามารถโยกบินเป็นสีแห่ง ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการที่ไม่มีขอบเขต

สีทอง มักใช้แสดงถึง คุณค่า ราคา สิ่งของหายาก ความสำคัญ ความสูงส่ง สูงศักดิ์ ความศรัทธาสูงสุด ในศาสนาพุทธ หรือ เป็นสีกายของพระ พุทธรูป ในงานจิตรกรรมเป็นสีกายของพระพุทธเจ้า พระมหากษัตริย์ หรือเป็นส่วนประกอบของเครื่องทรง เจดีย์ต่าง ๆ มักเป็นสีทอง หรือขาว และเป็นเครื่องประกอบยศศักดิ์ ของกษัตริย์และขุนนาง

2.1.11 ลักษณะพัฒนาการเด็กวัยเรียน

2.1.11.1 ระดับปฐมวัยอายุประมาณ 3 – 5 ปี

พัฒนาการทางกายการควบคุมกล้ามเนื้อประสาทสัมผัสต่างๆเช่นตามือยังประสานกันไม่ดีนักจึงไม่สามารถเขียนหนังสือให้ถูกต้องสวยงามได้แต่กล้ามเนื้อขาแข็งแรงดีเหมาะกับกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายการทรงตัวดีการฝึกกลากเส้นวาดภาพระบายสีจะช่วยให้ข้อมือนิ้วแข็งแรงขึ้นและทำงานประสานกับสายตาได้ดีขึ้น

พัฒนาการทางอารมณ์อารมณ์เด่นๆของวัยนี้ได้แก่อารมณ์กลัวอิจฉารักอยากรู้อยากเห็นอย่างไม่ค่อยมีเหตุผลนักส่วนจะรุนแรงเพียงใดขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูอารมณ์ที่ควรส่งเสริมคือความอยากรู้อยากเห็นเพราะจะนำไปสู่ความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่างๆยิ่งเด็กประสบความสำเร็จแล้วได้รับการชมเชยได้รางวัลเขาก็จะมีความกระตือรือร้นมากขึ้นนำไปสู่ความขยันหมั่นเพียรและการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

พัฒนาการทางสังคมสังคมของเด็กปฐมวัยยังไม่แน่นอนมักจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆยังไม่แยกกลุ่มเพศหญิงชายมีการทะเลาะกันบ้างแต่ไม่โกรธกันนานวัยนี้จึงควรได้รับการฝึกฝนให้เข้าใจกฎระเบียบต่างๆรู้จักแบ่งปันและอดทนรอคอยได้ตามความเหมาะสม

พัฒนาการทางสติปัญญาวัยนี้ช่างซักถามแต่ไม่ค่อยสนใจคำตอบใช้ภาษาได้ดีพูดประโยคยาวๆได้สนใจเฉพาะเรื่องมีจินตนาการสูงสามารถสร้างเรื่องจากจินตนาการควรส่งเสริมจินตนาการของเด็กให้มากที่สุดแต่ก็ควรระวังเพราะเด็กบางคนแยกไม่ออกว่าอะไรคือ

เรื่องจริงอะไรคือความฝันควรให้เด็กผลัดกันออกมาพูดเรื่องต่างๆให้เพื่อนฟังเพื่อฝึกทั้งการคิด การพูดและการสนใจฟังผู้อื่น

2.1.11.2 ระดับประถมศึกษาอายุประมาณ 6 – 12 ปี

พัฒนาการทางกายการเจริญเติบโตช้าลงพิน้ำนมเริ่มหลุดฟันแท้ขึ้นมาแทนมีทักษะ ทางกล้ามเนื้อมากขึ้นปอดและหัวใจแข็งแรงสุขภาพทั่วไปดีเนื่องจากวัยนี้มีข้อจำกัดในการ ควบคุมร่างกายให้อยู่นิ่งนานๆจึงควรจัดกิจกรรมที่ใช้เวลาฝึกสั้นๆสลับกับการพักเป็นระยะ และควรให้เด็กเล่นเป็นทีมมากกว่ารายบุคคลเพื่อให้เด็กช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพราะเด็กแต่ละคนจะมีทักษะการใช้กล้ามเนื้อต่างกันและผู้ใหญ่ควรดูแลเรื่องความปลอดภัยเพราะเด็กวัยนี้มักซุกซนเป็นปายแสดงความเก่งกล้าสามารถ

พัฒนาการทางอารมณ์วัยนี้ค่อนข้างดีรู้ขนาดความอดทนอาจพูดคำหยาบทำอะไร ไม่ค่อยเรียบร้อยไม่ค่อยรักษาสัญญาพร้อมจะทะเลาะกับพี่น้องเพื่อนมักโกหกเพื่อหลีกเลี่ยง การถูกลงโทษเด็กที่เข้ากลุ่มเพื่อนไม่ได้จะฝันกลางวันวัยนี้มักจะกลัวความมืดกลัวหมอกกลัวพ่อ แม่ไม่รักชอบเลียนแบบผู้ใหญ่ความอิจฉาลดน้อยลงมีความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องเพศการเกิดการมีชีวิต

พัฒนาการทางสังคมต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มแก๊งเพื่อนรุ่นเดียวกันคบเพื่อนได้ นานขึ้นยอมรับกฎเกณฑ์ระเบียบของโรงเรียน

พัฒนาการทางปัญญาวัยนี้พัฒนาการทางปัญญาของเด็กมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น แม้ยังมีโลกจินตนาการอยู่แต่ก็เป็นจินตนาการที่อยู่ในความเป็นจริงเช่นการเล่นสมมุติเป็นครู นักเรียนตำรวจผู้ร้ายพ่อแม่อุทิศนอกจากนั้นยังมีความเข้าใจในเรื่องความคงที่ของปริมาณ คิดย้อนกลับได้แยกแยะจัดกลุ่มและลำดับของวัตถุสิ่งของได้

2.1.11.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอายุ 12 – 15 ปี

พัฒนาการทางกายเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว (Growth spurt) ส่งผลให้ เด็กมีกำลังกล้ามเนื้อมากขึ้นชอบออกกำลังกายมากขึ้นจนรู้สึกเหนื่อยอ่อนบางครั้งชอบนอน ตื่นสายผู้ใหญ่ที่ไม่เข้าใจก็ตำหนิว่ากลัวเพราะคิดว่าเด็กเกียจคร้านเด็กชายจะแข็งแรงกว่า เด็กหญิงต่อมเพศเริ่มทำงานในทั้งชายและหญิงทำให้มีรูปร่างเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นหนุ่ม สาวที่เรียกว่าลักษณะทางเพศทุติยภูมิ (Secondary sex characteristics)

พัฒนาการทางอารมณ์เป็นผลสืบเนื่องมาจากพัฒนาการทางกายเป็นส่วนใหญ่วัยนี้ จะมีความวิตกกังวลสูงไม่เข้าใจตนเองไม่เข้าใจผู้อื่นเกรงว่าตนจะไม่เหมือนผู้อื่นโดยเฉพาะเด็ก ที่เติบโตช้ากว่าเพื่อนในรุ่นเดียวกันอารมณ์แปรปรวน (Storm and Stress) เจ้าอารมณ์ก้าวร้าว ต้องการความเข้าใจถ้าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจจะเกิดความขัดแย้งรุนแรงถ้าปรับตัวไม่ได้การหา เอกลักษณ์ของตนเองจะเป็นไปอย่างยากลำบากเกิดความไม่มั่นใจในตนเอง ความสำคัญกับ

กลุ่มเพื่อนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มเพื่อนทั้งการแต่งกายภาษากิริยาท่าทางเพื่อให้เกิดความมั่นใจไว้ใจในเพื่อนมากกว่าคนในครอบครัวมักขัดแย้งกับพ่อแม่ต้องการอิสระมากขึ้นมักชอบทำอะไรแปลกๆ แผลงๆ ตามกลุ่มเพื่อน

พัฒนาการทางปัญญาวัยนี้สามารถคิดเหตุผลเชิงนามธรรมเข้าใจเหตุผลใช้ภาษาลึกซึ้งได้คิดเชิงสมมุติฐานได้แต่ยังมีการฝันกลางวันเพื่อชดเชยสิ่งที่ขาดหรือเพื่อฝันเกี่ยวกับอนาคตเช่นอาชีพคู่ครองฯลฯ

2.1.11.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอายุ 15 – 18 ปี

พัฒนาการทางกายเติบโตเป็นผู้ใหญ่เกือบสมบูรณ์ร่างกายแข็งแรงผิวพรรณผ่องใสทำให้ดูดีกว่าวัยที่ผ่านมาเป็นผลให้การปรับตัวด้านอื่นราบรื่นขึ้นด้วย

พัฒนาการทางอารมณ์วัยนี้คิดว่าตัวเองเป็นผู้ใหญ่จึงต้องการอิสรภาพมากขึ้นต้องการตัดสินใจเองในด้านต่างๆ เช่นการแต่งกายการใช้เงินการคบเพื่อนอารมณ์มั่นคงขึ้นกล้าเผชิญความจริงมีเหตุผลแต่ยังมีอารมณ์เพื่อฝันเกี่ยวกับอนาคต

พัฒนาการทางสังคมยังให้ความสำคัญกับกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมักทำอะไรตามกลุ่มสัมพันธ์ภาพกับผู้ใหญ่ดีขึ้นกว่าวัยที่ผ่านมาบางคนเริ่มมีคนรักและแยกกลุ่มเพื่อไปกับคนรัก

พัฒนาการทางปัญญาความสามารถทางปัญญาพัฒนาขึ้นเกือบเท่าผู้ใหญ่สนใจเรื่องสังคมเศรษฐกิจการเมืองหรือสิ่งแวดล้อมมากขึ้นแต่ยังไม่สามารถตัดสินใจเรื่องสำคัญต่างๆ ของชีวิตได้ดีนักเนื่องจากขาดประสบการณ์ชีวิต

2.1.12 กิจกรรมของบ้านอุปถัมภ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้

ลักษณะการดำเนินงานของบ้านอุปถัมภ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรัก ความอบอุ่น สร้างความเข้มแข็ง เมื่อเด็กที่เข้ามาในบ้านอุปถัมภ์ถูกทอดทิ้ง ถูกกระทำหรือได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจ โดยได้มีการพัฒนาระบบบ้านพักให้เป็นกระบวนการบำบัดฟื้นฟูเด็ก ทั้งสภาพร่างกาย จิตใจ พัฒนาการของเด็ก ทั้งระยะสั้นและระยะยาว สำหรับเด็กแต่ละราย ด้วยการใช้กระบวนการทางสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยา จัดกิจกรรมกลุ่มบำบัดต่างๆ อาทิ ศิลปะ ดนตรี กีฬานันทนาการ เพื่อให้เด็กที่ซอกซำได้กลับคืนเข้าสู่สภาวะปกติ นอกจากนี้ยังต้องทำงานกับครอบครัวของเด็กเพื่อป้องกันการถูกระทำซ้ำ รวมถึงการจัดหาครอบครัวทดแทนมารองรับ กรณีที่เด็กไม่สามารถกลับคืนสู่ครอบครัวเดิมได้

กิจกรรมบำบัดฟื้นฟูด้านอารมณ์จิตใจได้แก่ การพาเด็กไปพบจิตแพทย์ การประเมินสภาพจิตใจ การจัดกิจกรรมเพื่อบรรเทาทุกข์เฉพาะหน้า เช่น การให้คำปรึกษาเฉพาะราย จัดกิจกรรมกลุ่มบำบัด จัดกิจกรรมศิลปะบำบัด ละครบำบัด การบำบัดฟื้นฟูระยะสั้น เช่น การทำสมาธิ การทัศนศึกษา และการเล่นเกม รวมถึงการจัดกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมที่เกิดจากการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมอีกด้วย จึงจะจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อบำบัด เป็นส่วนในการช่วยเหลือฟื้นฟูด้านอารมณ์ จิตใจเด็ก

โครงการละครส่งเสริมให้เด็กมองเห็นคุณค่าในตัวเอง พร้อมแสดงออกทางจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเสริมการเรียนรู้ การอยู่ร่วมกัน การรับฟังความเห็นของคนอื่น และปรับตัวเข้าหาสังคมได้ดี

โครงการศิลปะบำบัด คือการใช้ศิลปะในการบำบัดฟื้นฟู ร่างกาย อารมณ์จิตใจ และ พัฒนาการของเด็ก เช่น

ค่ายศิลปะสัญจร นิทรรศการศิลปะ การนำผลงานของเด็กๆมาจัดแสดง โชว์ให้ผู้ใหญ่ชม และร่วมสนับสนุนผลงานของเด็กๆ เพื่อสร้างกำลังใจ และความมั่นใจในตัวเองให้แก่เด็ก

โครงการชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ วิถีชีวิตที่พอเพียง รู้จักการเก็บ รู้จักการใช้

2.2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโครงการ

2.2.1. โครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฏิบัติ ในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย จึงกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรปฐมวัย		
ช่วงอายุ	อายุ 3-5 ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	ด้านร่างกาย	เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก
	ด้านอารมณ์ และจิตใจ	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ
	ด้านสังคม	สถานที่แวดล้อมเด็ก
	ด้านสติปัญญา	ธรรมชาติรอบตัว สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา	

ตารางที่ 2.1 แสดงโครงสร้างหลักสูตร

2.2.1.1 การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็ก ให้ยึดอายุเป็นหลักและอาจจะเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล เช่น กลุ่มเด็กที่มีอายุ 3 ปี อาจเรียกชื่อ อนุบาล 1

2.2.1.2 ระยะเวลาเรียน ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปี การศึกษา
แม้ว่ากรณีใดๆ โดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา

2.2.1.3 สารการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็ก อายุ 3-5 ปี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้งสอง ส่วนใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ โดยผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจจัดในรูปแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือ เลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยรวมทั้งต้องสอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัด การศึกษาปฐมวัย

1) ประสบการณ์ที่สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการ สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพ และสุขอนามัย รักษาความปลอดภัย พัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก

ประสบการณ์สำคัญ	ตัวอย่างกิจกรรม
การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อใหญ่	
• การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	ตบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา เคาะเท้า
• การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์	เคลื่อนไหวพร้อมเชือก ผ้าแพร
• การเล่นเครื่องเล่นสนาม	ปีนป่ายเครื่องเล่น ชี้อักษรยานสามล้อ
การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์กล้ามเนื้อเล็ก	
• การเล่นเครื่องเล่นเครื่องสัมผัส	ร้อยลูกปัด ต่อภาพตัดต่อ
• การเขียนภาพ	เขียนภาพด้วยสี เป่าสี
• การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ	ปั้นดินเหนียว
การรักษาสุขภาพ	
การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย	ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร ทำความสะอาด หลังเข้าห้องน้ำ ห้องส้วม

ตารางที่ 2.2 แสดงประสบการณ์และตัวอย่างกิจกรรมที่เด็กควรทำ ด้านการพัฒนาาร่างกาย

2) ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นการ สนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มี ความสุข ร่าเริงแจ่มใส ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและ ความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ และขอสงวนสิทธิ์ในเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประสบการณ์สำคัญ	ตัวอย่างกิจกรรม
ดนตรี	
● การแสดงปฏิปักษ์โต้ตอบกับเสียงดนตรี	ทำท่าตามจังหวะ เสียงดนตรี
● การเล่นเครื่องดนตรีง่ายๆ	เล่นเครื่องดนตรีประเภท เคาะ ดี
● การร้องเพลง	ร้องเพลงผัด ไก่
สุนทรียภาพ	
● การชื่นชมและสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม	เขียนภาพตามความคิดสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นต่องานศิลปะ
● การแสดงออกอย่างสนุกสนาน	ฟัง/เล่าเรื่องราว /เหตุการณ์สนุกสนานต่างๆ และเล่นบทบาทสมมุติ
การเล่น	
● การเล่นอิสระ	เล่นอิสระตามมุมเล่นในห้องเรียน
● การเล่นในห้องและนอกห้องเรียน	เล่นการแข่ง

ตารางที่ 2.3 แสดงประสบการณ์และตัวอย่างกิจกรรมที่เด็กควรทำ ด้านการพัฒนาอารมณ์และจิตใจ

2.2.3. กำหนดเวลาเรียน

การเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยจะขึ้นอยู่กับสถานศึกษาแต่ละแห่ง ส่วนใหญ่จะจัด 2 ภาคเรียน 1 ปีการศึกษา หรือ 200 วัน ใน 1 ปีการศึกษา ในแต่ละวันจะใช้เวลา 5-6 ชั่วโมงโดยประมาณเมื่อสถานศึกษาปฐมวัยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละช่วงอายุ อันประกอบด้วยมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ สารการเรียนรู้รายปี และเวลาเรียนแล้ว เพื่อให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด ต้องคำนึงถึงพัฒนาการตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ จึงควรให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญตามที่หลักสูตรกำหนด โดยจัดในรูปกิจกรรมต่างๆในแต่ละวัน

2.2.4. การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีรูปแบบและวิธีการหลากหลาย ทั้งนี้ผู้สอนต้องพิจารณาถึงแนวทางการจัดประสบการณ์ที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด โดยคำนึงถึงพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความสนใจ ความสามารถ และสภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัยเป็นหลักในการกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์

และแผนการจัดประสบการณ์ ที่เหมาะสำหรับเด็กปฐมวัย แต่ละช่วงอายุให้สอดคล้องกับ จิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ ระดับพัฒนาการ และลักษณะการเรียนรู้ ของเด็ก มีโอกาสลงมือกระทำ เคลื่อนไหว สำรวจ สังเกต ทดลอง เล่น สืบค้น คิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.2.5 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

เป็นหน้าที่ของผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จะกำหนดสภาพแวดล้อมทั้ง ภายใน ภายนอกห้องเรียน ที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับเด็ก ผู้สอนสามารถ เขียนแผนการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้อง และสภาพแวดล้อมภายนอก

2.2.6 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

2.2.6.1 . กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของ เด็กในแต่ละวันและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้น ประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้น ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้น ประมาณ 15 นาที

2.2.6.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลา ต่อเนื่องนานเกิน 20 นาที

2.2.6.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่น กลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

2.2.6.4. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่ม ใหญ่ กิจกรรมทั้งเด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุก ประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมาก นัก เพื่อเด็กจะได้ไม่ต้องเหนื่อยเกินไป

2.2.6.5. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละ วัน ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควร จัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหว ร่างกายตามจังหวะดนตรี

2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็ก

ได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับ ข้อนล้อม ใช้อุปกรณ์ ศิลปะ เช่น สีเทียน พู่กัน ดินเหนียว

3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานหรือเล่นเสร็จ

5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนกเปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรมีการจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากร มาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา

7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆรอบตัว โดยใช้กิจกรรมตีปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของ

เด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่างๆ

2.2.6.6 รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน

การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน และสภาพชุมชน ที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน จึงขอเสนอแนะ สัดส่วนเวลาในการพัฒนาเด็กแต่ละวัน ดังนี้

การพัฒนา	อายุ 3 ปี ชั่วโมง: วัน (ประมาณ)	อายุ 4 ปี ชั่วโมง: วัน (ประมาณ)	อายุ 5 ปี ชั่วโมง: วัน (ประมาณ)
1. ทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน	3	2 ½	2 ¼
2. การเล่นเสรี	1	1	1
3. การคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	1	1
4. กิจกรรมด้านสังคม(การทำงานร่วมกับผู้อื่น)	½	¾	1
5. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่	¾	¾	¾
6. กิจกรรมที่มีการวางแผนโดยผู้สอน	¾	1	1
เวลาโดยประมาณ	7	7	7

ตารางที่ 2.4 แสดง รูปแบบเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละวัน

ตัวอย่างแบบที่ 1		ตัวอย่างแบบที่ 2	
8.00-8.30 น.	รับเด็ก	8.00-8.30 น.	รับเด็ก
8.30-8.45 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์	8.30-9.00น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์
8.45-9.00น.	ตรวจสุขภาพ	9.00-9.30น.	กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ
9.00-9.20น.	กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ	9.30-10.30 น.	กิจกรรมเสรี
9.20-10.20น.	กิจกรรมสร้างสรรค์และการเล่นตามมุม	10.30-10.40 น.	พัก (ของว่างเช้า)
10.20-10.30น.	พัก (ของว่างเช้า)	10.40-11.20 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
10.30-10.45น.	กิจกรรมในวงกลม	11.20-11.30 น.	พัก (ล้างมือ ล้างเท้า)
10.45-11.30น.	กิจกรรมกลางแจ้ง	11.30-11.50 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
11.30-12.00น.	พัก(รับประทานอาหารกลางวัน)	11.50-13.00 น.	พัก(รับประทานอาหารกลางวัน)
		13.00-15.00 น.	นอนพักผ่อน

12.00-14.00น.	นอนพักผ่อน	15.00-15.10 น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.00-14.20น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า	15.10-15.30 น.	พัก(ของว่างป้าย)
14.20-14.30น.	พัก(ของว่างป้าย)	15.30-15.50 น.	เล่นิทาน
14.30-14.50น.	เกมการศึกษา	15.50-16.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน
14.50-15.00น.	เตรียมตัวกลับบ้าน		

ตารางที่ 2.5 แสดง ตัวอย่างตารางกิจกรรมประจำวัน

1) กิจกรรมเสรี/การเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมหรือมุมประสบการณ์หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมบ้าน มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่างๆเหล่านี้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่นอย่างเสรี ตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม อนึ่งกิจกรรมเสรีนอกจากให้เด็กเล่นตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างสรรค์ประเภทต่างๆ

จัดกิจกรรมเสรี โดยเน้นให้เด็กเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างน้อย 1-2 อย่าง หรือตามข้อตกลงในแต่ละวัน

2) กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ การตัดปะ การพิมพ์ภาพ การร้อยลูกปัด กระดาษประดิษฐ์ เช่น ใช้การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดาษพับ หมุด

การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำ อย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ

3) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

การเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหว ส่วนต่างของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลงคำคล้องจอง ซึ่งจังหวะและดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา

การใช้ส่วนต่างๆของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กันอย่าง สมบูรณ์การเคลื่อนไหวของเด็กมีลักษณะต่างๆดังนี้

1. ช้า ได้แก่ การคืบ คลาน
2. เร็ว ได้แก่ การวิ่ง
3. นิ่มนวล ได้แก่ การไหว้ การบิน
4. ชิ่งชัง ได้แก่ การกระต๊อบเท้าต่างๆ ตีกลองต่างๆ
5. ร่าเริงมีความสุข ได้แก่ การตบมือ หัวเราะ
6. เศร้าโศกเสียใจ ได้แก่ สีหน้า ท่าทาง

ทิศทางการเคลื่อนไหว

1. เคลื่อนไหวไปข้างหน้า และข้างหลัง
2. เคลื่อนไหวไปข้างซ้ายและข้างขวา
3. เคลื่อนตัวขึ้นและลง
4. เคลื่อนไหวรอบทิศ

รูปแบบการเคลื่อนไหว

1. การเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติของเด็ก มี 2 ประเภท

1.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ได้แก่ ตบมือ ผงกศีรษะ ขยิบตา ชันเข้า เคาะเท้า เคลื่อนไหวมือและแขน มือและนิ้วมือ เท้าและปลายเท้า

1.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ได้แก่ คลาน คืบ เดิน วิ่ง กระโดดควมม้า ก้าวกระโดด

2. การเลียนแบบ มี 4 ประเภท

2.1 เลียนแบบท่าทางคน

2.2 เลียนแบบท่าทางสัตว์

2.3 เลียนแบบเครื่องยนต์กลไก และเครื่องเล่น

2.4 เลียนแบบปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

3. การเคลื่อนไหวตามบทเพลง ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าท่าประกอบเพลง เช่น เพลงไก่ เพลงข้ามถนน

4. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การเคลื่อนไหวที่ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ท่าทางขึ้นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ประกอบการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยาย เรื่องราว ได้แก่ การเคลื่อนไหว หรือ แสดงท่าทางตามจินตนาการจากเรื่องราวหรือ คำบรรยายที่ผู้สอนเล่า

6. การฝึกทำท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือทำ ท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์/ กิจกรรมในวงกลม

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่ มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็น กลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหาใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด เกี่ยวกับ เรื่อง ที่ เรียน โดย จัด กิจ กรรม ด้วย วิธี ต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต ทดลอง เล่านิทาน เล่นบทบาท สมมุติ ร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง ศึกษาเอกสารสถานที่ เชิญวิทยากรมา ให้ ความรู้

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สามารถจัดได้หลายวิธี เช่น

4.1. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง

4.2. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องที่ เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดี ขึ้น ในการเล่านิทานสื่อที่ใช้อาจเป็นรูปภาพ หนังสือนิทาน การแสดง ท่าทางประกอบการเล่าเรื่อง

4.3. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและ เรียนรู้ตามขั้นตอนของกิจกรรมนั้นๆ ในบางครั้งผู้สอนอาจให้เด็กอาสาสมัคร เป็นผู้สาธิตร่วมกับผู้สอน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง เช่น การเพราะ เมล็ด การเป่าลูกโป่ง การเล่นเกมการศึกษา

4.4. การทดลอง/ปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับ ประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการ เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความ อยากรู้อยากเห็น และค้นพบด้วยตนเอง เช่น การประกอบอาหาร การ ทดลองวิทยาศาสตร์ง่ายๆ การเลี้ยงหนอนผีเสื้อ

4.5. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสื่อต่างๆ รอบสถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์แก่เด็ก

4.6. การร้องเพลง เล่นเกม เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อ ความสนุกสนาน ความเพลิดเพลิน และการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ เกมที่นำมาเล่นไม่ควรเน้นการแข่งขัน

5) กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปข้างนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น

5.1 การเล่นเครื่องเล่นสนาม หมายถึงเครื่องเล่นที่เด็กอาจเป็นป้าย หมุน โยก ซึ่งทำออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น

5.1.1. เครื่องเล่นสำหรับปีนป้าย หรือตาข่าย สำหรับปีนเล่น

5.1.2. เครื่องเล่น สำหรับโยกหรือไถว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก

5.1.3. เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัย รถสำหรับหมุนเล่น

5.1.4. ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก

5.1.5. ต้นไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว

5.1.6. เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่น รถสามล้อ รถลาก

5.2 การเล่นทราย ทรายเป็นสิ่งที่เด็ก ชอบเล่น ทั้งทรายแห้ง ทรายเปียก นำมาก่อนเป็นรูปต่างๆได้ และสามารถนำวัสดุอื่นมาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอยพิมพ์ขนมปกติ บ่อทรายจะอยู่กลางแจ้ง โดยอาจจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาของต้นไม้หรือสร้างหลังคาทำขอบกัน เพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย บางโอกาสอาจพรมน้ำให้ชื้นเพื่อเด็กจะได้ก่อเล่น นอกจากนี้ ควรมีการปิดกันมิให้สัตว์เลื้อยลงไปทำ ความสกปรกในบ่อทรายได้

5.3 การเล่นน้ำเด็กทั่วไปชอบเล่นน้ำมาก การเล่นน้ำนอกจากสร้างความพอใจและคลายเครียดอีกด้วย เช่น เรียนรู้ทักษะการสังเกต จำแนกเปรียบเทียบ ปริมาตร

5.4. การเล่นเกมในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลองเป็นบ้านจำลอง สำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริงๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุ ประเภท ฝาใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เต้า ชาม อ่าง เต้า รีด เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมุติเป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้ว สำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริงๆ บางครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่างๆ เพื่อให้เด็กเล่นเกมตามจินตนาการของเด็กเอง

5.5 การเล่นเกมช่างไม้เด็กต้องการออกกำลังในการเคาะ ตอก กิจกรรมเล่นในมุมช่างไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

5.6 การเล่นเกมกับอุปกรณ์กีฬาเป็นการนำอุปกรณ์กีฬามาให้เด็กเล่นอย่างอิสระ หรือใช้ประกอบเกมการเล่นที่ให้อิสระแก่เด็กให้มากที่สุด ไม่ควรเน้นการแข่งขันเพื่อมุ่งหวัง แพ้-ชนะ อุปกรณ์กีฬาที่นิยมนำมาให้เด็กเล่น เช่น ลูกบอล ห่วงยาง หนังสติ๊ก

5.7 การเล่นเกมการละเล่นกิจกรรมการเล่นเกมที่จัดให้เด็กเล่น เช่น การละเล่นของไทย การละเล่นของท้องถิ่น เช่น วิถีข้าวสาร มอญ ซ่อนผ้า แม่งู โพงพาง การละเล่นเหล่านี้ต้องใช้บริเวณที่กว้าง

2.3 มาตรฐานในการออกแบบสถานศึกษา

2.3.1 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน

ข้อ 6 ที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนต้องมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันและมีจำนวนเนื้อที่ดินตั้งนี้ ระดับก่อนประถมศึกษาไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา

ข้อ 8 สถานที่และบริเวณที่ตั้งโรงเรียนต้องไม่ขัดต่อสุขภาพลักษณะหรืออนามัยของนักเรียนบริเวณโรงเรียนจะต้องเหลือที่ว่างเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนและสนามไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของบริเวณโรงเรียนทั้งหมดและมีรั้วแสดงบริเวณโรงเรียนที่เป็นสัดส่วน

ข้อ 10 โรงเรียนต้องจัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบดังนี้

(1) ห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษาแต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร และต้องเป็นห้องโล่งไม่มีเสาหรือสิ่งกีดขวางในกรณีที่เป็นห้องเรียนรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าความกว้างของห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารนี้เป็นไม่น้อยกว่า 5 เมตรและในกรณีที่เป็นห้องเรียนรูปอื่นๆ ส่วนที่แคบที่สุดของห้องไม่น้อยกว่า 4 เมตร ไม่ว่ากรณีใดๆ แม้แต่ อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก2ทางแต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า80เซนติเมตรในกรณีที่มีทางเข้าออกเพียงทางเดียวต้องกว้างไม่น้อยกว่า1.60เมตร

ข้อ12การคำนวณความจุของนักเรียนแต่ละระดับที่เปิดสอนมีดังนี้

(1) ชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษาสัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนต้องไม่น้อยกว่า1ตารางเมตรต่อนักเรียน1คนให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียนจำนวนรวมของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน40คน

ข้อ13การคำนวณความจุสูงสุดของนักเรียนทั้งโรงเรียนให้คำนวณความจุจำนวนนักเรียน 3คนต่อพื้นที่ 8 ตารางเมตรโดยให้คำนวณความจุห้องปฏิบัติการหรือห้องประกอบด้วยทั้งนี้พื้นที่ที่ใช้ในการคำนวณความจุของนักเรียนทั้งโรงเรียนให้คำนวณจากพื้นที่ดินของโรงเรียน

ข้อ15ชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษาให้มีครูห้องเรียนละ1คนต่อนักเรียน 30คนถ้านักเรียนเกิน30 คนต้องมีพี่เลี้ยง 1 คน

ข้อ18ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

(1) บริเวณที่ตั้งอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำหรือต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม อันอาจเป็นอันตรายต่อเด็กไม่อยู่ใกล้ขีดบริเวณที่มีมลพิษเกินกว่าที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดหรือบริเวณที่เสี่ยงอันตรายเช่นบริเวณขนถ่ายก๊าซน้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษเว้นแต่มีมาตรการป้องกันการเสี่ยงอันตรายดังกล่าว

(2) บริเวณที่ตั้งอาคารต้องมีรั้วกันมีทางเข้า-ออกไม่น้อยกว่าสองทางถ้ามีทางเดียวประตู ต้องกว้างไม่น้อยกว่า2เมตรแต่ถ้าสถานรับเลี้ยงเด็กอยู่ในอาคารหลายชั้นให้จัดตั้งได้ไม่เกินชั้นที่สอง หากเกินกว่านั้นต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุของทางราชการที่เกี่ยวข้องและให้ผู้มีอำนาจอนุญาตเป็นกรณีไป

(3) อาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยเป็นเขตปลอดบุหรี่ มีแสงสว่างทั่วอาคารโดยมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า200ลักซ์ระดับเสียงภายในอาคาร ขณะเด็กหลับไม่เกิน40เดซิเบลและมีระบบฟอกอากาศหรือระบายอากาศที่เหมาะสม

(4) ภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีทางเข้า-ออกอย่างน้อยสองทางโดยความกว้าง และสูงแต่ละทางต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า80x200เซนติเมตรสามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวกความสูงจากพื้นถึงขอบหน้าต่างไม่น้อยกว่า80เซนติเมตรและพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.40 เมตรพื้นที่หน้าต่างประตูและช่องลมรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้องที่ไม่ติดต่อกับห้องอื่นภายในอาคารกรณีมีบันไดความกว้างของบันไดต้องไม่น้อยกว่า1เมตรลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน15 เซนติเมตรลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า25 เซนติเมตรทุกชั้นบันไดต้องมีราวกันตก และลูกกรงสูงไม่น้อยกว่า1.20 เมตรมีราวเตี้ยเหมาะสม

กับเด็กเกาะขึ้นบันไดระยะห่างของลูกทรงต้องไม่เกิน 15 เซนติเมตรและชานพักของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ถ้าอาคารมีระเบียงขอบระเบียงต้องสูงไม่น้อยกว่า 100 เซนติเมตรความกว้างของระเบียงต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรและถ้ามีม้านั่งด้วยระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตรขอบระเบียงต้องสูงจากม้านั่ง ไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตรโดยมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยสำหรับเด็กดังต่อไปนี้

(ก) ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟฟ้าอัตโนมัติภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก

(ข) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงมือถืออย่างน้อยหนึ่งเครื่องในแต่ละชั้นของอาคาร

(ค) ปลั๊กไฟต้องสูงจากพื้นห้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรถ้าติดตั้งต่ำกว่ากำหนดต้องมี ฝาปิดที่ปลอดภัย

(5) พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารต้องสะอาดและปลอดภัยมีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมรับประทานอาหารนอนและทำความสะอาดร่างกายแยกจากห้องประกอบอาหารห้องส้วมและที่พักเด็กป่วย โดยเฉลี่ย 2 ตารางเมตรต่อเด็กอายุสองปีขึ้นไปจำนวนหนึ่งคนและโดยเฉลี่ย 1.50 ตารางเมตร ต่อเด็กอายุต่ำกว่าสองปีจำนวนหนึ่งคน

(7) จัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมรับประทานอาหารและนอนแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ที่ใช้ได้หลายอย่างในพื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลากันสามารถปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์หรือย้ายเครื่องเรือนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเมื่อจัดพื้นที่เพื่อการใช้สอยแล้ว พื้นที้นั้นต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) บริเวณพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมซึ่งอาจใช้บริเวณนอกอาคารที่มีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตรต่อเด็กหนึ่งคนโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก มีวัสดุอุปกรณ์ป้องกัน การเกิดอุบัติเหตุและมีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ส่งเสริมการพัฒนาเรียนรู้ของเด็ก

(ข) บริเวณพื้นที่รับประทานอาหารต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลักมีภาชนะสำหรับ เด็กใช้ในการบริโภคด้วยวัสดุที่ถูกต้องลักษณะไม่มีพิษและเพียงพอกับจำนวนเด็กมีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(ค) บริเวณพื้นที่สำหรับนอนต้องอยู่ในห้องที่มีความสะดวกและมีอุปกรณ์เครื่องใช้ ในการนอนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็กอากาศถ่ายเทได้สะดวกตลอดจนให้มีมาตรการป้องกันยุงและแมลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ (ง) บริเวณที่ใช้ทำความสะอาดร่างกายต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็กโดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควรซึ่งอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือในกรณีที่มีห้องอาบน้ำพื้นจะต้องไม่ลื่นและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(จ) บริเวณที่ประกอบอาหารต้องห่างจากบริเวณพื้นที่ (ก) (ข) (ค) และ (ง) พอสมควร มีประตูเปิด-ปิดที่เด็กเข้าไปไม่ได้มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและที่เก็บภาชนะที่ถูกต้องลักษณะมีความสะอาดและปลอดภัยด้วย

(ฉ) ห้องส้วมต้องจัดให้มีห้องส้วมที่ถูกต้องลักษณะสำหรับเด็กมีที่ถ่ายอุจจาระโดยเฉลี่ย หนึ่งในต่อเด็กที่มีอายุหนึ่งปีขึ้นไปจำนวนสิบคนโดยฐานส้วมนั้นเด็กต้องสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่าย หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจและมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่อยู่ในที่ลับตาคนในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้วปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็กโดยจัดหาวัสดุเพิ่มเติม เพื่อให้เด็กใช้ได้อย่างปลอดภัย

(ช) บริเวณที่พักเด็กป่วยต้องแยกเป็นสัดส่วนโดยมีตู้เก็บยาอุปกรณ์และเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาลอยู่ในที่สูงซึ่งพ้นมือเด็กแต่สะดวกต่อการหยิบใช้และที่พักเด็ก ป่วยนั้นต้องอยู่ในสายตาผู้เลี้ยงดูหรือผู้รับผิดชอบตลอดเวลาที่เด็กป่วยในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องพัก เด็กป่วยโดยเฉพาะได้ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

อาคารกรณีศึกษา

3.1 วัตถุประสงค์ในการศึกษาอาคารตัวอย่าง

จากการศึกษาอาคารตัวอย่างทั้งในและต่างประเทศซึ่งแต่ละสถานที่มีความแตกต่างกันแต่ นำความแตกต่างที่น่าสนใจของแต่ละสถานที่ซึ่งเป็นอาคารตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงทั้งในเรื่องของ วัตถุประสงค์ ลักษณะการดำเนินงาน และเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อมาวิเคราะห์และเป็นตัวอย่างใน การศึกษาเพื่อใช้ในการพิจารณาการออกแบบโครงการบ้านอุปถัมภ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก กำพรว้า

3.2 อาคารตัวอย่างในประเทศไทย

3.2.1 หมู่บ้านเด็กโสสะ

ประเภทโครงการ บ้านอุปถัมภ์เด็ก

สถาปนิก interional Proect Administration Co.,Ltd

พื้นที่ ประมาณ 5000 ตารางเมตร

ปีก่อสร้าง 2550

ขนาดที่ตั้ง 20 ไร่ 3 งาน 72 ตารางวา

ที่ตั้ง เลขที่ 236 หมู่ 5 ถนนพหลโยธิน ต.ท่าสุต อ.เมือง จ.เชียงราย 57100

จำนวนเด็กเข้าอยู่ 150 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงว

ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ข้อมูลนี้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของข้อมูลทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 แสดงภาพโรงเรียนอนุบาลหมู่บ้านโสสะ

3.2.1.1. ประวัติความเป็นมา

มูลนิธิเด็กโสสะแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ได้ดำเนินช่วยเหลือเด็กไทยที่สูญเสียพ่อแม่ ชาติญาติมิตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 มีท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ เป็นผู้ก่อตั้งร่วมกับท่านผู้หญิงสุมาลี จาติกวณิช กรรมการก่อตั้งในขณะนั้น และคณะ โดยได้นำรูปแบบการเลี้ยงดูเด็กมาจากหมู่บ้านเด็กเอส โอ เอส (SOS Children's Villages) ของ ดร.เฮร์มานน์ กไมเนอร์ (Dr. Hermann Gmeiner) ชาวออสเตรีย ผู้ก่อตั้งองค์กรเอส โอ เอส สากล (SOS Children's Villages International) อันเป็นต้นแบบของหมู่บ้านเด็กเอส โอเอส สากลทั่วโลก

มูลนิธิ เด็กโสสะแห่งประเทศไทยฯ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 ได้จัดสร้างหมู่บ้านเด็กแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2515 โดยท่านผู้หญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ ได้บริจาคที่ดินเนื้อที่ 10 ไร่ 2 งาน 48 ตารางวา ณ จังหวัดสมุทรปราการ พร้อมกันนี้ท่านผู้หญิงสมศรีและเพื่อนผู้มีจิตศรัทธายังได้บริจาคเงินอีก ส่วน หนึ่งเพื่อการก่อสร้าง และด้วยเงินช่วยเหลือจำนวน 8 ล้านบาท ของหมู่บ้านเด็กเอส โอ เอส สากล

ต่อมาในปี พ.ศ. 2519 มูลนิธิเด็กโสสะแห่งประเทศไทยฯ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้มูลนิธิเด็กโสสะฯ อยู่ในพระบรมราชินูปถัมภ์

3.2.1.2 หลักการดำเนินงาน

ช่วยเหลือเด็กที่ขาดพ่อแม่และญาติมิตร หรือ เด็กที่ครอบครัวดั้งเดิมไม่สามารถเลี้ยงดูได้ เพื่อให้เด็กได้เติบโตขึ้นและเป็นหนึ่งของครอบครัวอีกครั้ง โดยการสร้างครอบครัวทดแทนถาวรที่ให้การเลี้ยงดูเด็กในบรรยากาศของครอบครัวที่อบอุ่น เต็มเปี่ยมด้วยความรัก เปรียบเสมือนครอบครัว เด็กจะเติบโตขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก สู่วัยผู้ใหญ่ มีการสร้างและรักษาสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรเหมาะสมกับการเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีวัยเด็กที่เปี่ยมสุข ได้รับการเลี้ยงดูด้วยความรัก การให้เกียรติซึ่งกันและกัน ได้รับการศึกษาสูงสุดตามความสามารถ จนสามารถออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงดูตัวเองได้ และอาศัยอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการดำเนินการ 4 ประการ คือ

1) แม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเด็กทุกคนมีแม่ผู้ให้การเลี้ยงดูด้วยความรักและความอบอุ่น แม่โสสะพร้อมรับลูกทุกคนให้เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวโสสะโดยไม่มีเงื่อนไขที่ก่อเกิดเป็นสายสัมพันธ์อันแนบแน่นและมั่นคงระหว่างแม่โสสะกับลูกโสสะทุกคน

2) พี่น้องชายหญิง

เด็กชายหญิงต่างวัยและที่มาได้อาศัยอยู่ร่วมกันในครอบครัวโสดะที่มีสายสัมพันธ์ของความเป็นพี่น้อง อีกทั้งพี่น้องร่วมสายเลือดเดียวกันยังได้อาศัยอยู่และเติบโตมาในครอบครัวโสดะเดียวกันอีกด้วย

3) บ้านของครอบครัว

เด็กทุกคนมีบ้านของตัวเองซึ่งเต็มเปี่ยมด้วยความรัก ความอบอุ่น ความมั่นคงปลอดภัย

4) หมู่บ้าน

ครอบครัวโสดะอาศัยอยู่ร่วมกันในหมู่บ้านเด็กโสดะซึ่งเป็นชุมชนที่ช่วยเหลือและเกื้อกูลกัน อีกทั้งหมู่บ้านเด็กโสดะยังเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนท้องถิ่นที่พึ่งพากันอาศัยกัน

3.2.1.3 ส่วนประกอบของโครงการ

บ้านพักแม่และเด็ก จำนวน 14 หลัง

บ้านพักฉุกเฉินเพื่อรองรับเด็ก จำนวน 1 หลัง

อาคารสำนักงาน จำนวน 1 หลัง

อาคารอนุบาล จำนวน 1 หลัง

บ้านพักเจ้าหน้าที่ จำนวน 1 หลัง

บ้านพักแขก จำนวน 1 หลัง

อาคารจอดรถและซ่อมบำรุง จำนวน 1 หลัง

การพิจารณารับเด็กเข้าโครงการนั้น จะได้รับการพิจารณาเป็นรายบุคคล โดยท่านผู้อำนวยการโครงการ คุณสมบัติที่จะรับเด็กเข้าโครงการนั้น ในเบื้องต้นคือเด็กมีความเป็นกาพหุ คือสูญเสียพ่อ-แม่ ในการดูแล และญาติไม่สามารถดูแลได้ โดยจะมีหัวหน้าชุมชนมาแจ้ง และท่านผู้อำนวยการจะไปดูเด็กที่บ้านด้วยตนเอง เด็กที่จะรับเข้ามาในโครงการนั้น จะมีอายุตั้งแต่แรกเกิด - 7 ปี

ในโครงการนั้นมีบ้านจำนวนทั้งหมด 14 หลัง ในแต่ละหลังจะมีเด็กอยู่ทั้งหมด 10 คน และแม่ 1 คน โดยจะไม่มีการแบ่งชายหญิง และจะคละอายุกันไป สำหรับคู่ที่มากันเป็นพี่น้องก็จะให้อยู่บ้านหลังเดียวกัน การบริหารการจัดการนั้น ในแต่ละบ้านจะให้แม่ประจำบ้านจัดการดูแลเอง โดยส่วนกลางจะเป็นคนจัดค่าใช้จ่ายประจำบ้านให้แม่จะเป็นคนออกไปจ่ายตลาดข้างนอก ดูแลทำความสะอาดภายในบ้านทำอาหารและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ลูกแต่ละคนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมูลนิธิโครงการโสดะสงเคราะห์ โดยมีผู้จัดทำภายใต้การบริหารของมูลนิธิโครงการโสดะสงเคราะห์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ล้วนแต่แต่ละคนเอง มิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการทำงานของแม่ 1 คนนั้น จะทำงานทั้งหมด 26 วัน โดยจะมีวันพักติดกัน 4 วัน ในระหว่างนั้น จะมีพี่เลี้ยงเสริมหรือน้ำผู้หญิง เข้ามาทำงานแทน และถ้ามีการบริจาคของจากผู้ใจบุญ เมื่อมาถึงส่วนกลางแล้ว ก็จะแบ่งไปให้แม่แต่ละบ้านจัดสรรและให้ลูกกันเอง

คุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นแม่นั้น มีดังนี้

- โสด
- อายุ 30 ปีขึ้นไป
- มีการศึกษา ม.6 หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- มีการทดลองงาน 2 ปี เพื่อทดสอบบุคลิกภาพทางอารมณ์ และการเข้ากันได้

ของแม่และเด็ก ถ้าแม่มีการลาออก หรือพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะที่จะทำงาน ก็ จะให้นำเข้ามาดูแลแทน

ในตอนกลางวันนั้น โครงการจะไม่มียามเฝ้าหน้าหมู่บ้าน เพื่อการทำให้ สภาพแวดล้อมเป็นเหมือนบ้านให้มากที่สุด แต่จะมีการเฝ้าตอนกลางคืนแทน โดยแบ่งเป็นกะ กะละ 1 คน เพื่อแต่กันคนนอกเข้ามาเท่านั้น แต่จะไม่มีการกักบริเวณของเด็กในการเข้าออก บ้าน ซึ่งให้แม่แต่ละบ้านเป็นคนดูแลและรับผิดชอบเอง และในตอนกลางวันจะมีพนักงาน หรือที่เด็ก เรียกกันว่าอา ที่เป็นผู้ชาย แค่ 6 คนเท่านั้น นอกจากนั้นเป็นเด็กกับผู้หญิง และใน ตอนกลางคืน พนักงานที่เป็นผู้ชายจะกลับไปนอนที่บ้านของตน ซึ่งที่นี้บังคับให้ผู้อำนวยความสะดวก ต้องเป็นคนที่มีความรอบคอบแล้ว และต้องนำครอบครัวมาอยู่อาศัยด้วย เพื่อสร้างบรรยากาศให้ เด็กรู้สึกถึงการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว หมู่บ้านมากที่สุด

เด็กที่นี่จะมีสิทธิ์ในการเลือกสถานศึกษา แล้วแต่ความสามารถและความถนัด โดย ทางมูลนิธิจะส่งถึงระดับสูงสุดที่สามารถเรียนได้ แต่ในชั้นอนุบาลนั้น จะให้เรียนในโครงการ ซึ่งเปิดรับเด็กด้านนอกเข้ามาเรียนด้วย พอถึงระดับประถมหรือมัธยม ก็เรียนโรงเรียนใกล้เคียง หรือตามแต่ที่สมัคร ในเด็กชายพอจบชั้น ม.3 หรืออายุ 15 ปีแล้ว จะถูกส่งไปยังสถานสงเคราะห์เด็กชายอีกที่หนึ่ง แต่ก็สามารถกลับมาเยี่ยมบ้านได้ตามต้องการ

กิจกรรมที่จัดร่วมกันในหมู่บ้าน นอกเหนือจากกิจกรรมตามเทศกาลและการมีผู้มา บริจาคของแล้ว อาจมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่สำหรับเด็กโตที่เห็นว่าช่วยเหลือตัวเองได้ แล้ว มีการแข่งกีฬาภายในหมู่บ้าน ยังมีการจ้างครูจากภายนอกเข้ามาสอนพิเศษ ในวิชา พื้นฐาน และกีฬา นาฏศิลป์ในวันเสาร์และช่วงปิดเทอมด้วย

3.2.1.4 ปัญหาเบื้องต้นที่พบของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เด็กบางคนที่ไม่ได้เลี้ยงตั้งแต่เด็ก หรือเมื่อเอามาเลี้ยงตอนโตแล้ว พอโตขึ้นมาก็มีผล ทำให้เกิดปัญหาก้าวร้าวได้ ซึ่งสาเหตุก็มาจากการที่เด็กแต่ละคนมีพื้นหลังไม่เหมือนกัน และ

สำหรับเด็กที่โตแล้วนำมาเลี้ยงนั้น ในบางคนก็อาจไม่รู้ถึงความเป็นพี่น้องได้จริงกับพี่หรือน้องที่อยู่ในบ้าน อาจมีอาการฉุนเฉียวกันบ้าง

3.2.1.5 อาคารต่อๆในโครงการ

1) อาคารอำนวยการ

ภายในอาคารอำนวยการ จะประกอบด้วย ห้องผู้บริหาร ห้องพยาบาล ห้องสมุดหรือห้องอินเทอร์เน็ต ซึ่งที่นี่จะอนุญาตให้เด็ก ๆ เข้ามาใช้อินเทอร์เน็ตได้ครั้งละ 1 ชั่วโมงต่อครั้ง ครึ่งวันกลาง เมื่อเวลามีแขกเข้ามา หรือมีกิจกรรมรวมกันทั้งโครงการ แต่ละบ้านจะนำอาหารมารวมกัน และมีครัวหลักทำอาหารด้วย

ภาพที่ 3.2 แสดงอาคารอำนวยการของบ้านเด็กโสสะ

2) อาคารโรงเรียนอนุบาล

ภาพที่ 3.3 แสดงอาคารส่วนโรงเรียนอนุบาลของบ้านเด็กโสสะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีก

ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มีการนำไปใช้

3) โรงจอดรถ

ในส่วนอาคารโรงจอดรถ จะมีห้องพักสำหรับพนักงานขับรถ พนักงานห้องเครื่องซึ่งจะทำหน้าที่ซ่อมทุกส่วนของโครงการ

ภาพที่ 3.4 แสดงโรงจอดรถของบ้านเด็กโสสะ

4) สนามหญ้าและส่วนจัดเลี้ยงกลางแจ้ง

บริเวณนี้ไว้สำหรับจัดงานเทศกาล กีฬา และยังเป็นสนามเด็กเล่นของเด็ก ๆ ไปในตัวด้วย

ภาพที่ 3.5 แสดงสนามหญ้าบ้านเด็กโสสะ จ.เชียงราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ที่จอดรถกลางแจ้ง

ภาพที่ 3.6 แสดงที่จอดรถกลางแจ้ง บ้านเด็กโสสะ จ.เชียงราย

6) ส่วนพักอาศัย

บ้านพักผู้อำนวยการและครอบครัว 1 หลัง

บ้านพักรองผู้อำนวยการและครอบครัว 1 หลัง

บ้านพักรับรองแขกผู้เข้าเยี่ยมโครงการ 1 หลัง

บ้านพักพี่เลี้ยงเสริม รองรับ 5 คน 1 หลัง

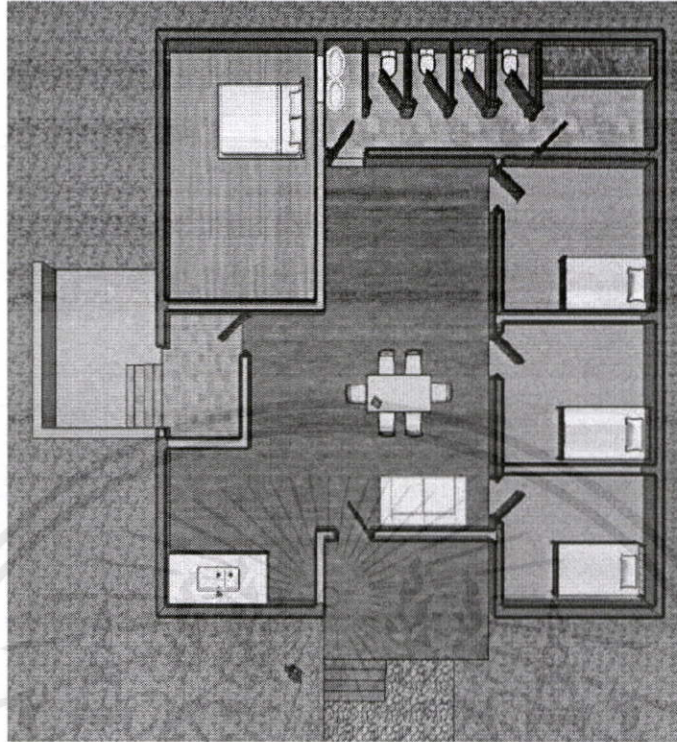
บ้านพักแม่และเด็ก จำนวน 14 หลัง

ภาพที่ 3.7 แสดงตัวอย่างบ้านพักอาศัยของบ้านเด็กโสสะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1.6 สรุปแนวคิดในการออกแบบ

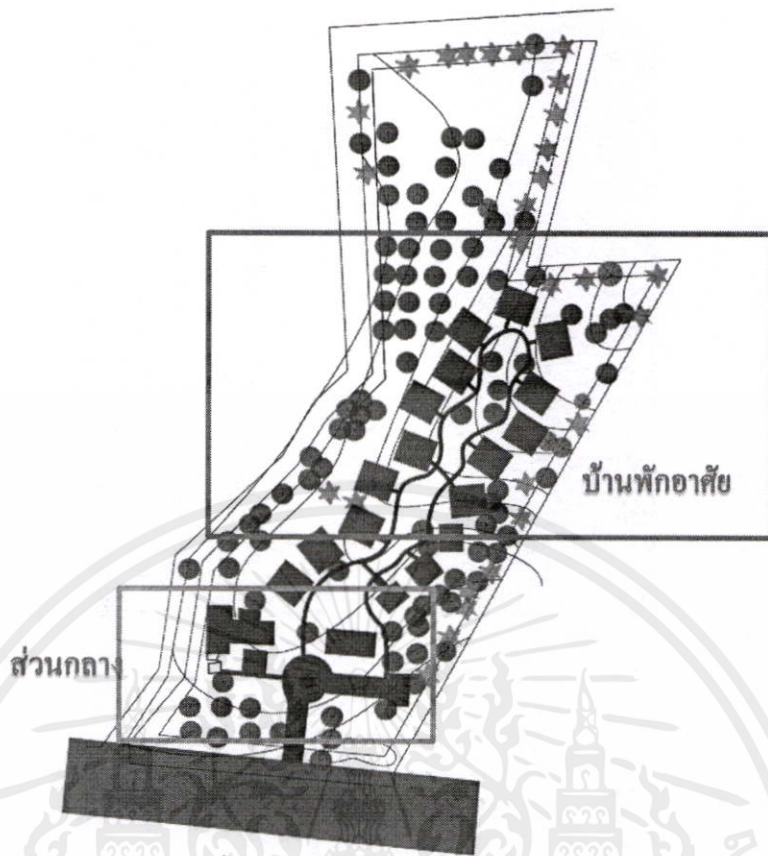

ภาพที่ 3.8 แสดงตัวอย่างแปลนบ้านพักอาศัยของบ้านเด็กโสสะ

1) อาคารบ้านแต่ละหลัง

แนวความคิดในการออกแบบบ้านพักอาศัยนี้คือ ทำให้สามารถมองเห็นกันหมดจากส่วนกลางบ้าน เพื่อการดูแลที่ทั่วถึงของแม่ โดยภายในบ้านแต่ละหลังนั้น จะประกอบด้วย ห้องนอนใหญ่ 1 ห้อง ซึ่งจะเป็นห้องนอนของแม่และลูกที่ยังเป็นเด็กเล็ก ห้องนอนเล็กอีก 3 ห้อง นอนห้องละ 2-3 คน ด้านในจะเป็นเตียง 2 ชั้น ผสมกับเตียงเดี่ยว โถงกลางสำหรับรับประทานอาหาร และเป็นที่ดูทีวีของครอบครัว มีลานซักล้าง ด้านข้าง ซึ่งสามารถออกไปสู่ข้างนอกได้ นอกจากนั้นบางบ้าน แม่แต่ละบ้านอาจมีการปลูกผักสวนครัว หรือไม้ดอกไม้ประดับตามแต่ละบ้าน โดยไม่ได้มีรั้วกันเขตที่ชัดเจน แต่จะเป็นที่กันของแต่ละบ้านถึงอาณาเขตของตน มีรูปแบบอาคารที่เรียบง่าย มั่นคง มีอายุการใช้งานที่ยาวนานและดูแลรักษาง่าย โดยใช้โครงสร้างพื้นเป็นแผ่นพื้นสำเร็จรูป ขนาดและการตกแต่งต่างๆมีความเป็นไปตามมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.8 แสดงผังโครงการบ้านโสละ

2) การวางผัง

แนวความคิดในการวางผัง หมู่บ้านโสละเรียงรายประกอบไปด้วยบ้านพัก 14 หลัง บ้านพักผู้อำนวยการ บ้านพักเจ้าหน้าที่ โรงเรียนอนุบาล อาคารจอดรถ และซ่อมบำรุง สนามเด็กเล่น และสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยอาคารแต่ละหลังของ หมู่บ้านโสละ จะตั้งอยู่แยกกันเป็นอิสระ มีทางเข้าทำหน้าที่เชื่อมโยงอาคารแต่ละ หลังเข้าหากัน มีถนนและที่จอดรถเท่าที่จำเป็นเท่านั้นและมีระยะทางไกลกว่าส่วนอื่น

บ้านพักเด็ก กำหนดให้ตั้งลึกเข้าไปอยู่ในพื้นที่ส่วนตัว (Private zone) ของ หมู่บ้าน เพื่อให้เด็กที่อาศัยอยู่ภายในบ้านอย่างเป็นส่วนตัว และสงบ ผู้ที่จะเข้ามา เยี่ยมชมหมู่บ้านได้จำเป็นต้องพบและได้รับคำแนะนำจากผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่ หมู่บ้านก่อนที่จะได้เข้ายังพื้นที่อยู่อาศัย แนวทางการจัดพื้นที่ที่เป็นเอกลักษณ์นี้จะ ทำให้เด็กที่เติบโตภายในหมู่บ้านโสละได้รับการเคารพสิทธิและศักดิ์ศรี

บ้านพักเด็กแต่ละหลังจะจัดเป็นกลุ่มย่อยที่เชื่อมต่อกันด้วยทางเชื่อมเช่น ทาง เค้า เป็นพื้นที่ภายนอกร่วมกัน บ้านกลุ่มเล็กๆนี้จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์เพื่อนบ้าน โดยมีแม่โสละสามารถดูแลลูกๆของบ้านข้างเคียงได้ เมื่อมีเหตุจำเป็นได้ และยัง มีพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่อเนกประสงค์ สนามเด็กเล่นร่วมกัน วิธีการจัดวางอาคาร

ดังกล่าวทำให้เกิดความสัมพันธ์หลายระดับ ตั้งแต่ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ไปสู่เพื่อนบ้าน และหมู่บ้าน

โรงเรียนอนุบาล สำนักงาน อาคารซ่อมบำรุงและสาธารณูปโภคต่างๆของหมู่บ้าน จะตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สาธารณะ ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ง่าย ทั้งจากผู้อยู่อาศัยและจากชุมชน

อาคารจอดรถของหมู่บ้านจะตั้งอยู่ไม่ไกลจากบ้านพักผู้อำนวยการ เมื่อมีเหตุการณ์ฉุกเฉิน เพื่อให้ผู้อำนวยการขนย้ายเด็กออกจากหมู่บ้านได้ทัน

3) ด้านสถาปัตยกรรม

เนื่องจากเป็นแนวทางหนึ่งในการออกแบบของหมู่บ้านไฮสเปซ ถ้าหมู่บ้านนั้นไปตั้งอยู่ที่ชุมชนใด ก็จะใช้ภาษาในการออกแบบสถาปัตยกรรมนั้นในการเคารพวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังนั้นลักษณะรูปแบบของบ้านเด็กของหมู่บ้านเด็กที่เชียงรายนั้น จึงเป็นไปตามลักษณะของสถาปัตยกรรมทางพื้นถิ่นของภาคเหนือ ที่มีการนำประยุกต์เข้ากับแบบบ้าน คือ จั่วนั้นมีการปรับนำกาแลเข้ามาใช้ ส่วนลักษณะผนังนั้นใช้การก่ออิฐเปลือยโชว์แนว เพื่อความประหยัดที่จะไม่ต้องทาสี และไม่ต้องมีการบำรุงรักษาตามที่หลัง

4) สิ่งที่ได้จากการศึกษาโครงการ

ข้อดี

- การออกแบบนั้นมีลักษณะสอดคล้องกับที่ตั้ง
- เป็นการออกแบบบ้านชั้นเดียว ที่ทำให้ความสัมพันธ์ครอบครัวนั้นเห็นกันหมด
- มีการจัดโซนนิ่งที่ชัดเจน แยกพื้นที่แต่ละส่วนในการใช้สอยได้ดี
- ส่วนบ้านเด็กที่อยู่เข้ามาลึกในโครงการ ทำให้เกิดความปลอดภัยแก่ตัวเด็กเอง

ข้อเสีย

- พื้นที่ว่างด้านหลังโครงการ เด็กอาจวิ่งเล่นได้โดยผู้ใหญ่ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง
- ที่ว่างระหว่างบ้านอาจจะมีปัญหาในการดูแลกันของสองบ้านได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 โรงเรียนอนุบาล เทพารักษ์

ประเภทโครงการ โรงเรียนอนุบาล เอกชล

พื้นที่ ประมาณ 2000 ตารางเมตร

ที่ตั้ง เลขที่ 855 หมู่ 4 ถ.เทพารักษ์ ต.เทพารักษ์ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270

จำนวนนักเรียนทั้งหมด 216 คน

จำนวนคุณครู 15 คน อัตรานักเรียนต่อคุณครู 15 คน

สังกัดของโรงเรียน โรงเรียนเอกชนสามัญศึกษา

ค่าเทอม 21,000-30,000 บาท

ระดับที่เปิดสอน อนุบาล

ภาพที่ 3.9 แสดง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

3.2.2.1 ปรัชญาของโรงเรียน

" เรียนเล่นสมวัย ชีวิตก้าวไกล เพราะเริ่มต้นดี "

หมายถึง การเริ่มต้นที่ดี ด้วยการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัย เป็นพื้นฐานสู่อนาคตที่สดใส

3.2.2.2 วิสัยทัศน์ (Vision)

โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์มุ่งมั่นในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีพัฒนาการทุกด้านเต็มตามศักยภาพ เรียนรู้อย่างมีความสุข มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามวัย บุคลากรมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการปฏิบัติ งานอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์

สามารถส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน มีความรู้มีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วมในการนำโรงเรียนไปสู่ความเป็นผู้นำทางการศึกษา

3.2.2.3 หลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กระทรวงศึกษาธิการ โดยบูรณาการร่วมกับแนวคิดของ ทฤษฎีและนวัตกรรมทางการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด โดยมีการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน (Project Approach) การจัดมุม การเรียนรู้ในห้องเรียน และกิจกรรมที่ส่งเสริมพหุปัญญา (Multiple Intelligence)

จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน คือการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน และการเรียนรู้ ที่ผ่านการลงมือปฏิบัติ เช่น การสังเกต การสำรวจ การทดลอง เป็นต้น จนผู้เรียนเกิด องค์ความรู้ด้วยตนเอง

โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บรรยากาศ ร่มรื่นด้วยไม้ดอกไม้ประดับ มีสนามให้เด็กได้วิ่งเล่นออกกำลังกายถึง 2 สนาม พร้อม เครื่องเล่นสนามที่ออกแบบมาโดยเฉพาะสำหรับเด็กๆ บนพื้นที่ค้ำเนินถึงความปลอดภัย

กิจกรรมเสริมพิเศษ

- ภาษาอังกฤษ
- ภาษาไทย
- วิทยาศาสตร์
- ดนตรีสากล
- ศิลปะ
- ว่ายน้ำ
- อื่นๆ
- Computer

3.2.2.4 หลักสูตรการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ประกอบด้วย 2 ส่วน คือประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้งสองส่วนใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย หากท่านต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ผ่านการขออนุญาตจากข้าพเจ้าถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจจัดในรูปแบบหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยรวมทั้งต้องสอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน

กิจกรรมเด็ก	
8.00-8.30 น.	รับเด็ก
8.30-9.00 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์
9.00-9.30 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ
9.30-10.30 น.	กิจกรรมเสรี
10.30-10.40 น.	พัก (ของว่างเช้า)
10.40-11.20 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
11.20-11.30 น.	พัก (ล้างมือ ล้างเท้า)
11.30-11.50 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
11.50-13.00 น.	พัก(รับประทานอาหารกลางวัน)
13.00-15.00 น.	นอนพักผ่อน
15.00-15.10 น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า
15.10-15.30 น.	พัก(ของว่างบ่าย)
15.30-15.50 น.	เล่นิทาน
15.50-16.00 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน

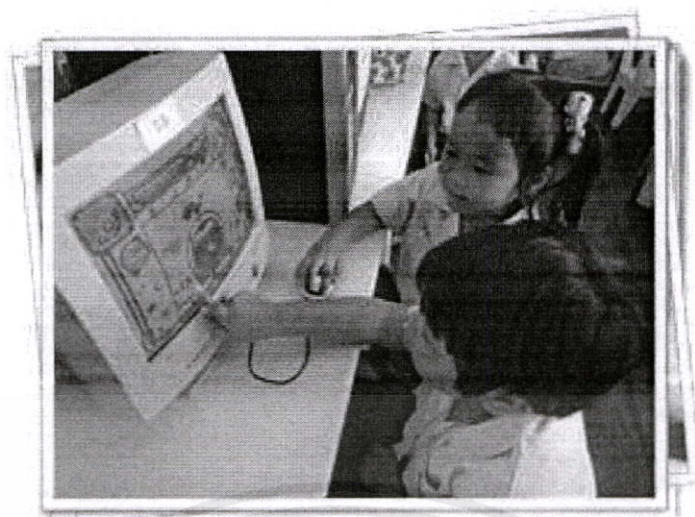
ตารางที่ 3.1 แสดง ตารางกิจกรรมของเด็กภายในโรงเรียน

ภาพที่ 3.10 แสดง กิจกรรมภายในโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง

ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.11 แสดง กิจกรรม Computer โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

ภาพที่ 3.12 แสดง กิจกรรมว่ายน้ำโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

3.2.2.5 ส่วนต่างๆในโครงการ

1) พื้นที่ส่วนกลาง

พื้นที่โถงกลางเป็นลานหญ้าเทียม เมื่อเวลา มีกิจกรรมต่างๆ เด็กๆจะมาเล่น
ในบริเวณนี้ โดยส่วนนี้จะมีร่มเงาตลอดเวลา เนื่องจากมีอาคารโดยรอบล้อมไว้ และ
หลังคามีทรงสูงไว้ระบายอากาศ มีการปลูกต้นไม้ไว้โดยรอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.13 แสดง กิจกรรมภายในพื้นที่โถงกลาง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

ภาพที่ 3.14 แสดง หลังคาคลุมพื้นที่ส่วนกลาง โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

2) พื้นที่ส่วนต้อนรับ และห้องธุรการ

ส่วนต้อนรับไว้รับเด็กเข้าโรงเรียน และ ผู้ปกครองมาพักคอยระหว่างรอรับ
เด็กกลับบ้าน โดยจะมีห้องธุรการต่อเชื่อมกันอยู่ ด้านหลังเป็นห้องพักอาจารย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.15 แสดง พื้นที่ส่วนต้อนรับ โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

ภาพที่ 3.16 แสดง พื้นที่ส่วนต้อนรับ ห้องธุรการ โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูในชั้นเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

3) อาคารเรียน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ข้อมูลหรือรูปภาพที่มีลิขสิทธิ์ไปใช้
 อาคารเรียนมีการวางเป็นกรอบรอบด้าน ห้องเรียน ห้องประชุม อยู่
 ด้านบน ด้านล่างมีห้องธุรการ และห้องพักอาจารย์ และส่วนครัว ส่วน

รับประทานอาหาร มีการยกได้สูง เพื่อใช้พื้นที่ด้านใต้ถุนในการทำ
กิจกรรมในร่มต่างๆ

ภาพที่ 3.17 แสดง อาคารเรียนโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.18 แสดง ห้องเรียนชั้น 1 โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

ภาพที่ 3.19 แสดง ห้องเรียนชั้น 2 โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

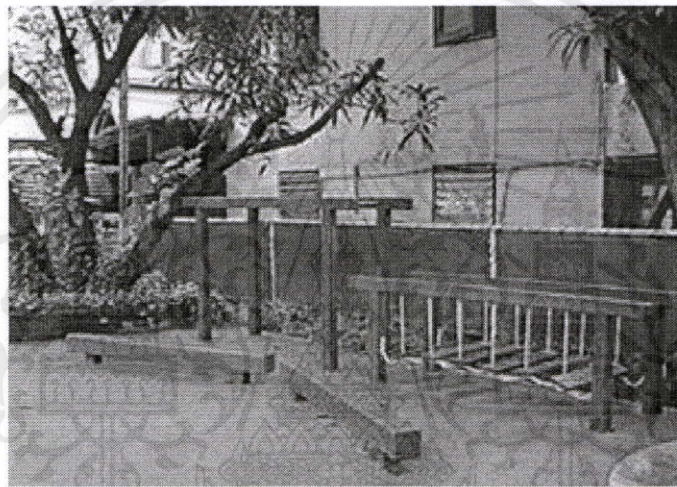
4) ส่วนสนามเด็กเล่น

พื้นที่ส่วนกลางที่เด็กจะมาเล่นกันก่อนเข้าเรียน เวลาพักกลางวัน และเวลาหลังเลิกเรียน เป็นสิ่งที่จำเป็นในการพัฒนาการทางกล้ามเนื้อของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

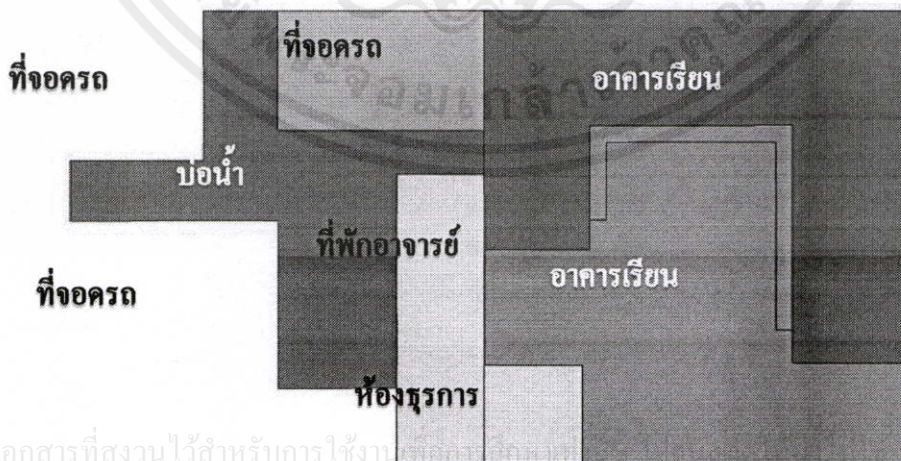

ภาพที่ 3.20 แสดง สนามเด็กเล่น โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

ภาพที่ 3.21 แสดง สนามเด็กเล่น โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

3.2.2.6 สรุปแนวคิดในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสาร

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.22 แสดงผังอาคารโดยสังเขป โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

ภาพที่ 3.23 แสดง รูปด้านหน้าโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์

การวางผังของโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ มีการนำอาคารเรียนมาล้อมกลางพื้นที่ส่วนกลางไว้ โดยมีห้องเรียนของเด็กอนุบาล 2-3 อยู่ด้านบน เมื่อเวลาเด็กเล่นอะไร คุณครูที่มองจากด้านบนจะเห็นได้อย่างชัดเจน สามารถมองได้ทั่วถึง การวางอาคารแนวนี้ ทำให้พื้นที่ตรงกลางได้ร่มเงาตลอดเวลา มีการปลูกต้นไม้ไว้ตามจุดต่างๆ มีทั้งการเล่นผนัง ให้เป็นผนังต้นไม้ เพื่อให้เด็กได้อยู่ในอาคารแล้วรู้สึกผ่อนคลาย นอนอยู่อาศัย นอนเล่น ตัวอาคาร มีการใช้พื้นที่ได้สูงมาก จึงเป็นข้อดีคือ เด็กมีพื้นที่ส่วนกลางเพิ่มมากขึ้น ได้เพิ่มความสัมพันธ์กัน

สรุป

ข้อดี

1. โรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ เป็นโรงเรียนที่มีความร่มรื่น นำให้ให้บุตรหลานเข้ามาศึกษา
2. การวางผังโครงการ ทำให้พื้นที่ตรงกลางมีความร่มรื่นตลอดเวลา เด็กสามารถทำกิจกรรม ในเวลาไหนก็ได้
3. มีพื้นที่ส่วนกลางเยอะ เพื่อให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ ทางสังคม และเสริมสร้างความแข็งแรง

ข้อเสีย

1. รอบอาคาร จะมีบ่อน้ำที่ขุดเอาไว้เพื่อความสวยงาม ต้องเดินบนทางเชื่อมที่เป็นสะพาน อาจจะมีเด็กพลัดตกลงไปได้

ภาพที่ 3.24 แสดงทางเชื่อมข้างอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู อาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 02-561-1111 หรือ 02-561-1112

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู อาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนอนุบาลเทพารักษ์ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 02-561-1111 หรือ 02-561-1112

2. การวางผังอาคารแบบนี้ ทำให้การระบายลมไม่ค่อยดี
3. ไม่ควรนำห้องเรียนไปไว้บนชั้น สอง เนื่องจากเด็กมีความจำเป็นต้องเดินขึ้นลงเป็นประจำ อาจจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ภาพที่ 3.25 แสดงบันไดทางขึ้นลง ห้องเรียน

4. ทางเข้าโครงการไม่น่าดึงดูด เนื่องจากด้านหน้าเป็นร้านอาหาร

ภาพที่ 3.26 แสดงทางเข้าออกของโรงเรียน อนุบาลเทพารักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 อาคารตัวอย่างต่างประเทศ

3.3.1 SHISEI GAKUEN

ประเภทโครงการ บ้านอุปถัมภ์เด็ก

จำนวนเด็กทั้งโครงการ 70 คน

สถาปนิก บริษัท NAKANO CORPORATION

ปีก่อสร้าง 2550

ขนาดที่ตั้ง 4 ไร่

ที่ตั้ง กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

ภาพที่ 3.27 แสดงด้านหน้าของอาคาร SHISEI GAKUEN

3.3.1.1 ประวัติความเป็นมาของโครงการโดยย่อ ชิไซ กาคูเอ็น

บ้านอุปถัมภ์นี้เปิดให้บริการรับเด็กในปี ค.ศ. 1912 โดยนายคิชิโร่ อิโนะกะ ผู้ก่อตั้ง โซไซ-กาคูซา ดูแลเด็กเล็กจากบ้านฉุกเฉินจากผลกระทบทางการทหาร ในปี 1925 การดูแลนี้ทำมาตลอดระยะเวลา 37 ปี จนกระทั่งกฎหมายด้านสิทธิเด็กได้ประกาศใช้ในปี ค.ศ. 1947 เนื่องจากหลังสงครามโลกครั้งที่สอง มีเด็กกำพร้าเป็นจำนวนมากจากผลของการทิ้งระเบิดในกรุงโตเกียว ด้วยเหตุที่มีความจำเป็นในการให้ความช่วยเหลือเด็กๆ บ้านอุปถัมภ์ชิไซ กาคูเอ็น จึงทำหน้าที่เป็นบ้านของเด็กกำพร้าเหล่านั้น เป็นระยะเวลา 45 ปี ที่บ้านอุปถัมภ์ชิไซ กาคูเอ็น ยืนหยัดทำตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแรกเริ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ทีมงานที่บ้านอุปถัมภ์ชิไซ กาคูเอ็น ได้พยายามพัฒนาหลากหลายโปรแกรมการ

ให้บริการเพื่อให้บ้านได้เป็นต้นแบบของศูนย์กลางครอบครัวสำหรับการดูแลด้านการ
อยู่อาศัย

ช่วงอายุเด็กภายในโครงการ แรกเกิด – 18 ปี

จำนวนเด็กทั้งโครงการ 70 คน

จำนวนบุคลากรอัตราส่วน บุคลากร 1 คน ต่อเด็ก 3 คน

อาสาสมัครรวม 50 คน

3.3.1.2 ประเภทเด็กที่รับ

1) แต่เดิมเริ่มรับเด็กจากศาลเด็ก, เด็กที่ถูกภาคทัณฑ์, และเด็กที่ได้รับการ
ปล่อยตัวจากสถานกักขังมาดูแล จนในปัจจุบันประเภทกลุ่มเด็กที่รับเข้าโครงการคือ

- เด็กที่พลัดหลงจากครอบครัว เด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายจากครอบครัว
แตกแยก, พ่อมาหย่าร้าง
- ครอบครัวไม่มีความพร้อมด้านสถานะต่างๆ เช่น การเงิน เวลา
- พ่อ และ แม่ของเด็กได้เสียชีวิต, เด็กที่ถูกทอดทิ้ง, เด็กกำพร้า

3.3.1.3. วัตถุประสงค์ของบ้านอุปถัมภ์มิชชันนารี กาดูเอ็น

เป้าหมายของบ้านอุปถัมภ์ตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิเด็กคือ เพื่อให้การดูแล
ให้ที่พักอาศัยแก่เด็กที่มีปัญหา ได้แก่ เด็กกำพร้า เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ถูกทำร้ายร่างกาย
และเด็กที่ไม่มีพ่อแม่เลี้ยงดู ทางบ้านอุปถัมภ์ยังให้การคุ้มครองพ่อแม่และเด็กที่ได้รับ
ผลกระทบจากครอบครัวแตกแยกในชุมชนไม่ให้โดดเดี่ยว ทั้งหมดนี้อยู่ภายใต้
วัตถุประสงค์เมื่อแรกเริ่มก่อตั้งที่ว่า “ สดใส จริงใจ และแข็งแรง ” ให้ความดูแลเอาใจ
ใส่กับเด็กและเยาวชนในบ้านภายใต้สภาพการณ์ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็ก เพื่อ
ปรับเปลี่ยนอย่างสมบูรณ์ในการเข้าร่วมสังคมทั่วไป ให้คำแนะนำและการดูแลรักษา
กับครอบครัวให้การช่วยเหลือเด็กในการพัฒนาตนเองทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่มเพื่อ
สนับสนุนให้เกิดการช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพไปสู่ความรู้ความสามารถในการ
ดำรงชีวิต

3.3.1.4. เกณฑ์การรับเด็ก

การคัดกรองเด็กเข้าโครงการเกือบทั้งหมดพิจารณาจาก

- พิจารณาจากการถูกกระทำของเด็ก
- พิจารณาจากความรู้ไม่มีคุณสมบัติของพ่อแม่เด็กของเด็ก
- พิจารณาจากความรู้ไม่พร้อมจากปัญหาของครอบครัวโดยพิจารณาตาม
เกณฑ์ คือ ทางศูนย์คุ้มครองเด็กของแต่ละเมืองได้ตั้งกฎเกณฑ์ไว้ ศูนย์
คุ้มครองเด็กได้รับสิทธิในการตัดสินใจให้ความช่วยเหลือเด็ก ว่าเด็กมี

ความจำเป็นมากน้อยเพียงใดหากต้องมีผู้รับไปดูแล หรือหาวิธีการ
คุ้มครองทางเลือกอื่นๆ ถ้าหากทางบ้านอุปถัมภ์ได้รับการติดต่อจากทาง
ศูนย์คุ้มครองเด็กทางเจ้าหน้าที่จะเดินทางไปพบเด็กและเป็นผู้
ประสานงานในการรับเด็กมาดูแล เหตุผลในการรับเด็กเข้าบ้านอุปถัมภ์
จะแตกต่างกันไป เหตุผลหลักได้แก่ แม่ของเด็กได้เสียชีวิต หรือแม่ของ
เด็กทอดทิ้งเด็ก พ่อแม่หย่าร้าง และปัญหาทางจิตของพ่อแม่ ปัญหา
โรคภัยไข้เจ็บ และเป็นผู้ติดสุรายาเมา ในปัจจุบันข้อมูลการถูกกระทำ
โดยพ่อแม่กำลังกลายเป็นเหตุผลหลัก เป็นเรื่องน่าคิดว่าได้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากของสังคมครอบครัวและการใช้ชีวิตความ
เป็นอยู่และเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการกระทำทารุณกรรมต่อเด็ก

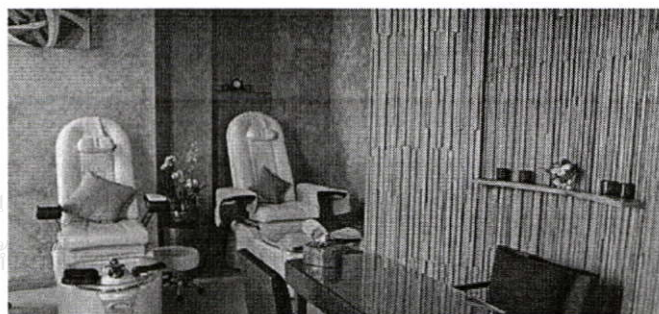
3.3.1.5. ขั้นตอนการดูแลเด็ก

บ้านอุปถัมภ์แห่งนี้ให้การดูแลพื้นฐานกับเด็กด้วยการให้ที่พักพิง ตามความ
เหมาะสมกับช่วงพัฒนาการของเด็ก และยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของการอยู่
อาศัยแบบกลุ่มรวมถึงทักษะด้านปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วย เด็กจะได้รับการช่วยเหลือ
ให้เด็กมีสังคมที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และยังให้ความสำคัญในส่วนการจัด
กิจกรรมสำหรับเด็ก เด็กๆมีเครื่องเล่นที่หลากหลายรวมทั้งกิจกรรมนันทนาการตลอด
ปี ได้แก่ เบสบอล ฟุตบอล ซ้ำจักรยาน กระโดดเชือก เล่นทราย สามารถสนุกสนานกับ
การเล่นกิจกรรมพัฒนาสมอง ดูโทรทัศน์ ดูวีดีทัศน์ และอ่านหนังสือ มีทีมเบสบอล ทีม
วอลเลย์บอล และยังส่งเสริมด้านวัฒนธรรมการเต้นรำแบบญี่ปุ่น โมเดิร์นแดนซ์ และได้
เรียนศิลปะจากอาจารย์ที่เป็นอาสาสมัครอีกด้วย ในกรณีที่เด็กที่มีอายุมากกว่า 10
ปีจะมีการประชุมกลุ่มทุกๆ 2 สัปดาห์ โดยทุกๆสัปดาห์เด็กๆจะเข้าร่วมประชุมกันใน
ชั้นเรียน

3.3.1.6. ส่วนประกอบประกอบโครงการ

1) .ส่วนทำงานด้านจิตบำบัดของเด็ก

ห้องบำบัด

ภาพที่ 3.28 แสดงห้องบำบัดของอาคาร SHISEI GAKUEN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง

ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ครั้งที่มีการนำไปใช้

มีวิธีการบำบัดโดย การให้เด็กนำของเล่นมาวางบนทราย เปรียบเสมือนกับ
แทนการวาดภาพเด็กแต่ละคนจะมีการวางที่แตกต่างกันเป็นการบ่งบอกถึงความรู้สึก
นึกคิดทางจิตวิทยาทางหนึ่ง

2) ห้องสังเกตพฤติกรรมเด็ก

ห้องสังเกตพฤติกรรมเด็กซึ่งอยู่ติดกับห้องสังเกตการ จากในกระจกในรูปที่
แพทย์และผู้ปกครองสามารถสังเกตเด็กได้จากห้องนั้น โดยที่เด็กไม่สามารถมองเห็น
ได้

3) อาคารพักอาศัยสำหรับเด็กโต

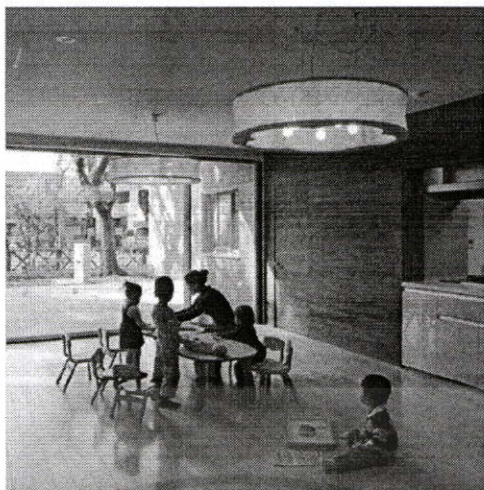
ประกอบด้วย 6 ห้องนอน แยกหญิงและชาย

- ห้องน้ำ
- ส่วนครัว
- บริเวณนั่งเล่น พักผ่อน
- ห้องกิจกรรมขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- ส่วนสำนักงานสำหรับพนักงาน

ภาพที่ 3.29 แสดงห้องพักอาศัยอาคาร SHISEI GAKUEN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.30 แสดงห้องพักอาศัยอาคาร SHISEI GAKUEN

4) อาคารกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก

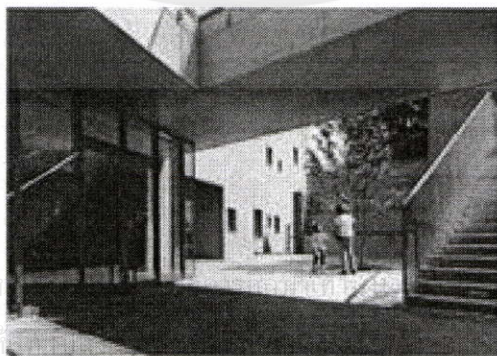
- ส่วนส่งเสริมการสอนปฐมวัย
- ส่วนส่งเสริมด้านดนตรี และทักษะด้านศิลปะต่างๆ

ภาพที่ 3.31 แสดงห้องทำกิจกรรม อาคาร SHISEI GAKUEN

5) ลานแปลงผัก

6) .ที่อยู่อาศัยสำนักงาน

ภาพที่ 3.32 แสดงทางขึ้นของส่วนสำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้

ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

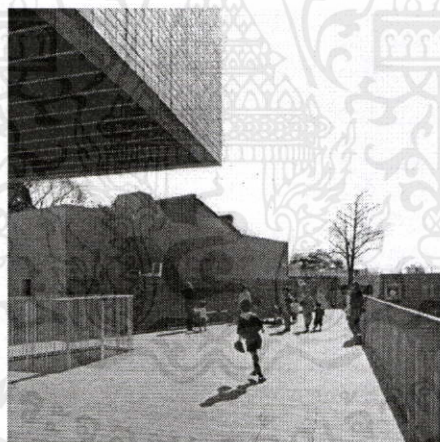
7) ส่วนส่งเสริมอาชีพ

ภายในโครงการจะมีส่วนร้านค้าเล็กๆเพื่อเด็กในโครงการสามารถเรียนรู้และผลิตขนมออกไปขายได้

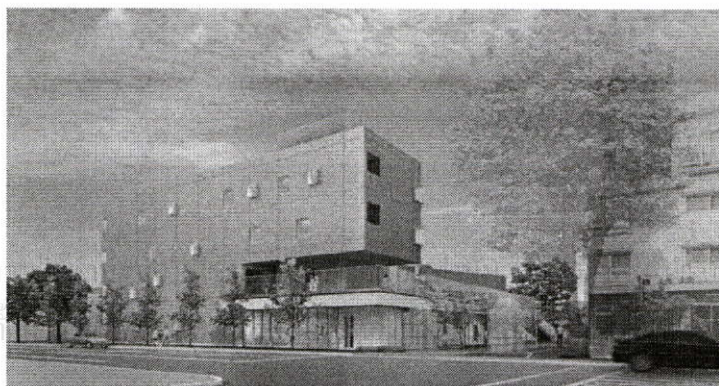
8) ส่วนสนามเด็กเล่น

ภาพที่ 3.33 แสดงทางขึ้นของส่วนสนามเด็กเล่น อาคาร SHISEI GAKUEN

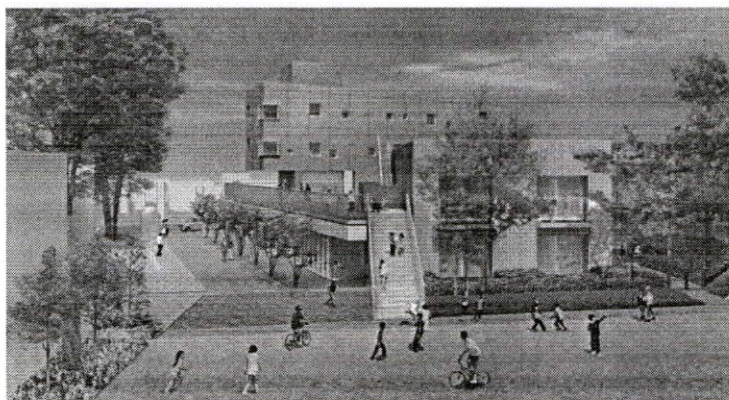
ภาพที่ 3.34 แสดงระเบียบทางเชื่อม ของ สำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN

ภาพที่ 3.34 แสดงรูปด้านหน้า ของ สำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สง
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้ง

ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ซึ่งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.35 แสดงรูปด้านข้าง ของ สำนักงานอาคาร SHISEI GAKUEN

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การศึกษารายละเอียดของผู้ใช้โครงการ

4.1 การศึกษาประเภทของผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการบ้านอุปถัมภ์เด็กเร่ร่อนนี้สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

4.1.1. เด็กที่เข้ามารับการอุปถัมภ์ ตั้งแต่อายุ 3-18 ปี

4.1.2. เจ้าหน้าที่ภายในโครงการ แบ่งออกเป็น เจ้าหน้าที่ทั่วไป ฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริการ และเจ้าหน้าที่อยู่ประจำตลอดเวลา

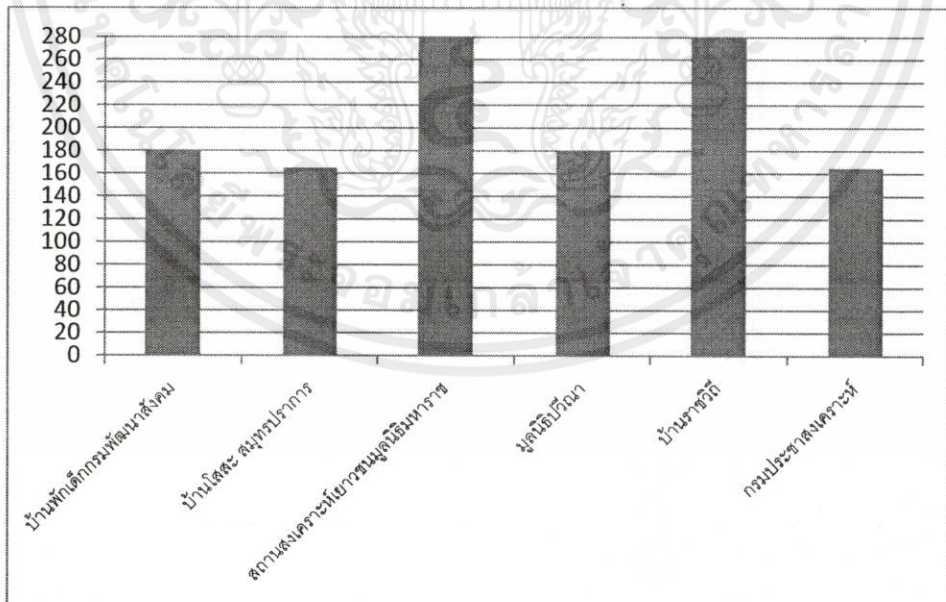
4.2 จำนวนผู้ใช้โครงการ

เด็กที่เข้ามารับการอุปถัมภ์ ตั้งแต่อายุ 3-18 ปี

4.2.1 คุณสมบัติของเด็กที่ได้รับการช่วยเหลือ โดยจะมีช่วงอายุตั้งแต่ 3 ปี ถึง 18 ปี

- 1) เด็กที่ถูกละเมิดสิทธิและถูกทารุณ
- 2) การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก
- 3) เด็กเร่ร่อนจากการตรวจพบของตำรวจในท้องที่
- 4) เด็กที่ครอบครัวไม่สามารถให้การรับเลี้ยงดูได้

4.2.2 จำนวนผู้ใช้โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ในแหล่งที่มา กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, บ้านพักเด็กพัฒนาสังคม, บ้านโสภา

สมุทรปราการ,สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาราช,มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี ,บ้านราชวิถี,มูลนิธิเด็กประชาสงเคราะห์ (จากโครงการที่ลักษณะคล้ายเคียงกัน)

จากข้อมูลข้างต้น และในตัวอย่างกรณีอาคารศึกษา สามารถคำนวณค่าเฉลี่ย จำนวนเด็กในโครงการ และคำนึงถึงมาตรฐานของกรมประชาสงเคราะห์และความเป็นไปได้ที่ทำให้การบำบัดฟื้นฟู การดูแลเด็กให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถสรุปจำนวนเด็กที่ โครงการบ้านอุปถัมภ์เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้สำหรับเด็กกำพร้า สามารถรับได้สูงสุดคือ 212 คน โดยแบ่งตามหลักเกณฑ์การชวงนิตย และวิวัฒนาการของเด็ก

โดยจะแบ่งเป็น เด็ก ช่วงอายุ 3-8 ปี จำนวน 90 คน
 ช่วงอายุ 9-14 ปี จำนวน 90 คน
 ช่วงอายุ 15-18 ปี จำนวน 32 คน

4.2.3. การให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆภายในโครงการบ้านอุปถัมภ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สำหรับเด็กกำพร้า

1) ในด้านการเลี้ยงดู

- จัดที่พัก เครื่องนุ่งห่มและเครื่องใช้ต่างๆที่จำเป็นในชีวิตประจำวันให้แก่เด็ก โดยมีแม่บ้านประจำบ้านคอยดูแลเด็กอีกทั้งให้ความรัก และความอบอุ่นเสมือนอยู่ในครอบครัวเดียวกัน และคอยให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขปัญหาดูแลความสะอาดเรียบร้อยและสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปแก่เด็ก
- งานด้านโภชนาการ จัดอาหารให้เด็กได้รับประทานครบวันละ 3 มื้อ ในปริมาณและมีคุณค่าทางอาหารเพียงพอต่อความต้องการเพื่อการเจริญเติบโตอย่างแข็งแรงสมบูรณ์ของเด็ก

2). ในด้านงานดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาลดูแลประจำ
- มีการตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำทุกเดือน
- จัดให้มีนักบำบัดเข้ามาอาทิตยละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจดูแลสุขภาพจิตใจเด็ก และคอยให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความสบายใจ

3). ในด้านการศึกษา

- ในโครงการมีส่วนการศึกษาแก่เด็กให้เหมาะสมตามวัยแก่เด็กและจัดหาสถานศึกษาบริเวณใกล้เคียงให้แก่เด็กโต
- จัดหาอาสาสมัครมาช่วยดูแลสอนหนังสือแก่เด็กที่ยังไม่พร้อมที่จะเข้าร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ส่งคมคมได้
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้การสอนขึ้นในโครงการเพื่อตอบสนองความสนใจแก่เด็กแต่ละคนทั้งกลุ่มและเดี่ยวอีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก และเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวเด็กเองด้วย เช่น การสอนศิลปะ ดนตรี การทำเกษตร เป็นต้น

- เพื่อให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้หลังจากที่ออกจากโครงการแล้วทางโครงการได้จัดให้มีการสอนวิชาชีพแก่เด็กด้วย เช่น การเย็บเสื้อผ้า การเพาะปลูก การประดิษฐ์งานฝีมือ เป็นต้น

4). ในด้านสังคมสงเคราะห์

- ภายในโครงการ จะมีหน้าที่นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด และอาสาสมัครที่จะคอยดูแลด้านสังคมสงเคราะห์ ดูแลพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ โดยจะมีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการบำบัดจิตใจของเด็ก ให้นายจากอาการหวาดกลัวสังคม เพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเอง

- นักสังคมสงเคราะห์จะคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของเด็กให้เป็นไปในทางที่ดี และ คอยประเมินผลการดูแลบำบัด เพื่อหาวิธีบำบัดให้เหมาะสมกับเด็กต่อไป

5). ในด้านสันตนาการ

- จัดให้มีสนามกีฬาอเนกประสงค์ ทั้งแบบในร่มและแบบกลางแจ้ง เพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

- มีการเตรียมสนามเด็กเล่นไว้เพื่อสร้างความสนุกสนาน เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

- มีสระว่ายน้ำเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง

- มีการจัดพาเด็กไปทัศนศึกษานอกสถานที่

- มีการจัดแสดงโชว์ผลงานเด็ก ไม่ว่าจะเป็นทั้งงานด้านฝีมือ ด้านศิลปะ ด้านการแสดง ในโอกาสต่างๆ

- มีการจัดกิจกรรมจากบุคคลภายนอกเข้ามาให้ความรู้ ส่งเสริมสภาพจิตใจ ที่กล่าวมาเป็นกิจกรรมเบื้องต้น ที่เป็นขอบเขตการให้การเลี้ยงดูและ การให้ความรู้ ที่ที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์พอที่จะเป็นบ้านอุปถัมภ์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สำหรับเด็กกำพร้า

4.2.4. กลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ลีลาทั้งหมัดมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ และหญิง เข้ามาพักอยู่ประจำ

1) เด็กที่ประสบปัญหาในลักษณะต่างๆ ตั้งแต่เด็กเล็ก อายุ 3 ปี ถึง 14 ปี ชาย

2) เด็กที่ประสบปัญหาในลักษณะต่างๆ ตั้งแต่อายุ 15 ปี ถึง 18 ปี หญิง เข้ามาพักอยู่ประจำ

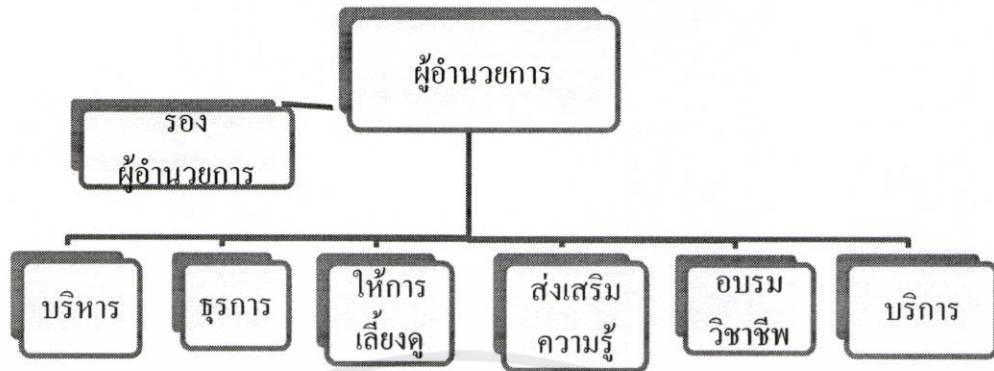
4.2.5 การดำเนินงานของบ้านอุปถัมภ์

- 1) รับเด็กที่ประสบปัญหาในลักษณะต่างๆ เข้ามาพักอาศัย
- 2) ติดตามหลักฐานทะเบียนบุคคล เช่น ใบเกิด การมีชื่อในทะเบียนบ้าน ใบสุทธิ การเรียน
- 3) เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กระดับต่างๆ ตั้งแต่เด็กเล็ก, เด็กปฐมวัยในลักษณะ ศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน, และเด็กโต
- 4) ส่งเด็กวัยเรียนทุกระดับเข้ารับการศึกษานในโรงเรียน และกลับมาพักประจำที่บ้าน
- 5) จัดกิจกรรมพิเศษเสริมพัฒนาการให้เด็ก เช่น การทัศนศึกษา ค่ายพักแรม ค่ายคุณธรรม ค่ายพัฒนาตนเอง ฯลฯ
- 6) จัดกระบวนการแนะแนวชีวิตและวิชาชีพแก่เด็ก
- 7) พัฒนาและเตรียมความพร้อมเด็กในทุกด้าน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ไม่เป็นภาระของสังคม และสามารถเป็นกำลังช่วยเหลือสังคมได้ต่อไป

4.3. โครงสร้างการบริหารและการวิเคราะห์หาจำนวนบุคลากรในโครงการ

การดำเนินการของโครงการ ต้องประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อการบริหารโครงการและดูแลเด็กนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่โครงการตั้งไว้ โครงสร้างการบริหารของโครงการบ้านอุปถัมภ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยได้จากการศึกษาข้อมูลจากอาคารตัวอย่าง ดังนั้นจึงมีการแบ่งกลุ่มบุคคลากรได้เป็น 6 กลุ่มด้วยกัน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังโครงสร้างบุคลากร

- 1) กลุ่มงานบริหารโครงการ ได้แก่
  - ผู้อำนวยการ
  - รองผู้อำนวยการ
- 2) ฝ่ายธุรการ ได้แก่
  - เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ
  - เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน
  - เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน
  - เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมประชาสัมพันธ์
  - เจ้าหน้าที่ฝ่ายสถานที่
  - เจ้าหน้าที่ฝ่ายสังคมสงเคราะห์
- 3) ฝ่ายส่งเสริมความรู้ ได้แก่
  - นักจิตวิทยา
  - ครูพลະ
  - ครูประจำชั้น
  - นักกิจกรรมบำบัด
  - รักษาพยาบาล
  - อาสาสมัคร
- 4) ฝ่ายให้การเลี้ยงดู
  - แม่ประจำในแต่ละบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ให้บริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อผิดพลาดหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำ (ชั่วคราว)

5) ฝ่ายอบรมวิชาชีพ ได้แก่

ครูสอนวิชาชีพ (อาทิตย์ละสัปดาห์)

6) ฝ่ายบริหารอาคาร ได้แก่

พนักงานขับรถ

แม่บ้าน

แม่ครัว

คนดูแลสวน

พนักงานรักษาความปลอดภัย

จำนวนบุคลากรภายในโครงการ แยกตามกลุ่มงานได้ดังนี้

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
1) ฝ่ายบริหารทั่วไป		
	ผู้อำนวยการ	1
	รองผู้อำนวยการ	1
	รวม	2
2) ฝ่ายธุรการ		
	เจ้าหน้าที่งานสารบรรณและธุรการ	1
	เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน	1
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน	1
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจกรรมประชาสัมพันธ์	1
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายสถานที่	1
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายสังคมสงเคราะห์	1
	รวม	6
3) ฝ่ายส่งเสริมความรู้		
	นักจิตวิทยา	1
	ครูพละ	1
	ครูประจำชั้น	3
	นักกิจกรรมบำบัด	1
	รักษาพยาบาล	1
	อาสาสมัคร	
	รวม	7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงชื่อของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีไปใช้

หน่วยงาน	ตำแหน่ง	จำนวนบุคลากร (คน)
4) ฝ่ายให้การเลี้ยงดู		
	แม่ประจำในแต่ละบ้าน	20
	น้ำ (ชั่วคราว)	6
	รวม	26
5) ฝ่ายอบรมวิชาชีพ		
	ครูสอนวิชาชีพ (อาทิ ตย ละ สี่วัน)	2
	รวม	2
6) ฝ่ายบริหารอาคาร		
	พนักงานขับรถ	1
	แม่บ้าน	3
	แม่ครัว	6
	คนดูแลสวน	1
	พนักงานรักษาความปลอดภัย	2
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายซ่อมบำรุง	1
	รวม	14

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนฝ่ายบริหารโครงการ

4.3.1 กลุ่มงานดูแลเด็ก

4.3.1.1. ด้านให้การศึกษ

ตามมาตรฐานของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดสัดส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนต่อจำนวนครู ต่อ 1 ห้องเรียนมีดังนี้

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน	จำนวนครู	จำนวนห้องเรียน
อนุบาลศึกษา	20	1	1

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนอัตรานักเรียนต่อครู

สำหรับโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังรับนักเรียนอนุบาลอยู่ที่ 30 คน ต่อครู 1 คน และไม่มีครูที่เลี้ยงหรือผู้ช่วย และบางโรงเรียนอาจมีนักเรียนอนุบาลเกินจำนวน 30 คน ต่อ 1 ห้องเรียนด้วย แต่จากการศึกษาสัดส่วนนักเรียนต่อครูในระดับอนุบาลที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเอาไว้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

แม้ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.1.2 ด้านการเลี้ยงดู

ตามมาตรฐานสถานสงเคราะห์เด็กได้กำหนดอัตราส่วนระหว่างบุคลากรและจำนวนเด็กไว้โดยเฉลี่ย 1:10 นอกจากนี้ยังมีค่ามาตรฐานจาก American public health association ไว้โดยแยกอัตราส่วนตามอายุของเด็ก ซึ่งขนาดของกลุ่มยิ่งเล็กยิ่งดี ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเด็ก ซึ่งแสดงในตารางที่ 4.3

อายุ	อัตราส่วนระหว่างเด็กต่อเจ้าหน้าที่	ขนาดของกลุ่ม (คน)
3 ปี	7:1	14
4-5 ปี	8:1	16
6-8 ปี	10:1	20
8-12 ปี	12:1	20

ตารางที่ 4.3 แสดงอัตราส่วนระหว่างเด็กต่อเจ้าหน้าที่

สรุปจำนวนผู้ใช้โครงการ

1. จำนวนเด็กที่เข้ามารับการอุปการะมีจำนวน 212 คน
  2. จำนวนบุคลากรภายในโครงการมีทั้งสิ้น 59 คน
- รวมผู้ใช้ภายในโครงการทั้งสิ้น จำนวน 271 คน

4.4 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการสามารถแยกตามประเภทผู้ใช้โครงการได้ดังนี้

4.4.1 เด็กที่เข้ามารับการอุปการะ

โดยจะแบ่งเป็น เด็กเล็ก ช่วงอายุ 3-8 ปี จำนวน 90 คน

เด็กกลาง ช่วงอายุ 9-14 ปี จำนวน 90 คน

เด็กโต ช่วงอายุ 15-18 ปี จำนวน 32 คน

4.4.1.1 พฤติกรรมเด็ก เล็ก อายุ 3-5 ปี จำนวน 60 คน

เวลา	พฤติกรรม
20.00-7.00 น.	พักผ่อน นอนหลับ
7.00-8.00น.	ตื่นนอน เก็บที่นอน อาบน้ำ
8.00-8.30 น.	เคารพธงชาติ สวดมนต์
8.30-9.00 น.	กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ
9.00-9.30 น.	กิจกรรมเสรี
9.30-10.30 น.	พัก (ของว่างเช้า)
10.30-10.40 น.	กิจกรรมกลางแจ้ง
10.40-11.20 น.	พัก (ล้างมือ ล้างเท้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่ผูกขาดให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลปละเนื้อหา และต้องขออนุญาตใช้เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11.20-11.30 น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
11.30-11.50 น.	พัก(รับประทานอาหารกลางวัน)
11.50-13.00 น.	นอนพักผ่อน
13.00-15.00 น.	เก็บที่นอน ล้างหน้า
15.00-15.10 น.	พัก(ของว่างบ่าย)
15.10-15.30 น.	เล่นิทาน
15.30-15.50 น.	เตรียมตัวกลับบ้าน
15.50-16.00 น.	เข้าที่พัก ทำงานบ้าน
16.00-17.00 น.	เปลี่ยนเสื้อผ้า
17.00-18.00 น.	รับประทานอาหารเช้า
18.00-19.00 น.	พักผ่อน ดูโทรทัศน์
19.00-19.50 น.	อาบน้ำ แต่งตัว
19.50-20.00 น.	สวดมนต์ เข้านอน

ตารางที่ 4.4 แสดงพฤติกรรมเด็กเล็ก ในโครงการ
โดยเด็กเล่นจะเรียนโรงเรียนอนุบาลภายในโครงการ ซึ่งให้ความรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร
โรงเรียนอนุบาลทั่วไป

4.4.1.2 พฤติกรรมเด็กโต อายุ 5-18 ปี จำนวน 120 คน

1) วันธรรมดา

เวลา	พฤติกรรม
0.00-6.00 น.	พักผ่อน นอนหลับ
6.00-7.00น.	ตื่นนอน เก็บที่นอน อาบน้ำ
7.00-7.30น.	รับประทานอาหารเช้า
7.30-8.00 น.	เดินทางไปโรงเรียน
8.00-16.00 น.	เรียนหนังสือ
16.00-17.00 น.	เดินทางกลับโครงการ
17.00-18.00 น.	เข้าที่พัก ทำงานบ้าน เลี้ยงน้อง
18.00-19.00 น.	เปลี่ยนเสื้อผ้าช่วยแม่ทำกับข้าวอาบน้ำ
19.00-19.50 น.	รับประทานอาหารเช้า
19.50-20.00 น.	พักผ่อน ดูโทรทัศน์
20.00-0.00 น.	สวดมนต์ เข้านอน

ตารางที่ 4.5 แสดงพฤติกรรมวันธรรมดา ของเด็กโตในโครงการ

1) วันหยุดเสาร์-อาทิตย์

เวลา	พฤติกรรม
วันเสาร์	ในช่วงเช้าทำกิจกรรมพิเศษที่ทางโครงการจัดให้ หรือเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพที่ตนเองสนใจ ในตอนเย็นสามารถนำของที่นำไปขายเพื่อหารายได้ให้กับตัวเองได้
วันอาทิตย์	ในช่วงเช้า เข้าฟังวิทยากรรับเชิญ ในช่วงบ่าย สามารถทำกิจกรรมสันทนาการ เช่น การอ่านหนังสือ การเลี้ยงน้อง เล่นเกม งานอดิเรกต่างๆ

ตารางที่ 4.6 แสดงพฤติกรรมวันเสาร์-อาทิตย์ ของเด็กโตในโครงการ

4.4.2 เจ้าหน้าที่ภายในโครงการ

4.4.2.1 กลุ่มงานบริหารโครงการ

1) งานบริหาร

มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริหาร วางแผนปรับปรุงโครงการ

2) งานสารบรรณ งานด้านธุรการ

มีหน้าที่ รวบรวมเอกสารต่างๆประจำเดือน ได้ตอบในหนังสือจดหมายราชการ

3) งานบัญชี

มีหน้าที่ เบิกจ่ายเงินงบประมาณ จัดทำงบประมาณประจำปี จัดลงบัญชี รับส่งเงินนอก และเงินบริจาค

4) งานประสานงาน

มีหน้าที่จัดทำแผนงานโครงการเกี่ยวกับการสงเคราะห์ ฟื้นฟู พัฒนา และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ติดต่oprสานงานกับหน่วยงานภายนอก

ส่งเสริม ประสานงาน และให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การฝึกอาชีพ การจัดกิจกรรมต่าง

5)งานทะเบียน

มีหน้าที่ จัดรวบรวมสถิติเกี่ยวกับเด็กในความอุปการะ จำทำทะเบียนประวัติ และติดตามรายงานการเปลี่ยนแปลงเด็กในความอุปการะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

6) งานรักษาพยาบาล

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีหน้าที่ ดูแลสุขภาพ ทดสอบเซาว์ปัญญา เด็ก และติดต่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทดสอบเซาว์ปัญญา และอนามัย

4.4.2.2. กลุ่มงานด้านการให้การศึกษา และฝึกอาชีพ

มีหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตรให้การศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ ให้การดูแล อบรม ให้ความรู้เป็นรายวิชาต่อเด็ก

4.4.2.3 กลุ่มงานด้านการให้บริการ

1) งานยานพาหนะ

มีหน้าที่ ให้การบริการขับรถของโครงการแก่บุคลากรในโครงการ

2) งานครัว

มีหน้าที่ ปรุงอาหารบริการสำหรับเด็กภายในโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ภายในโครงการ

3) งานซักฟอก

มีหน้าที่ ดูแลรักษา ทำความสะอาดภายในโครงการ รวมทั้งเสื้อผ้าของเด็กที่รับการอุปการะในโครงการ

4) งานดูแลรักษาความปลอดภัย

มีหน้าที่ รักษาความปลอดภัยในโครงการ

5) งานด้านอาคารสถานที่

มีหน้าที่ ดูแลสถานที่ งานภูมิสถาปัตยกรรมของโครงการ

6) งานซ่อมบำรุง

มีหน้าที่ ดูแลส่วนงานระบบภายในโครงการ

7) งานดูแลเด็ก

มีหน้าที่ให้ความรัก การดูแล เอาใจใส่ เปรียบเสมือน แม่ในบ้าน แก่เด็กภายในโครงการ

4.4.2.4. ในด้านงานดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาล

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาลดูแลประจำ
- มีการตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำทุกเดือน
- จัดให้มีนักบำบัดเข้ามาอาทิตย์ละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจดูแลสุขภาพจิตใจเด็ก

และคอยให้คำแนะนำคำปรึกษาแก่เด็กเพื่อให้เด็กเกิดความสบายใจ

4.4.2.5. ในด้านการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
- ในโครงการมีส่วนร่วมการศึกษาแก่เด็กให้เหมาะสมตามวัยแก่เด็กและจัดหาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และข้อมูลอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
สถานศึกษาบริเวณใกล้เคียงให้แก่เด็กโต

- จัดหาอาสาสมัครมาช่วยดูแลสอนหนังสือแก่เด็กที่ยังไม่พร้อมที่จะเข้าร่วมสังคมได้

- จัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นในโครงการเพื่อตอบสนองความสนใจแก่เด็กแต่ละคนทั้งกลุ่มและเดี่ยวอีกทั้งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงออก และเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ตัวเด็กเองด้วย เช่น การสอนศิลปะ ดนตรี การทำเกษตร เป็นต้น

- เพื่อให้เด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้หลังจากที่ออกจากโครงการแล้วทางโครงการได้จัดให้มีการสอนวิชาชีพแก่เด็กด้วย เช่น การเย็บเสื้อผ้า การเพาะปลูก การประดิษฐ์งานฝีมือ เป็นต้น

4.4.2.6. ในด้านสังคมสงเคราะห์

- ภายในโครงการ จะมีหน้าที่นักจิตวิทยา นักกิจกรรมบำบัด และอาสาสมัครที่จะคอยดูแลด้านสังคมสงเคราะห์ ดูแลพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ โดยจะมีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการบำบัดจิตใจของเด็ก ให้นำจากอาการหวาดกลัวสังคม เพิ่มความเชื่อมั่นในตัวเอง

- นักสังคมสงเคราะห์จะคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาของเด็กให้ เป็นไปในทางที่ดี และ คอยประเมินผลการดูแลบำบัด เพื่อหาวิธีบำบัดให้เหมาะสมกับเด็กต่อไป

4.4.2.7 ในด้านสันตนาการ

- จัดให้มีสนามกีฬาอเนกประสงค์ ทั้งแบบในร่มและแบบกลางแจ้ง เพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

- มีการเตรียมสนามเด็กเล่นไว้เพื่อสร้างความสนุกสนาน เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ

- มีสระว่ายน้ำเพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง

- มีการจัดพาเด็กไปทัศนศึกษาออกสถานที่

- มีการจัดแสดงโชว์ผลงานเด็ก ไม่ว่าจะเป็นทั้งงานด้านฝีมือ ด้านศิลปะ ด้านการแสดง ในโอกาสต่างๆ

- มีการจัดกิจกรรมจากบุคคลภายนอกเข้ามาให้ความรู้ ส่งเสริมสภาพจิตใจ ที่กล่าวมาเป็นกิจกรรมเบื้องต้น ที่เป็นขอบเขตการให้การเลี้ยงดูและ การให้ความรู้ ที่ที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์พอที่จะเป็นบ้านอุปถัมภ์

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สำหรับเด็กกำพร้า

บทที่ 5

การศึกษาและกำหนดองค์ประกอบโครงการ

5.1 การศึกษาองค์ประกอบของโครงการ

5.1.1. การกำหนดองค์ประกอบของโครงการ

การกำหนดองค์ประกอบโครงการโดยรวม จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบจาก

- 1) วัตถุประสงค์โครงการและขอบเขตโครงการ
- 2) การศึกษาอาคารตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับโครงการ
- 3) การวิเคราะห์พฤติกรรมจากการศึกษาการดำเนินงานของโครงการ
- 4) การศึกษาข้อมูลความต้องการขององค์ประกอบเพิ่มเติมอื่นๆ

5.1.2 จากวัตถุประสงค์ของโครงการ และการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโครงการสามารถ

นำมาพิจารณาองค์ประกอบของโครงการได้ ดังนี้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
1.กลุ่มเด็ก		
เด็กช่วงอายุ 3-8 ปี	1.ในชีวิตภายในโครงการ	1.บ้านพักสำหรับเด็ก 2. โรงเรียนอนุบาล 3. สนามเด็กเล่น 4. พื้นที่ส่วนกลาง 5. พื้นที่ทานอาหาร
เด็กช่วงอายุ 9-18 ปี	1.ไปเรียนตามโรงเรียนต่างๆ 2.กลับมาพักอาศัย ทำกิจกรรมยามว่างในโครงการ 3. กิจกรรมสร้างเสริมอาชีพ	1.บ้านพักสำหรับเด็ก 2. พื้นที่ฝึกวิชาชีพ 3. สนามเด็กเล่น 4. พื้นที่ส่วนกลาง 5. พื้นที่ทานอาหาร
2. กลุ่มงานบริหาร		
2.1 งานบริหาร		
ผู้อำนวยการ	1.บริหารงานโครงการ	1.ห้องทำงาน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	1.บริหารงานโครงการ	1.พื้นที่ทำงาน
ผู้มาติดต่อ	1.ติดต่อธุระ	1.ส่วนพักคอย

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
2.2 งานบัญชีและการเงินทะเบียน		
เจ้าหน้าที่งานบัญชีและการเงิน	1. จัดเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเงิน 2. เบิกจ่ายเงินงบประมาณ จัดทำงบประมาณประจำปี 3. รับ ส่งเงินนอกงบ และเงินบริจาค	1. ห้องเก็บเอกสาร 2. พื้นที่ทำงาน 3. พื้นที่พักคอย ส่วนรับบริจาค และห้องเก็บของบริจาค
เจ้าหน้าที่โครงการงาน และประสานงาน	1. จัดทำแผนโครงการเกี่ยวกับการสงเคราะห์ พื้นฟูพัฒนาและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 2. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก 3. ส่งเสริม พัฒนาการบุคลากร สถานสงเคราะห์ การจัดกิจกรรมต่างๆ	1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่พักคอย 3. ห้องประชุมสัมมนา
เจ้าหน้าที่งานสถิติและทะเบียนประวัติ	1. จัดรวบรวมสถิติเกี่ยวกับเด็กในความอุปการะจัดทำทะเบียนประวัติ และติดตามรายงานการเปลี่ยนแปลงเด็กในความอุปการะ 2. ติดตามสืบหาบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและติดตามผลการสงเคราะห์ภายหลังเด็กพ้นการอุปการะ	1. พื้นที่ทำงานและห้องเก็บเอกสาร 2. พื้นที่ทำงาน ประสานงานสืบหา และส่วนทำงานนอกสถานที่
เจ้าหน้าที่โครงการงาน และประสานงาน	1. จัดทำแผนโครงการเกี่ยวกับการสงเคราะห์ พื้นฟูพัฒนาและคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 2. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก 3. ส่งเสริม พัฒนาการบุคลากร สถานสงเคราะห์ การจัดกิจกรรมต่างๆ	1. พื้นที่ทำงาน 2. พื้นที่พักคอย 3. ห้องประชุมสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะฉีดยาทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีพิมพ์ลงนิตยสาร และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
3. ส่วนให้การศึกษาและการฝึกอาชีพ		
3.1 ให้การศึกษา		
ครูผู้สอน	1.วางแผนกำหนดหลักสูตรการให้การศึกษาและการฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์	1.ห้องปฏิบัติงาน 2.ห้องทำงาน ห้องพักผ่อน และห้องน้ำ
3.2ส่วนการศึกษาสายวิชาชีพ		
เจ้าหน้าที่ส่วนการศึกษา	1.ให้การอบรมด้านวิชาชีพแก่เด็ก 2.เตรียมการสอน และตรวจงานเด็ก	1.ห้องปฏิบัติงาน 2.ห้องทำงาน ห้องพักผ่อน และห้องน้ำ
4. กลุ่มงานบริหาร		
4.1 งานยานพาหนะ		
พนักงานขับรถ	1.ขับรถบริหารส่วนงานด้านต่างๆ 2. ฝ้าดูแล และตรวจสอบรถ	1. โรงรถ 2.ห้องเก็บอุปกรณ์ 3. พื้นที่พักผ่อน
4.2 พนักงานครัว		
แม่ครัว และคนครัว	1.เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.จัดซื้อ และปรุงอาหาร 3.ทำความสะอาดเครื่องครัว 4.ปรุงอาหารสำหรับเด็กภายในโครงการ 5.ปรุงอาหารสำหรับบุคลากรภายในโครงการ	1.ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ส่วนเก็บอาหาร ห้องครัว 3.ส่วนซักล้าง และห้องเก็บของ 4.โรงอาหารเด็กภายในโครงการ 5.โรงอาหารสำหรับบุคลากรภายในโครงการ
4.3 งานซักล้าง		
นักรการ	1.เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ดูแลความเรียบร้อยภายในโครงการ 3.ทำความสะอาดเสื้อผ้าภายในโครงการ	1.ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ห้องเก็บขยะและห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด 3.ห้องซักล้าง และลานซักล้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ปฏิบัติงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการ	พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ	องค์ประกอบ
4.4 งานซ่อมบำรุง		
เจ้าหน้าที่งานระบบ	1.เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ดูแลความเรียบร้อยภายในอาคาร	1.ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ห้องทำงาน
เจ้าหน้าที่ซ่อมแซมอุปกรณ์	1.เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ซ่อมแซมอุปกรณ์ และเฟอร์นิเจอร์	1.ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ห้องทำงาน
4.5 งานอาคารสถานที่		
เจ้าหน้าที่ดูแลสถานที่	1.เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ดูแลอาคาร จัดการสถานที่	1.ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ห้องทำงาน
4.6.งานดูแลรักษาความปลอดภัย		
เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	1.เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ดูแลความเรียบร้อยภายในอาคาร	1.ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย 2.ป้อมยาม
5.กลุ่มงานดูแลเด็ก		
แม่	1.ดูแลเด็กในแต่ละบ้าน	1.บ้านพักสำหรับแม่บ้าน
พี่เลี้ยง	1.ดูแลเด็ก	1.พื้นที่พักผ่อน

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้สรุปการแบ่งองค์ประกอบของโครงการออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 1) ส่วนบริหารสำนักงาน
- 2) ส่วนบริหารเด็ก
- 3) ส่วนส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก
- 4) ส่วนบริการสาธารณะและกิจกรรม
- 5) ส่วนบริการอาคาร

5.2 สรุปองค์ประกอบของของโครง

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปองค์ประกอบของโครงการได้ดังนี้

5.2.1 องค์ประกอบหลัก

5.2.1.1 ส่วนบ้านเด็กเล็ก

- 1) เป็นที่พักอาศัย ลักษณะ ชุมชน ประกอบด้วย บ้านเด็กเล็ก อายุ 3-8 ปี

จำนวน 12 หลัง หลังละ 7-8 คน โดยจะมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และห้ามเผยแพร่โดยไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเอกสารนี้และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โถงทางเข้า
- ห้องนอนเด็ก 1

- ห้องนอนเด็ก 2
- ส่วนพื้นที่นั่งเล่น
- ส่วนพักผ่อนและทำการบ้าน
- ส่วนครัว
- ส่วนซักล้าง
- ห้องเก็บของ
- ส่วนพักผ่อนที่เตียง
- ห้องน้ำเด็ก 1 ห้อง
- ห้องน้ำที่เตียง
- ชานเอนกประสงค์

2) เป็นที่พักอาศัย ลักษณะ ชุมชน ประกอบด้วย บ้านเด็กกลาง อายุ 9-14 ปี จำนวน 6 หลัง หลังละ 12 คน โดยจะมี

- โถงทางเข้า
- ห้องนอนเด็ก 1
- ห้องนอนเด็ก 2
- ส่วนพื้นที่นั่งเล่น
- ส่วนพักผ่อนและทำการบ้าน
- ส่วนครัว
- ส่วนซักล้าง
- ห้องเก็บของ
- ส่วนพักผ่อนที่เตียง 2 คน
- ห้องน้ำเด็ก 2 ห้อง
- ห้องน้ำที่เตียง
- ชานเอนกประสงค์

3) เป็นที่พักอาศัย ประกอบด้วย อาคารที่พัก เด็กพิเศษหญิง อายุ 15-18 ปี จำนวน 4 ห้อง ห้องละ 8 คน โดยจะมี

- โถงทางเข้า
- ห้องนอน 1
- ห้องนอน 2
- ห้องนอน 3
- ห้องนอน 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเผยแพร่และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนพื้นที่นั่งเล่น
- ส่วนพักผ่อนและทำการบ้าน
- ส่วนครัว
- ส่วนซักล้าง
- ห้องเก็บของ
- ห้องน้ำเด็ก
- ห้องน้ำพี่เลี้ยง
- ชานเอนกประสงค์

5.2.1.2 ส่วนการศึกษาและอาคารเรียน

- 1) ห้องเรียนอนุบาล 1
- 2) ห้องเรียนอนุบาล 2
- 3) ห้องเรียนอนุบาล 3
- 4) ห้องสมุด
- 5) ห้องคอมพิวเตอร์
- 6) ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า
- 7) ห้องงานไม้
- 8) ห้องคหกรรม
- 9) ห้องงานเกษตร
- 10) พื้นที่ส่วนทำกิจกรรม เช่น การสวดมนต์
- 11) ห้องพยาบาล
- 12) ห้องพักครู
- 13) ห้องเก็บอุปกรณ์
- 14) ห้องน้ำ
- 15) พื้นที่รับประทานอาหาร

5.2.1.3 องค์ประกอบส่วนบริหารโครงการ

1) ส่วนต้อนรับ

- ส่วนต้อนรับ
- ส่วนพักคอย
- ห้องแสดงผลงาน
- ร้านสหกรณ์
- ห้องน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานในโครงการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ไป และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องเก็บของ

2) ส่วนบริหาร

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ,ห้องน้ำ
- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ,ห้องน้ำ
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ธุรการ,ทะเบียนและการเงิน,สังคมสงเคราะห์
- ส่วนเก็บเอกสาร
- ห้องประชุม
- ห้องเตรียมอาหาร
- ห้องเก็บของ
- ห้องน้ำ

5.2.2 องค์ประกอบรอง

1) ส่วนกิจกรรมและสนันทนาการ

- สนามเด็กเล่น
- สนามฟุตบอล
- ลานทราย
- พื้นที่จัดแสดงผลงาน

2) ส่วนบริการ

- ห้องทำอาหาร
- ส่วนรับประทานอาหารสำหรับนักเรียน
- ส่วนรับประทานอาหารสำหรับบุคลากร
- ห้องน้ำ
- ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย
- ห้องเก็บของ
- ห้องซ่อมบำรุง
- ป้อมยาม
- ส่วนจอดรถ
- ห้องสุขา อาบน้ำและบริเวณแต่งตัว

5.3 พื้นที่ใช้สอยโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

5.3.1 องค์ประกอบหลัก

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1.1 ส่วนบ้านเด็ก

1) เป็นที่พักอาศัย ลักษณะ ชุมชน ประกอบด้วย บ้านเด็ก อายุ 3-8 ปี
จำนวน 12 หลัง หลังละ 7-8 คน โดยจะมี

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
โถงทางเข้า	3.00
ห้องนอนเด็ก 1	18.00
ห้องนอนเด็ก 2	18.00
ส่วนพื้นที่นั่งเล่น	20.00
ส่วนพักผ่อนและทำการบ้าน	12.00
ส่วนครัว	6.00
ส่วนรับประทานอาหาร	12.00
ส่วนซักล้าง	6.00
ห้องเก็บของ- ส่วนพักที่เลี้ยง	12.00
ห้องน้ำเด็ก 1	16.00
ห้องน้ำที่เลี้ยง	7.00
ชานเอนกประสงค์	9.00
พื้นที่รวม	139.00
ทางสัญจร30%	41.70
รวม	180.70

โดยโครงการมีบ้านทั้งหมด 12 หลัง รวมพื้นที่บ้านเด็ก 12 หลัง 2,168.40 ตรม.

2) เป็นที่พักอาศัย เด็กกลาง ลักษณะ ชุมชน ประกอบด้วย บ้านเด็กเพศ
หญิง อายุ 13-18 ปี จำนวน 5 หลังหลังละ 10 คน โดยจะมี

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
โถงทางเข้า	12.00
ห้องนอนเด็ก 1	20.00
ห้องนอนเด็ก 2	20.00
ห้องนอนเด็ก 3	20.00
ห้องนอนเด็ก 4	20.00
ส่วนพื้นที่นั่งเล่น	20.00
ส่วนพักผ่อนและทำการบ้าน	25.00
ส่วนครัว	8.00
ส่วนรับประทานอาหาร	20.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนซักล้าง	12.00
ห้องเก็บของ- ส่วนพักพี่เลี้ยง	25.00
ห้องน้ำเด็ก 1	16.00
ห้องน้ำเด็ก 2	16.00
ห้องน้ำพี่เลี้ยง	7.00
ชานเอนกประสงค์	15.00
พื้นที่รวม	256.00
ทางสัญจร30%	76.80
รวม	329.80

โดยโครงการมีบ้านทั้งหมด 6 หลัง รวมพื้นที่บ้านเด็กกลาง5 หลัง 1,978.80 ตรม.

3) เป็นที่พักอาศัย ประกอบด้วย ที่พัก เด็กพิเศษหญิง อายุ 15-18 ปี
จำนวน 4 ห้อง ห้องละ 7-8 คน โดยจะมี

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
โถงทางเข้า	12.00
ห้องนอนเด็ก 1	20.00
ห้องนอนเด็ก 2	20.00
ห้องนอนเด็ก 3	20.00
ห้องนอนเด็ก 4	20.00
ส่วนพื้นที่นั่งเล่น	20.00
ส่วนพักผ่อนและทำการบ้าน	30.00
ส่วนครัว	12.00
ส่วนรับประทานอาหาร	30.00
ส่วนซักล้าง	6.00
ห้องเก็บของ	9.00
ส่วนพักพี่เลี้ยง	25.00
ห้องน้ำเด็ก 1	9.00
ห้องน้ำเด็ก 2	9.00
ชานเอนกประสงค์	9.00
พื้นที่รวม	251.00
ทางสัญจร30%	75.30
รวม	326.30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยโครงการมีบ้านทั้งหมด 4 หลัง รวมพื้นที่บ้านเด็กโต 4 หลัง 1305.2 ตรม.

5.3.1.2 ส่วนการศึกษาและอาคารเรียน

1) ห้องเรียนอนุบาล 1

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ส่วนเรียนและทำกิจกรรม 2.00x20	40.00
ส่วนนอน 1.5x20	30.00
เก็บของและอุปกรณ์	12.00
พื้นที่รวม	82.00
ทางสัญจร30%	24.6
รวม	106.6

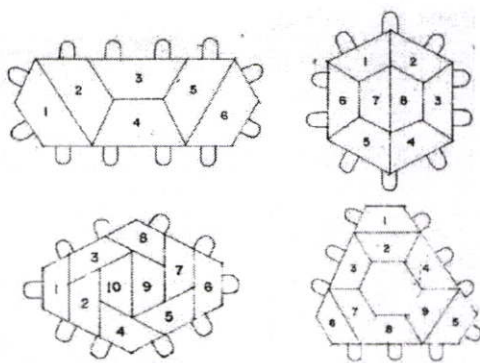
2) ห้องเรียนอนุบาล 2

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ส่วนเรียนและทำกิจกรรม 2.00x20	40.00
ส่วนนอน 1.5x20	30.00
เก็บของและอุปกรณ์	12.00
พื้นที่รวม	82.00
ทางสัญจร30%	24.6
รวม	106.6

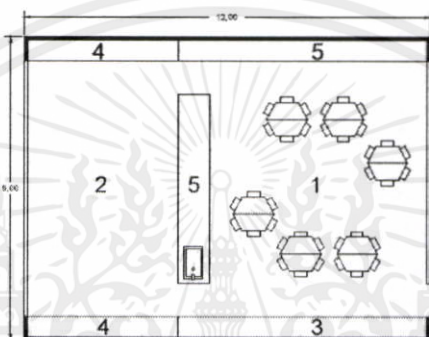
3) ห้องเรียนอนุบาล 3

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ส่วนเรียนและทำกิจกรรม 2.00x20	40.00
ส่วนนอน 1.5x20	30.00
เก็บของและอุปกรณ์	12.00
พื้นที่รวม	82.00
ทางสัญจร30%	24.6
รวม	106.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.1 แสดง การจัดเรียงโต๊ะเรียนให้นั่งได้ 10 คน

ภาพที่ 5.2 แสดง การจัดห้องเรียนอนุบาล

1. ส่วนเรียนและทำกิจกรรม
2. ส่วนนอนสำหรับนักเรียน
3. ส่วนเก็บอุปกรณ์ของเด็ก
4. ส่วนเก็บเครื่องนอนของเด็ก
5. ส่วนเก็บอุปกรณ์การเรียนและกระดาน

4) ห้องสมุด

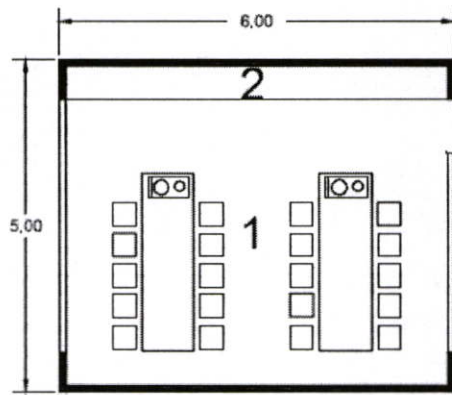
พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)

โถง	25.00
ส่วนชั้นวางหนังสือ 0.60x10	6
ห้องบรรณารักษ์	12.00
พื้นที่รวม	43.00
ทางสัญจร 30%	12.90
รวม	55.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

5) ห้องคอมพิวเตอร์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกสิ่งนี้ไปและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องคอมพิวเตอร์	30.00
-----------------	-------

ภาพที่ 5.3 แสดง การจัดห้องเรียนคอมพิวเตอร์

6) ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า

ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า 15.00

7) ห้องงานไม้

ห้องคหกรรม 25.00

8) ห้องคหกรรม

ห้องคหกรรม 15.00

9) ห้องงานเกษตร

ห้องงานเกษตร 15.00

10) พื้นที่ส่วนทำกิจกรรม เช่น การสวดมนต์

พื้นที่ส่วนทำกิจกรรม เช่น การสวดมนต์ 1x60 60.00

11) ห้องพยาบาล

ห้องพยาบาล 12.00

12) ห้องพักรู

พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)

พื้นที่ทำงาน 15.00

พื้นที่พักผ่อน 20.00

ห้องน้ำ 7.00

พื้นที่รวม 42.00

ทางสัญจร30% 12.60

รวม 54.60

13) ห้องเก็บอุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

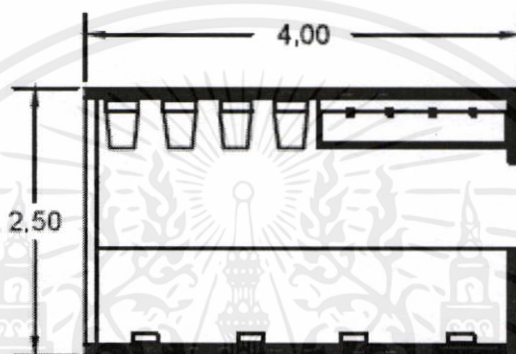
ห้องเก็บของ 12.00

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14) ห้องน้ำ

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
อ่างล้างมือ 0.35x5	1.75
โถส้วมเด็ก 1.00x5	5.00
อาบน้ำ 0.75x5	8.75
พื้นที่รวม	15.5
ทางสัญจร30%	4.65
รวม	20.15

โดยโรงเรียนอนุบาล มีห้องน้ำทั้งหมด 3 จุด รวมพื้นที่ 60.45 ตรม.

ภาพที่ 5.4 แสดง การจัดห้องน้ำ

15) พื้นที่รับประทานอาหาร

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
พื้นที่รับประทานอาหาร 1x60	60.00
พื้นที่รวม	60.00
ทางสัญจร30%	18.00
รวม	78.00

5.3.1.3 องค์ประกอบส่วนบริหารโครงการ

1) ส่วนต้อนรับ

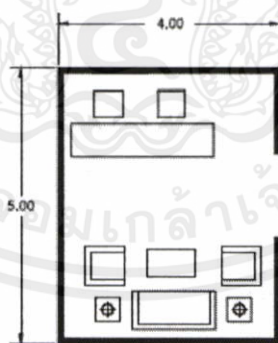
	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ส่วนต้อนรับ	18.00
ส่วนพักคอย	9.00
ห้องแสดงผลงาน	15.00
ร้านสหกรณ์	20.00
ห้องน้ำ	12.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเก็บของ	9.00
พื้นที่รวม	83.00
ทางสัญจร30%	24.90
รวม	107.90

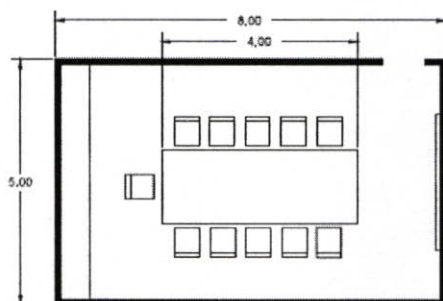
2) ส่วนบริหาร

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ห้องทำงานผู้อำนวยการ,ห้องน้ำ	25.00
ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ,ห้องน้ำ	20.00
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ,ทะเบียน และการเงิน 4.00x4	16.00
ส่วนเก็บเอกสาร	8.00
นักสังคมสงเคราะห์	4.00
ห้องประชุม 10 ที่นั่ง4.00x10	40.00
ห้องเตรียมอาหาร	8.00
ห้องเก็บของ	8.00
ห้องน้ำ	12.00
พื้นที่รวม	141.00
ทางสัญจร30%	42.30
รวม	183.30

ภาพที่ 5.5 แสดง การจัดห้องผู้อำนวยการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.6 แสดง การจัดห้องประชุม 10 ที่นั่ง

5.3.2 องค์ประกอบรอง

1) ส่วนกิจกรรมและสนันทนาการ

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
สนามเด็กเล่น 1.00x60	60.00
ลานทราย	18.00
สระว่ายน้ำ 25.00x12.50	312.50
พื้นที่จัดแสดงผลงาน	25.00
ห้องควบคุมเสียงสี่เสียง	9.00
พื้นที่รวม	424.50
ทางสัญจร 30%	127.35
รวม	551.85

2) ส่วนบริการ

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
ห้องทำอาหาร	60.00
ส่วนรับประทานอาหารสำหรับนักเรียน 0.45x60	27.00
ส่วนรับประทานอาหารสำหรับบุคลากร 0.60x47	28.20
ห้องน้ำ	16.00
บ้านพักคนดูแลสถานที่	20.00
ส่วนที่พักพนักงาน 1.50x12	18.00
ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย	12.00
ห้องเก็บของ	12.00
ห้องซ่อมบำรุง	12.00
ปั้มน้ำ	15.00
ส่วนจอดรถ 60.00x30	1800.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกผู้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่รวม	2362.2
ทางสัญจร30%	708.66
รวม	3070.86

5.3.3 องค์ประกอบเสริม

1) ส่วนพักอาศัยของแขกที่มาเยี่ยมโครงการ

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
โถง	3.00
ส่วนนอนพักผ่อน 1	20.00
ส่วนนอนพักผ่อน 2	20.00
ส่วนนั่งเล่น	16.00
ห้องสุขา อาบน้ำและบริเวณแต่งตัว	12.00
พื้นที่รวม	71.00
ทางสัญจร30%	21.30
รวม	92.30

2) ส่วนพักอาศัยสำหรับแม่และน้ำ ที่เกษียณอายุ

	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)
โถง	9.00
ส่วนนอนพักผ่อน 1	20.00
ส่วนนอนพักผ่อน 2	20.00
ส่วนนั่งเล่น	25.00
ห้องสุขา อาบน้ำและบริเวณแต่งตัว	15.00
พื้นที่รวม	89.00
ทางสัญจร30%	26.7
รวม	115.7

5.4 สรุปผลการวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ

องค์ประกอบ	ผู้ใช้งาน (คน)	จำนวน (หน่วย)	พื้นที่ใช้สอย		อ้างอิง
			ต่อหน่วย	รวม	
1 ส่วนบ้านเด็ก					
1) ที่พักอาศัย เด็กเล็ก	10	8	180.70	2168.10	4
2) ที่พักอาศัย เด็กกลาง	10	5	329.80	1,978.80	4
3) ที่พักอาศัย เด็กโต	7-8	4	326.30	1305.20	4
รวมพื้นที่ใช้สอย				2641.00ตรม.	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายวิชาการ โทร. 02-254-2000

2 ส่วนการศึกษาและอาคารเรียน					
1) ห้องเรียนอนุบาล 1-3	20	3	106.60	319.8	1,2
2) ห้องสมุด	20	1	55.90	55.90	4
3) ห้องคอมพิวเตอร์	20	1	30.00	30.00	4
4) ห้องตัดเย็บเสื้อผ้า	15	1	15.00	15.00	3
5) ห้องงานไม้	15	1	25.00	25.00	3
6) ห้องคหกรรม	15	1	15.00	15.00	3
7) ห้องงานเกษตร	15	1	15.00	15.00	3
8) พื้นที่ส่วนทำกิจกรรม เช่น การ					
สวดมนต์	60	1	60.00	60.00	2
9) ห้องพยาบาล	5	1	12.00	12.00	2
10) ห้องพักครู	7	1	54.60	54.60	2
11) ห้องเก็บอุปกรณ์		1	12.00	12.00	3
12) ห้องน้ำ	7	3	20.15	60.45	1
13) พื้นที่รับประทานอาหาร	60	1	78.00	78.00	3
รวมพื้นที่ใช้สอย			752.75 ตรม.		
3. องค์ประกอบส่วนบริหารโครงการ					
1) ส่วนต้อนรับ	2	1	115.70	115.70	2,4
2) ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1	1	25.00	25.00	4
3) ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	1	1	20.00	20.00	4
4) ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	6	1	25.00	25.00	2
5) ส่วนเก็บเอกสาร		1	8.00	8.00	4
6) นักสังคมสงเคราะห์	1	1	12.00	12.00	2
7) ห้องประชุม	10	1	40.00	40.00	1
8) ห้องเตรียมอาหาร		1	8.00	8.00	3
9) ห้องเก็บของ		1	12.00	12.00	3
10) ห้องน้ำ	10	1	12.00	12.00	3
รวมพื้นที่ใช้สอย			277.7 ตรม.		
4. ส่วนกิจกรรมและสันทนาการ					
1) สนามเด็กเล่น	60	1	60.00	60.00	2
2) ลานทราย	20	1	18.00	18.00	4
3) สนามฟุตบอล 20*40	20	1	312.50	312.50	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น ถือว่ามีการให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) พื้นที่จัดแสดงผลงาน	15	1	30.00	30.00	4
5) ห้องควบคุมเสียงสี่เสียง	2	1	12.00	12.00	3
รวมพื้นที่ใช้สอย	432.50 ตรม.				
5. ส่วนบริการ					
1) ห้องทำอาหาร	4	1	60.00	60.00	4
2) ส่วนรับประทานอาหารนักเรียน	60	1	27.00	27.00	2
3) ส่วนรับประทานอาหารบุคลากร	47	1	28.20	28.20	2
4) ห้องน้ำ	15	3	16.00	48.00	1
5) บ้านพักคนดูแลสถานที่	1	1	20.00	20.00	3
6) ส่วนที่พักพนักงาน	12	1	18.00	18.00	2
7) ห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย	12	1	12.00	12.00	2
8) ห้องเก็บของ	2	1	12.00	12.00	3
9) ห้องซ่อมบำรุง	1	1	12.00	12.00	3
10) ป้อมยาม	12	1	15.00	15.00	3
11) ที่จอดรถ	30	1	1800.00	1800.00	5
รวมพื้นที่ใช้สอย	2,052.2 ตรม.				

- อ้างอิงจาก NeufertArohiteot's Data
- อ้างอิงจากการจำนวนผู้ใช้โครงการ
- อ้างอิงจากการวิเคราะห์คาดคะเน
- อ้างอิงจาก กรณีศึกษาอาคารประเภทเดียวกัน
- อ้างอิงจากกฎหมายและข้อกำหนด

5.4.1 สรุปพื้นที่องค์ประกอบโครงการ

สามารถสรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการได้ดังนี้

1ส่วนบ้านเด็ก	5,452.10 ตรม.
2ส่วนการศึกษาและอาคารเรียน	752.75 ตรม.
3.องค์ประกอบส่วนบริหารโครงการ	277.70 ตรม.
4. ส่วนกิจกรรมและสันทนาการ	432.50 ตรม.
5. ส่วนบริการ	2,052.2 ตรม.

พื้นที่รวม 8,967.25 ตรม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 รวมพื้นที่ 2690.10
 10,657.35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ

โครงการบ้านอุปถัมภ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กเป็นโครงการที่เกิดจากการร่วมมือระหว่างเอกชนและรัฐบาลซึ่งให้การอุปถัมภ์และส่งเสริมเด็ก ดังนั้นการพิจารณาเลือกที่ตั้งของโครงการจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากทั้งต่อบุคลากรผู้ใช้งานภายในและที่สำคัญต่อตัวเด็กเองอีกทั้งโครงการนี้เป็นลักษณะของโครงการที่ดำเนินการเพื่อสังคมและประเทศจึงไม่มีการหวังผลประโยชน์และไม่มีการเรียกค่าใช้จ่าใดๆ แก่ทางครอบครัวของเด็กงบประมาณในการดำเนินการต่างๆจึงเป็นสิ่งสำคัญซึ่งในที่นี้เกี่ยวข้องไปถึงการได้มาซึ่งที่ตั้งของโครงการสำคัญด้วย

6.1 ข้อพิจารณาและหลักเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งของโครงการ

การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับโครงการ ต่อผู้ใช้งานภายใน บุคคลภายนอก และที่สำคัญที่สุดอย่างยิ่ง สำหรับเด็ก จนไปถึงการได้มาซึ่งรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมที่สามารถตอบสนองการใช้งานของบุคคลและชุมชนรอบข้างได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับเกณฑ์การพิจารณาจะมีหลักในการพิจารณาดังนี้

- 6.1.1 วิเคราะห์จากพื้นที่ใช้สอยของโครงการ
- 6.1.2 วิเคราะห์จากการได้มาซึ่งที่ตั้งโครงการ
- 6.1.3 วิเคราะห์จากพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ
- 6.1.4 วิเคราะห์จากความต้องการของโครงการ
- 6.1.5 วิเคราะห์ย่านที่ตั้งโครงการ

จากหลักการพิจารณามีรายละเอียดดังนี้

6.1.1 วิเคราะห์จากพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

ขนาดของพื้นที่โครงการมีความสำคัญในการออกแบบอาคาร พื้นที่ของ ที่ตั้งต้องมีขนาดที่เพียงพอสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้น และมีพื้นที่รองรับการขยายตัวได้เล็กน้อยในกรุงเทพและ

6.1.2 วิเคราะห์การได้มาซึ่งที่ตั้งโครงการ

เนื่องจากเป็นโครงการที่ไม่หวังกำไรหรือผลตอบแทนใดๆดังนั้นการได้มาซึ่งที่ดินจึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ในชื่อของสถาบันฯ มีอยู่ภายใต้การคุ้มครองลิขสิทธิ์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ 6.1.3 วิเคราะห์จากพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ อิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้โครงการเน้นเด็กที่เข้ารับบริการ ดังนั้นที่ตั้งโครงการจึงควรอยู่ในแถบที่อยู่อาศัย และมีสถานศึกษาในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพื่อสามารถส่งเด็กเข้าไปเรียนร่วมในโรงเรียนปกติได้ นอกจากนี้ควรอยู่ใกล้กับโรงพยาบาล และติดกับถนนหลัก เพื่อความสะดวกสบายในการคมนาคมสำหรับผู้ที่ใช้โครงการ

6.1.4 วิเคราะห์จากความต้องการของโครงการ

เนื่องจากโครงการมีทั้งส่วนการศึกษาและส่วนบำบัด ดังนั้นโครงการควรตั้งอยู่ในพื้นที่ที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวนจากภายนอกและมีสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่ออำนวยความสะดวกการบำบัด รักษาและการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก ดังนั้นโครงการควรอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการคมนาคมไปมาสะดวก ที่สามารถเชื่อมต่อศูนย์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และอยู่บนพื้นที่ที่มีความสงบ และเป็นย่านที่อยู่อาศัย

6.15 วิเคราะห์ย่านที่ตั้งโครงการ

ย่านที่ตั้งโครงการควรอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร และการจ่ายตัวออกจากโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียง เพื่อช่วยรองรับผู้ใช้โครงการได้กว้างขึ้น และควรเป็นย่านที่สามารถเชื่อมต่อกับจังหวัดอื่นๆ ได้ง่าย และมีการคมนาคมสะดวกนอกจากนี้ กรุงเทพฯยังเป็นแหล่งที่มีสถานศึกษาที่มากที่สุด แต่ทั้งนี้ก็ยังมียุวกกลุ่มเด็กอีกหลายกลุ่มที่ยังไม่สามารถเข้ารับการศึกษได้จากหลายๆเหตุปัจจัยด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้เด็กบางคนขาดการดูแลจากพ่อแม่ ต้องอยู่ห่างไกลจากพ่อแม่ กลายเป็นเด็กกำพร้า แต่ในกรุงเทพฯยังมีปัญหาอีกหลายอย่าง เช่น มลภาวะเสียง อากาศ มลภาวะสิ่งแวดล้อม รวมทั้งที่ดินในกรุงเทพฯเป็นที่ดินที่มีราคาสูงมาก

จากการวิเคราะห์ตามเกณฑ์แล้ว จังหวัดในเขตปริมณฑล เป็นทางเลือกที่ดีอีกทางหนึ่ง สำหรับโครงการ โดยมีจังหวัดในเขตปริมณฑล ดังนี้

นนทบุรี

นครปฐม

สมุทรปราการ

ปทุมธานี

จังหวัดที่มีการช่วยเหลือเกี่ยวกับเด็กประเภทต่างๆ อยู่แล้ว มีดังต่อไปนี้

จังหวัด นนทบุรี

1) สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพ ปากเกร็ด

2) สถานสงเคราะห์เด็กอ่อน บ้านเพ็ญฟ้า"

3) สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพญาไท

4) มูลนิธิพิบูลสงเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลบางประการที่ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5) มูลนิธิสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการ
- 6) มูลนิธิเด็กพิการบ้านนนทภูมิ
- 7) มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญาในพระอุปถัมภ์
- 8) สถานสงเคราะห์เด็กพิการและทุพพลภาพ ปากเกร็ด
- 9) สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา
- 10) สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญาหญิง
- 11) สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา (ชาย)
- 12) บ้านพักเด็ก จังหวัดนนทบุรี

จังหวัด นครปฐม

- 1) มูลนิธิเด็ก
- 2) มูลนิธิธิดารักษ์เพื่อเด็กด้อยโอกาส
- 3) สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสตรีนธร
- 4) บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดนครปฐม

จังหวัด สมุทรปราการ

- 1) หมู่บ้านโสสะ สมุทรปราการ

จังหวัด ปทุมธานี

- 1) สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนรังสิต
- 2) บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดปทุมธานี
- 3) สถานสงเคราะห์เยาวชนมูลนิธิมหาราช

จังหวัด	จำนวนบ้านอุปถัมภ์เด็ก+สถานสงเคราะห์
นนทบุรี	12
นครปฐม	4
สมุทรปราการ	1
ปทุมธานี	3

ตารางที่ 6.1 แสดง จำนวนบ้านอุปถัมภ์เด็ก+สถานสงเคราะห์ในแต่ละจังหวัด

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาจังหวัดในปริมนทลส่วนใหญ่ มีการให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นจำนวนมาก ทำให้การช่วยเหลือเด็กกำพร้าไม่มีการกระจายมายังพื้นที่อื่นที่ยังขาดแคลน และในพื้นที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็กกำพร้าที่ต้องการความช่วยเหลือ จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีแม่อายุ ต่ำ

กว่า 20 ปี เป็นอันดับที่ 2 ของประเทศไทย ทำให้จำนวนเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่ไม่สนใจ มีจำนวนมาก แต่ยังขาดด้านการให้ความช่วยเหลือ จึงเลือก จังหวัดสมุทรปราการ

6.2 การเลือกที่ตั้งโครงการ

6.2.1 เกณฑ์การพิจารณาที่ตั้งโครงการ

1) แหล่งที่ตั้ง (Zone)

- ความเหมาะสมของย่าน (Land use)
- ความเป็นศูนย์กลาง (Center) ควรมีความเป็นศูนย์กลางของแหล่งชุมชน และสัมพันธ์กับหมู่อาคารใกล้เคียง
- ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับโรงเรียนหรือโรงพยาบาล สามารถเดินทางได้สะดวก
- ที่ตั้งมีคุณค่าทางด้านทัศนียภาพ (Asmosphere) บริเวณที่ตั้งโครงการมีลักษณะที่จะเกิดประโยชน์และส่งเสริมโครงการในด้านความงาม

2) การเข้าถึงโครงการ (Accessibility & Traffic)

- การสัญจรของคนและรถยนต์ทั้งจากรถยนต์สาธารณะและรถยนต์ส่วนบุคคลที่เข้าสู่โครงการ ควรมีความสะดวกและเหมาะสม มีความกว้างของถนนที่เหมาะสมกับการใช้งาน
- ระบบขนส่งมวลชน จะต้องมียระบบการขนส่งสาธารณะมากกว่า 2 ทางเลือก และสามารถเข้าถึงโครงการได้โดยสะดวก
- สภาพการจราจร (Traffic Flow) ควรอยู่ในสภาพของถนนที่มีการจราจรที่คล่องตัวพอสมควร โดยมีขนาดความกว้างของเขตทางที่เหมาะสม มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนนได้หลายสาย เพื่อความสะดวกในการมาถึงจากทุกส่วนของเมือง
- การคมนาคม (Transportation) ต้องมีความสะดวกในการเข้าถึงทั้งทางรถยนต์ส่วนบุคคล ขนส่งมวลชน และการสัญจรทางเท้า

3) ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง (Geography)

- รูปร่างและขนาดของที่ดิน (Existing Site) ควรีขนาดที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการ
- สภาพแวดล้อมของโครงการ (Environment) โดยสภาพแวดล้อมของโครงการต้องเอื้อประโยชน์ต่อโครงการ ไม่มีมลภาวะ มลพิษ ควันพิษ รวมไปถึงกลิ่นและสภาพต่างๆ ที่จะส่งผลต่อสุขภาพของผู้ที่เข้ามาใช้โครงการ

4) ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ที่ตั้งโครงการควรอยู่ในบริเวณที่มีระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการพร้อมในทุกด้านทั้ง ระบบไฟฟ้า ระบบประปา การคมนาคม เพื่อตอบสนองการใช้งานและวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ความปลอดภัย (Safety Factor)

- บริเวณที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่สามารถติดต่อได้ง่ายจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีระบบทางสัญจรที่สะดวกแก่การบรรเทาอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ และอาชญากรรม โดยสามารถเข้าถึงได้ง่าย และได้หลายช่องทาง

- สภาพพื้นที่โดยรอบที่ตั้งโครงการควรให้ความรู้สึกปลอดภัยทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน และยังสามารถเชื่อมโยงกับโครงข่ายการคมนาคมได้สะดวก

- มีระบบโครงข่ายการจราจรที่ดี เช่น ขนาดของถนนไม่แคบไป เส้นทาง การเข้าถึงไม่ซับซ้อนไป และควรอยู่ใกล้กับถนนสาธารณะสายสำคัญ

6.2.2 ที่ตั้งโครงการ

ขนาดที่ดิน 45,625 ตร.ม. (28 ไร่ 8 งาน 6 ตารางวา)

ทิศเหนือ ติดคลองสำโรง

ทิศใต้ ติดถนนเทพารักษ์

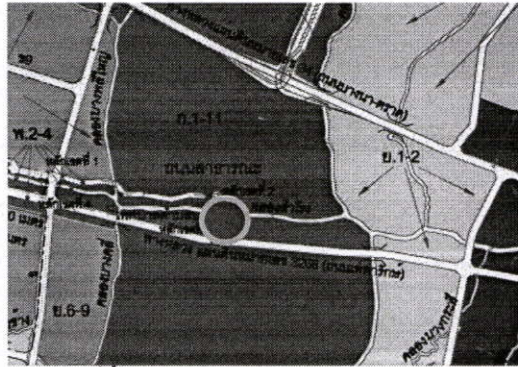
ทิศตะวันออก ติดกับอาคารค็อกพิท

ทิศตะวันตก ติดกับอาคารบ้านเรือน

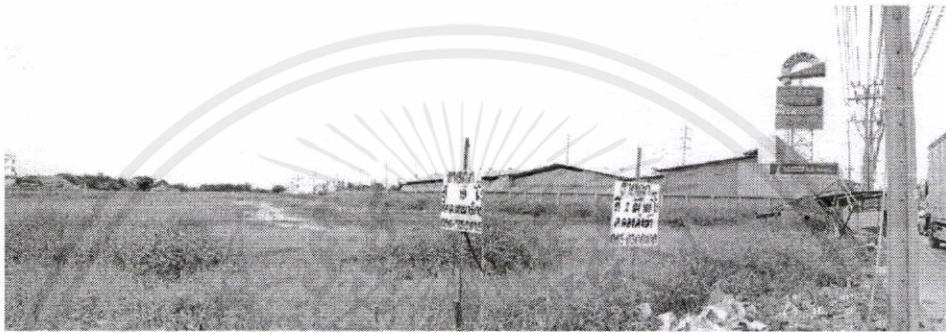

ภาพที่ 6.1 แสดงที่ตั้งโครงการ

เนื่องด้วยปัจจุบัน ผังสีของจังหวัดสมุทรปราการหมดอายุ จากผังสีเก่า พื้นที่ตั้งอยู่ในเอกสารนี้เป็นเขตพื้นที่สีเขียว ซึ่งเป็นพื้นที่ทางการเกษตร สามารถก่อสร้างโครงการได้ถ้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.2 แสดงที่ตั้งโครงการในผังสี สมุทรปราการ ปี พ.ศ. 2544

ภาพที่ 6.3 แสดงบริเวณด้านหน้าที่ตั้งโครงการ

ภาพที่ 6.4 แสดงบริเวณพื้นที่ภายในโครงการ

ภาพที่ 6.5 แสดงบริเวณด้านตรงข้ามโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.3. การพิจารณาที่ตั้งโครงการ

6.2.3.1 การเข้าถึงโครงการ (Accessibility) ตั้งอยู่ติดถนนเทพารักษ์ ซึ่งมีขนาดถนน 24 เมตร การเข้าถึงได้ทั้งทางรถยนต์ และรถประจำทาง รถสองแถว

6.2.3.2 บริบททางสังคม (Social Context) บริบทโดยรอบความเป็นอยู่ที่ดี มีสถานศึกษาที่สามารถเดินทางได้สะดวกอยู่บริเวณใกล้เคียง

- 1) โรงเรียนวัดบางบ่อ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถม-มัธยมศึกษา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 1056 ห่างจากที่ตั้งโครงการ 23.5 กม.
- 2) โรงเรียนสุวรรณภูมิเทคโนโลยี และบริหารธุรกิจ โรงเรียนอาชีววะ ตั้งอยู่ที่ 27/5 หมู่ 21 ถนนคลองอาเสี่ย ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 ห่างจากที่ตั้งโครงการ 7.4 กม.
- 3) โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 154 หมู่ 8 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 ห่างจากที่ตั้งโครงการ 3.9 กม.
- 4) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 99 หมู่ 7 ตำบลบางบ่อ อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ 10560 ห่างจากที่ตั้งโครงการ 28.9 กม.
- 5) โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์ โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา ที่ตั้งของโรงเรียน 48 หมู่ 2 ต.บางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ห่างจากที่ตั้งโครงการ 17.5 กม.
- 6) โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 16 หมู่ 1 ต. บางโหลง อ. บางพลีจ. สมุทรปราการ 10540 ห่างจากที่ตั้งโครงการ 7.5 กม.
- 7) โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา ตั้งอยู่เลขที่ 13 หมู่บ้านเมืองแก้ว บางนา-ตราด ตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลีสมุทรปราการ ห่างจากที่ตั้งโครงการ 13.6 กม.
- 8) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุผลแบบสงวนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา

เลขที่ 261 หมู่ที่ 3, ถนนสุขุมวิท, ตำบลบางปู อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัด
สมุทรปราการ, 10280

ห่างจากที่ตั้งโครงการ 16.2 กม.

- 9) โรงเรียนราชวินิตสุวรรณภูมิ โรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ 2 ตำบล หนองปรือ อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 20.6 กม.
- 10) โรงเรียนวัดราชบุรณะ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถม-มัธยมศึกษา
ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 บ้านบางปลา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 7.3 กม.
- 11) โรงเรียนสุเหร่าบางปลา โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
หมู่ที่ 10 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 0.8 กม.
- 12) โรงเรียนธนสิทธิ์ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 75 หมู่ 19 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 3.6 กม.
- 13) โรงเรียนสันต์เสริมวิทย์ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 21 ม.9 ถ.เทพารักษ์ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 3.7 กม.
- 14) โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 130 หมู่ที่ 10 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 4 กม.
- 15) โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่กลาง โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่ หมู่ที่ 8 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 4 กม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงบ่อย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 16) โรงเรียนวัดราชฎกนิมิตรธรรม โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
หมู่ที่ 12 บ้านคลองสี่ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 6.3 กม.
- 17) โรงเรียนคลองบางกระบือ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่ หมู่ที่ 19 ถนนบางพลี-ตำหรุ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 6.9 กม.
- 18) โรงเรียนสุเหร่าบางกะสี โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 146 หมู่ 9 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 7.3 กม.
- 19) โรงเรียนคลองบางแก้ว โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 59/6 หมู่ที่ 3 ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบาง
พลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 8.7 กม.
- 20) โรงเรียนคลองบางกะอี่ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 79 หมู่ที่ 8 ถนนเลียบคลองบางปลา บ้านบางปลาพัฒนา ตำบล
บางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 10.6 กม.
- 21) โรงเรียนคลองบางกะสี โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ หมู่ที่ 7 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัด
สมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 11.2 กม.
- 22) โรงเรียนอินตวิทย์ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 201, 202/1 หมู่ที่ 1 เมืองใหม่บางพลี ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางเสา
ธง จังหวัดสมุทรปราการ
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 11.6 กม.
- 23) โรงเรียนเตรียมปริญญาสุรณ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 13 บางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 11.6 กม.

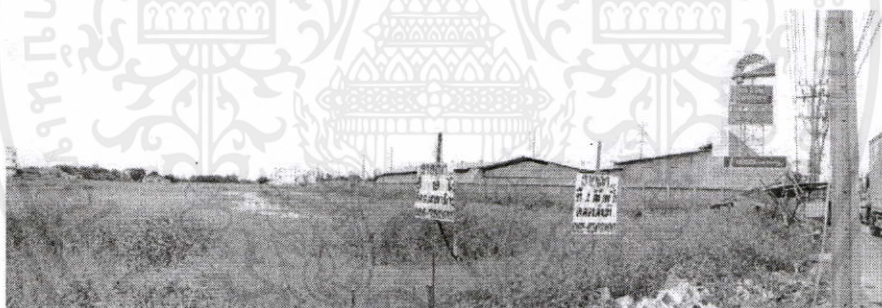
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยมิใช่เพื่อประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

24) โรงเรียนทรวงวิทยาเทพารักษ์ โรงเรียนรัฐบาล ระดับประถมศึกษา
ตั้งอยู่เลขที่ 19/9 หมู่ 3 ซอยบุญธรรมอนุสรณ์ ถนนเทพารักษ์ ตำบลบางพลี
ใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
ห่างจากที่ตั้งโครงการ 14.1 กม.

6.2.3.3 สภาพแวดล้อม (Environment) บริเวณโดยรอบมีแหล่งอำนวยความสะดวก
ด้านการจับจ่ายใช้สอยบริเวณใกล้เคียง โดยมีแหล่งชุมชนและพื้นที่ค้าขายในบริเวณ
ใกล้เคียง โดยในระยะรัศมี 5 กิโลเมตร มี โรงพยาบาลบางพลี โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 3 โรงเรียน
และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆได้แก่ ห้างสรรพสินค้าบิ๊กซี บางพลี

4) ขนาดและรูปร่างที่ดิน (Size and Shape) ด้านหน้าโครงการยาว 125 เมตร ด้าน
ยาว มีความยาว 365 เมตร รูปร่างของที่ดินมีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านหลังติดคลอง
ลำโรง เมื่อมองออกไปจะเป็นสนามกอล์ฟฟรินวัลด์

5) มุมมองสู่โครงการ (Vista) เนื่องจากโดยรอบอาคารไม่มีอาคารสูงอยู่ทำให้สามารถ
มองเห็นที่ตั้งโครงการได้ง่ายทั้งจากทางรถยนต์ และคนเดิน

ภาพที่ 6.6 แสดงบริเวณทางเข้าโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

การศึกษาระบบที่มีผลต่อการออกแบบอาคาร

หน้าที่เบื้องต้นของโครงสร้างสามารถแยกรายละเอียดออกได้ดังนี้

- รับน้ำหนักหรือแรงในแนวตั้ง (Dynamic and Static Vertical Load)
- สามารถต้านทานความเค้น (Stress) ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิหรือการหด
- ตัวของโครงสร้าง
- ประสานและสอดคล้องกับความต้องการทางสถาปัตยกรรมหรือการใช้งานของผู้ใช้อาคาร
- ประสานสัมพันธ์และเกื้อกูลต่อการติดตั้งระบบอุปกรณ์อาคารต่างๆ ได้เป็นอย่างดีเช่นระบบปรับอากาศระบบประปาไฟฟ้า เป็นต้น
- ทนทานต่อไฟไหม้
- โครงสร้างอาคารฐานรากและดินทหาน้ำที่รับแรงร่วมกันอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กันได้อย่างสมบูรณ์
- ประหยัดและมีความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์เนื่องจากโครงการเป็นงานด้านสังคม

7.1 ระบบโครงสร้างอาคาร

การเลือกใช้ระบบโครงสร้างอาคารภายในโครงการศูนย์สร้างสรรคงานออกแบบต้องคำนึงถึงปัจจัยในด้านความต้องการพื้นที่ใช้สอยและการใช้งานที่แตกต่างกันขององค์ประกอบแต่ละส่วนมีความเหมาะสมและประหยัดของระบบโครงสร้างรวมทั้งเทคโนโลยีการก่อสร้างที่มีอยู่ในพื้นที่ระบบโครงสร้างอาคารแบ่งออกเป็น

7.1.1 ระบบโครงสร้างใต้ดิน

7.1.2 ระบบโครงสร้างเหนือดิน

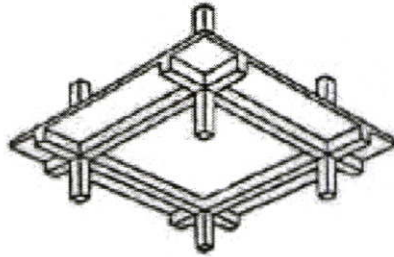
7.1.1 ระบบโครงสร้างใต้ดิน

คือโครงสร้างส่วนใต้ดิน(substructure) ได้แก่โครงสร้างฐานรากของอาคารทั้งหมด โดยฐานรากมีหน้าที่หลักคือรองรับและยึดเกี่ยวโครงสร้างอาคารที่อยู่ด้านบนบนและถ่ายน้ำหนักลงสู่ดินชั้นใต้ฐานรากฐานรากจึงต้องได้รับการออกแบบให้รองรับไปตามรูปร่างของอาคารและสามารถส่งถ่ายแรงไปยังชั้นใต้ดินซึ่งมีคุณสมบัติที่อาจจะแตกต่างกันตามพื้นที่หรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ 7.1.2 ระบบโครงสร้างเหนือดิน

คือระบบโครงสร้างส่วนที่อยู่เหนือดิน (superstructure) ประกอบด้วย คานพื้น

รูปที่ 7.1 แสดงระบบพื้นสองทางพร้อมคานรองรับ (two-way slab and beam)

7.2 ระบบผนัง

โครงสร้างผนังสำหรับโครงสร้างผนังนั้นถือได้คอยกป้องอาคารจากความเปลี่ยนแปลงของอากาศร้อนหนาวแดดลมฝน ส่วนผนังภายในทำหน้าที่แบ่งส่วนใช้สอยต่างๆภายในอาคารให้เป็นสัดส่วนตามการใช้สอยโดยมีรูปแบบของผนังที่ใช้ในโครงการ

7.2.1 ระบบผนังภายนอก

เนื่องจากโครงการมีหลากหลายการใช้งาน และมีหลายอาคาร ทั้งบ้านเด็กและอาคารเรียน จำเป็นต้องมีผนังที่มีหลายรูปแบบ เพื่อรองรับกับการใช้งานในแต่ละส่วนที่แตกต่างกันไป รวมทั้งความสวยงามที่เกิดจากโครงสร้างที่เลือกใช้ โดยจะมีโครงสร้างผนังดังนี้

- 1) ผนังก่ออิฐฉาบปูนเป็นผนังที่ใช้อิฐก่อขึ้นมา และฉาบทับด้วยปูนเพื่อความเรียบร้อย ในตัวอาคารที่ไม่เน้นด้านความสวยงาม เพื่อสร้างความแข็งแรงให้การอาคาร
- 2) ผนังบล็อกอิฐแก้ว (Glass block) นั้นส่วนใหญ่นิยมใช้ก่อเป็นผนังในส่วนที่ต้องการแสงสว่างหรือตกแต่งเพื่อความสวยงาม ในการทำผนังบล็อกอิฐแก้ว ก็มีข้อควรระวังคล้าย ๆ กับการก่อผนังอิฐโชว์แนว เพราะหากผนังอิฐบล็อก เกิดการแตกร้าวขึ้นสักก้อนก็ยากแก่การปรับเปลี่ยนแก้ไข เพราะฉะนั้น การทำผนังก่ออิฐบล็อกแก้วจึงนิยมทำกัน ในพื้นที่ไม่ใหญ่มากนัก ในกรณีที่ก่อเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่ก็ควรมีการทำเสาเอ็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ทุก ๆ ระยะห่าง 3 เมตร

7.3 ระบบหลังคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หากมีการนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จะถือว่าผิดกฎหมายและต้องแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) หลังคาต้องมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศคือสภาพอากาศแบบร้อนชื้นซึ่งมีทั้งความร้อนจากแสงอาทิตย์และความชื้นในอากาศดังนั้นการเลือกใช้หลังคาจึงต้องคำนึงถึงความสามารถในการป้องกันความร้อนรวมถึงการออกแบบระบบการระบายความร้อนใต้หลังคาและการป้องกันความร้อนโดยใช้วัสดุประเภทฉนวนที่สามารถป้องกันความร้อนได้ดีส่วนกรณีการระบายความร้อนใต้หลังคาควรมีการเจาะช่องลมให้ลมพัดมาเอาความร้อนใต้หลังคาออกจากตัวบ้านออกไปได้สะดวกไม่เก็บความร้อนจนระบายผ่านฝ้าเพดานสู่ห้องด้านล่างรูปทรงหลังคาที่เป็นที่ยอมรับกันว่าเหมาะกับสภาพภูมิอากาศบ้านเราคือหลังคาทรงจั่วและหลังคาทรงปั้นหย่าเพราะสามารถกันแดดกันฝนทั้งยังระบายความร้อนใต้หลังคาได้ดีหลังคาประเภทอื่นก็ใช้ได้หากมีการแก้ปัญหาเรื่องกันแดดกันฝนและเรื่องการระบายความร้อนใต้หลังคากันอย่างถี่ถ้วนตลอดจนคำนึงถึงปัจจัยต่างๆในข้อถัดไป

2) หลังคาต้องมีความสวยงามกลมกลืนกับรูปทรงของอาคารหลังคาแต่ละประเภทควรมีลักษณะเฉพาะสะท้อนภาพลักษณ์ของอาคารแตกต่างกันออกไป

3) หลังคาต้องเหมาะสมกับงบประมาณหลังคาแต่ละชนิดถึงแม้ว่าในเนื้อที่เท่ากันแต่ราคาค่าก่อสร้างนั้นแตกต่างกันเนื่องจากความยากง่ายในการก่อสร้างที่แตกต่างกันรวมถึงวัสดุที่ใช้มากน้อยต่างกันประเภทของหลังคาประเภทของหลังคารูปแบบต่างๆที่นิยมใช้อยู่ทั่วไปซึ่งหลังคาแต่ละประเภทก็มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันออกไป

เนื่องจากโครงการมีอาคารหลากหลายประเภท จึงอาจจะมีการใช้หลังคาที่หลากหลายเพื่อตอบสนองตามการใช้สอยอาคาร และความสวยงาม ทันสมัย จึงเลือกการใช้หลังคาทรง

1. หลังคาแบน (Flat Slab) มีลักษณะแบนราบคล้ายกับเป็นพื้นจึงมักถูกใช้เป็นพื้นดาดฟ้าแต่เนื่องจากรับความร้อนมากและกันแดดกันฝนไม่ค่อยได้การก่อสร้างหลังคาประเภทนี้คล้ายๆกับการก่อสร้างพื้นแต่มีข้อควรทำคือควรจะมีคาน้ำยากันซึมหรือควรมีวัสดุกันซึมปูทับอีกชั้นหนึ่งซึ่งทำให้บนพื้นที่หลังคาประเภทนี้ขึ้นไปใช้ประโยชน์ได้

2. หลังคาเพิงหมาแหงน (Lean To) เป็นหลังคาที่ยกให้อีกด้านสูงกว่าอีกด้านหนึ่งเพื่อให้สามารถระบายน้ำฝนได้เหมาะสมสำหรับอาคารขนาดเล็กเนื่องจากก่อสร้างง่ายรวดเร็วราคาประหยัดแต่ต้องระวังควรให้หลังคามีองศาความลาดเอียงมากพอที่จะระบายน้ำฝนออกได้ทันไม่ไหลย้อนซึมกลับเข้ามาได้โดยอาจพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นเช่นความชันจากขนาดของหลังคาวัสดุหลังคาและระยะชั้นของหลังคาเป็นต้นในกรณีที่มีโอกาสหรือความเสี่ยงที่น้ำฝนจะไหล

7.4 ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ

ระบบปรับอากาศภายในอาคาร จะใช้เพียงบางส่วนเท่านั้น เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายภายในโครงการ โดยที่จะใช้ในส่วนหลักๆ เช่น ส่วนบริหารโครงการ ห้องนอนของแต่ละบ้าน ส่วนโรงเรียนอนุบาล จึงเลือกใช้ระบบ Split type system เพราะจะประหยัดพลังงานมากกว่า

Split type system เป็นระบบที่แยกส่วนการระบายความร้อนและส่วนให้ความเย็นออกจากกัน ส่วนประกอบของเครื่องปรับอากาศชนิดนี้มี 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

1) เครื่องระบายความร้อน (Air cooled condenser) เป็นส่วนที่มีความร้อนและมีเสียงดังจึงแยกไว้ภายนอกอาคาร

2) เครื่องเป่าลมเย็น (Air handing unit or fan coil unit) เป็นส่วนที่มีท่อน้ำยาจากส่วนแรกเข้ามายังคอยล์เย็นจึงจัดส่วนนี้ไว้ในห้องการให้ความเย็นจะใช้ลมเป่าผ่านคอยล์เย็น

- ข้อดี - มีหลายขนาดให้เลือกตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนถึงใหญ่
- การเดินเครื่องเรื่องเสียงไม่ค่อยเป็นปัญหาเพราะอุปกรณ์บางส่วนอยู่นอกอาคาร
  - ส่วนหน่วยทำความเย็นสามารถทำการออกแบบให้สวยงามเพื่อความน่ามอง
- ข้อเสีย - มีท่อน้ำยาที่ต้องต่อระหว่างเครื่องส่งลมเย็นกับเครื่องระบายความร้อนจึงจำเป็นต้องทำการเจาะผนังในการติดตั้ง
- ความร้อนสามารถผ่านทางท่อต่างๆได้ทำให้ประสิทธิภาพในการปรับอากาศลดลง
  - การกระจายอากาศไม่ครอบคลุมพื้นที่

ในส่วนอาคารอื่นๆที่มีพื้นที่เปิดโล่ง ต้องการการระบายอากาศด้วยวิธีการทางธรรมชาติ

1) การวางแนวอาคารควรวางขนานแนวเหนือ-ใต้ เพื่อให้รับลมได้อย่างเต็มที่และออกแบบให้มีช่องเปิดที่เหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการ

2) การจัดภูมิทัศน์โดยรอบด้วยการขุดบ่อน้ำเพื่อลดความร้อนของอุณหภูมิลมที่พัดผ่านหรือการเลือกปลูกต้นไม้ที่เหมาะสมในแต่ละที่ที่สามารถช่วยลดอุณหภูมิที่ผิวอาคารและผิวดินลงได้นอกจากนั้นแล้วร่มเงายังเป็นที่พึงประสงค์สำหรับกิจกรรมภายนอกอาคารด้วย

7.5 ระบบสุขาภิบาล

ระบบสุขาภิบาลในโครงการเป็นระบบที่ใช้กันโดยทั่วไปแต่มีข้อควรระวังเกี่ยวกับเรื่องเสียงและการสั่นสะเทือนที่อาจจะรบกวนการวางตำแหน่งห้องท่อระบบเช่นปั๊มน้ำ สูบน้ำทิ้งควรป้องกันโดยการแยกโครงสร้างอาคารต่างหากหรือวางบน Absorber ให้ห่างส่วนที่ต้องการพิเศษทาง Acoustic

7.6.1. ระบบน้ำใช้ น้ำประปาที่นำมาใช้ในอาคารใช้น้ำจากการประปาส่วนภูมิภาคแต่เนื่องจากจำเป็นต้องมีแหล่งจ่ายน้ำสำรองยามฉุกเฉินจึงจำเป็นต้องสร้างถังเก็บน้ำสำรองไว้เพื่อรับจากท่อสาธารณะด้วยถังเก็บน้ำนี้มักจะก่อสร้างในระดับดินเพื่อให้ น้ำจากท่อจ่ายน้ำของการประปาสามารถ

ไหลเข้ามาได้สะดวกโดยใช้ลูกกลอยเป็นตัวคอยคุมการเปิด-ปิดประตูน้ำนอกจากนั้นยังต้องติดตั้งเครื่องวัดระดับน้ำควบคุมการทำงานของเครื่องสูบน้ำที่จะทำการสูบน้ำไปสู่ส่วนต่างๆเพื่อป้องกันความเสียหายของเครื่องสูบน้ำอันเกิดจากการเดินแห้งในกรณีที่น้ำประปาเกิดขาดและได้ใช้น้ำสำรองจนหมดโดยให้ตัดไฟเมื่อระดับน้ำอยู่สูงกว่าท่อสูบน้ำประมาณ 10 เซนติเมตรและเริ่มการทำงานใหม่เมื่อปริมาณน้ำไหลเข้ามาในถังพอสมควรเช่น 30 เซนติเมตรระบบการจ่ายน้ำท่อจะต้องเริ่มจากแหล่งน้ำดินเป็นเส้นตรงไปยังจุดใช้น้ำเพื่อความประหยัดแต่ในทางปฏิบัติแล้วไม่อาจทำเช่นนั้นได้ท่ออาจต้องเลี้ยวเพื่อหลบเลี่ยงบางส่วนของที่ไม่สามารถผ่านได้การวางตำแหน่งของระบบจ่ายน้ำต้องคำนึงถึงระยะการเข้าถึงและการจ่ายสู่บริเวณต่างๆของโครงการด้วยบ่อบางใช้แบบรวมกันแล้วแยกออกไปนอกจากนี้ในการเดินท่อยังต้องคำนึงถึงความสะดวกในการดูแลรักษาโดยระบบการจ่ายน้ำของอาคาร

การเลือกระบบน้ำระบบจ่ายน้ำมี 3 วิธีคือ

1. ระบบการจ่ายน้ำจากถังสูง
2. ระบบถังอัดความดัน
3. ระบบสูบน้ำเพิ่มความดันในเส้นท่อโดยตรง

โดยที่โครงการได้เลือกใช้ระบบถังอัดความดันเพราะไม่ต้องมีถังสูงเครื่องสูบน้ำไม่ต้องเดินในขณะที่ไม่ใช้น้ำและยังสามารถติดตั้งที่ส่วนใดของอาคารก็ได้โดยไม่ทำให้เสียพื้นที่ใช้สอยนอกจากนั้นแล้วการใช้น้ำจากแหล่งอื่นเช่นน้ำฝนมาเก็บในถังน้ำสำรองเพื่อใช้ในกิจกรรมบางประเภทได้ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดการใช้น้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคแต่ขณะเดียวกันก็ต้องผ่านกรรมวิธีเพื่อที่จะทำให้น้ำสะอาดพอที่จะนำน้ำไปใช้ได้คือผ่านด้วยระบบกรองน้ำก่อนที่จะนำเข้าไปเก็บในถังเก็บน้ำเพื่อที่จะจ่ายไปยังส่วนต่างๆของโครงการต่อไป

7.6.2ระบบน้ำทิ้งคือน้ำที่ผ่านการใช้งานจากสุขภัณฑ์ต่างๆโดยไม่รวมถึงน้ำจากส้วมและที่ปัสสาวะระบบน้ำทิ้งประกอบด้วยท่อระบายน้ำและท่ออากาศเป็นหลักท่ออากาศเป็นส่วนที่ช่วยให้อากาศผ่านเข้าออกจากระบบทำให้เกิดอากาศหมุนเวียนเพื่อรักษาระดับและกลิ่นของน้ำในท่อไว้

7.6.3 ระบบกำจัดน้ำโสโครก คือน้ำจากส้วมและที่ปัสสาวะซึ่งไม่สามารถระบายออกสู่ระบบระบายน้ำสาธารณะโดยตรงได้น้ำโสโครกจะต้องผ่านกรรมวิธีทำให้น้ำสะอาดเสียก่อนก่อนที่จะระบายน้ำทิ้งไปโดยการเลือกใช้ บ่อเกรอะ - บ่อซึม ในส่วนที่อยู่ภายในด้านหลังของอาคาร เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในระดับหนึ่ง

บ่อเกรอะ - บ่อซึมเป็นระบบบำบัดน้ำเสีย วิธีการก่อสร้างมีดังนี้คือใช้ถังคอนกรีตสำเร็จรูปทรงกระบอกมาต่อกันฝังในดินจำนวน 2 บ่อ บ่อที่ 1 รับน้ำมาจากแหล่งน้ำเสียต่างๆแล้วจะมีการบำบัดโดยธรรมชาติน้ำส่วนที่ล้นออกมาจากถังที่ 1 จะเข้าไปในถังที่ 2 คือบ่อซึมแล้วจะมีการกระจายน้ำออกไปตามดินโดยรอบ

ข้อเสียของการใช้บ่อเกราะบ่อซึมคือจะต้องตั้งอยู่ห่างจากแหล่งน้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค
 ทั่วไปเพราะความสกปรกจะกระจายไปตามดินได้และในกรณีที่มีน้ำใต้ดินสูงก็ไม่อาจใช้บ่อเกราะและ
 บ่อซึมได้เพราะน้ำในบ่อซึมจะไม่สามารถซึมออกไปในดินได้และเมื่อถึงเวลาเต็มต้องมีการดูดสิ่งปฏิกูล
 จากบ่อเกราะไปทิ้งด้วยมิฉะนั้นจะใช้งานไม่ได้ถึงบำบัดสำเร็จรูปในปัจจุบันมีความนิยมใช้ถึงบำบัดน้ำ
 เสียสำเร็จรูปในการใช้บำบัดน้ำเสียทั่วไปเพราะติดตั้งสะดวกสามารถแก้ปัญหาเรื่องน้ำใต้ดินเรื่องสิ่ง
 ปฏิกูลเต็มบ่อออกไปได้ถึงบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปมีส่วนประกอบคือมีตัวถังทำจากไฟเบอร์กลาสหรือ
 วัสดุอื่นที่คงทนภายในจะมีระบบการย่อยสลายสิ่งปฏิกูลและระบบระบายน้ำทั้งอยู่ในถังเดียวกันถึง
 บำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปที่ทำขายตามท้องตลาดมีหลาย

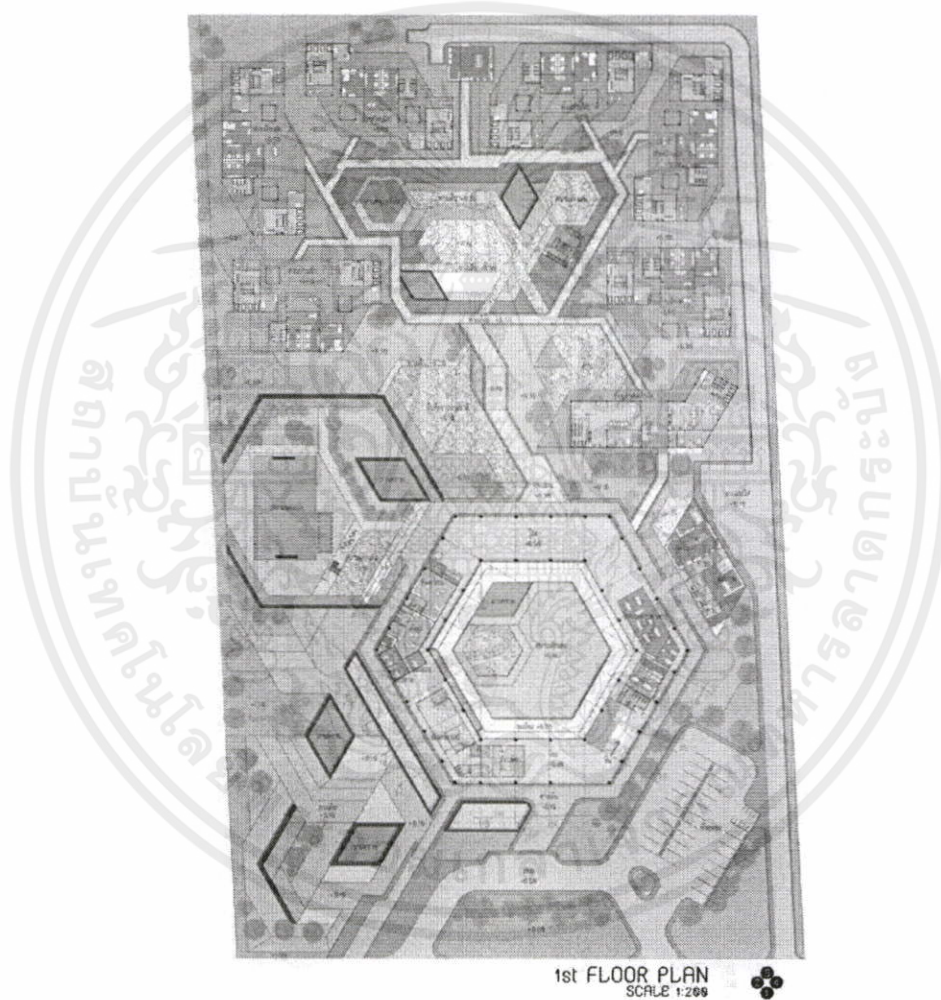

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8

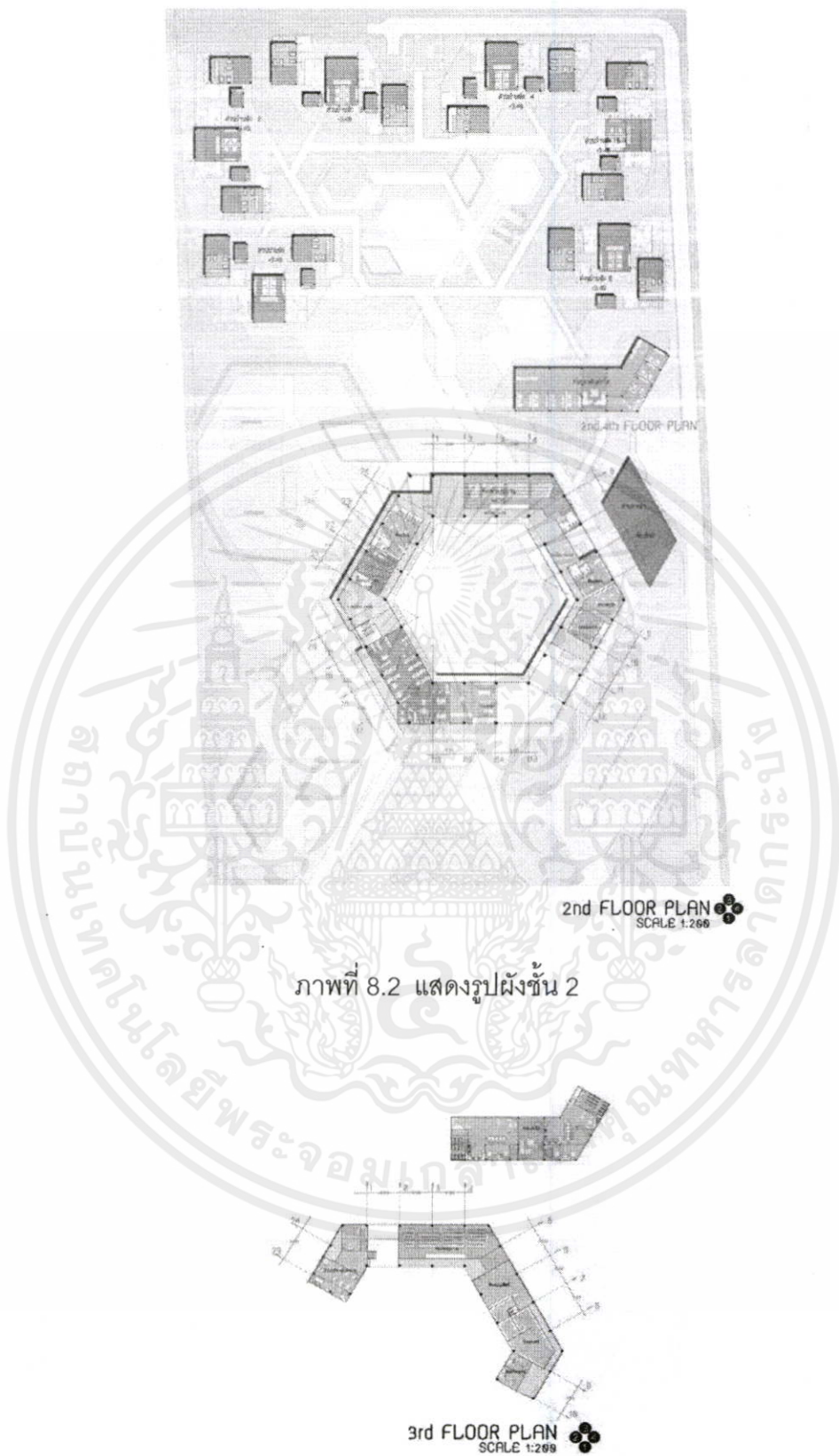
ผลงานการออกแบบ

8.1 ผังโครงการ

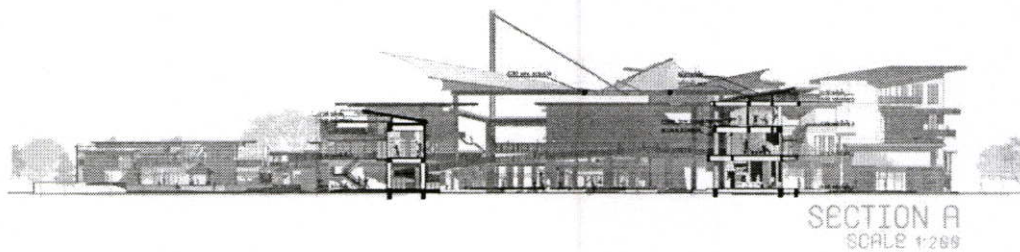
ภาพที่ 8.1 แสดงรูปผังชั้น 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.2 แสดงรูปผังชั้น 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ภาพที่ 8.3 แสดงรูปผังชั้น 3
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.4 แสดงรูปตัด 1

ภาพที่ 8.5 แสดงรูปตัด 2

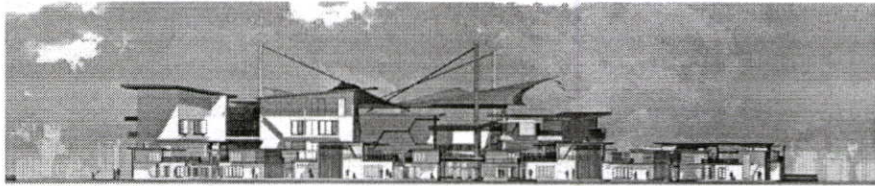

ภาพที่ 8.6 แสดงรูปด้าน 1

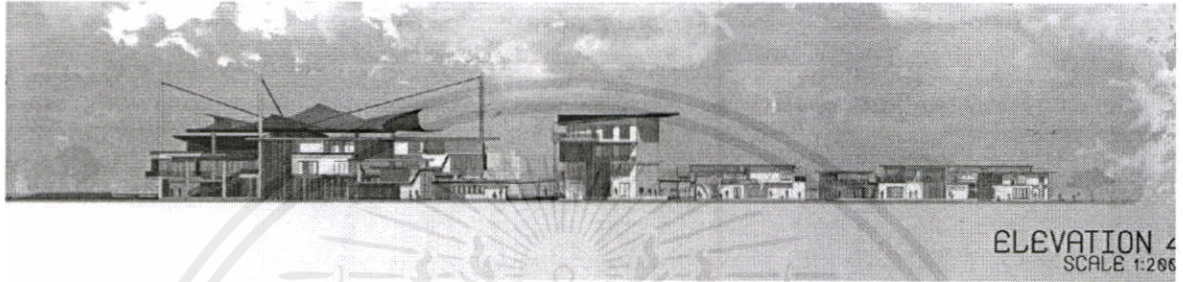
ภาพที่ 8.7 แสดงรูปด้าน 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

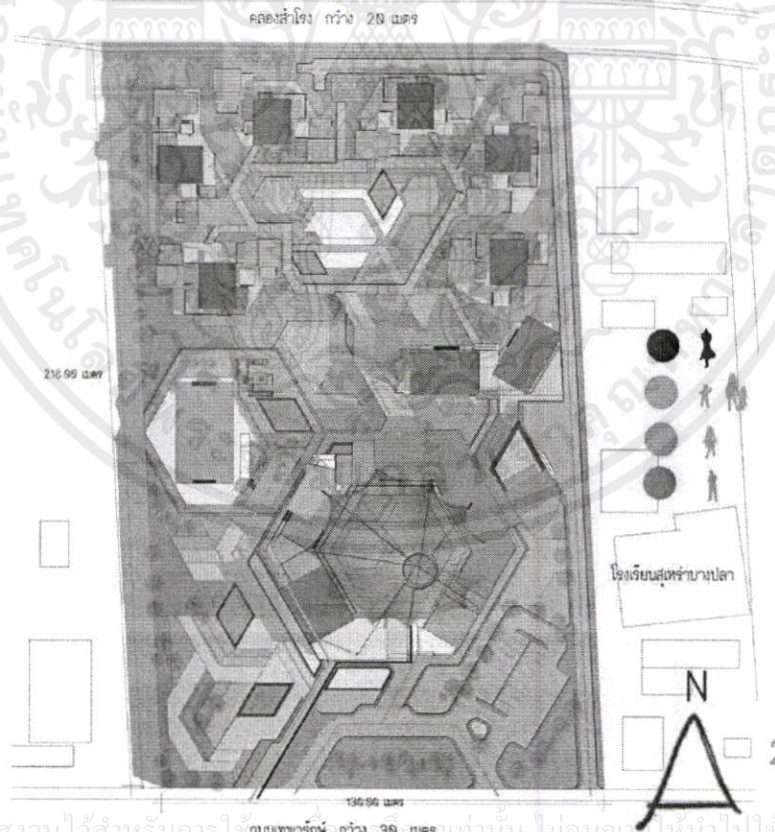
ELEVATION 3
SCALE 1:200

ภาพที่ 8.8 แสดงรูปด้าน 3

ELEVATION 4
SCALE 1:200

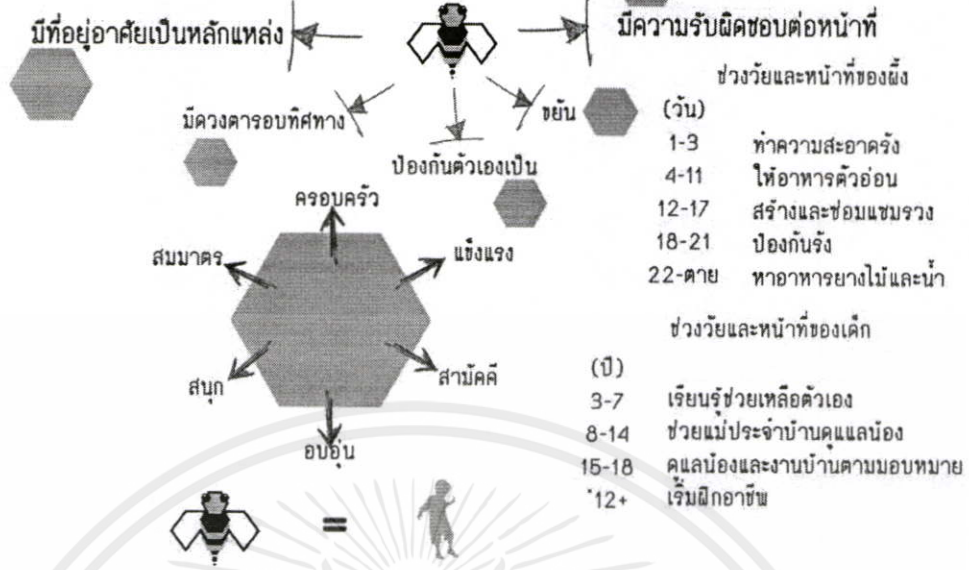
ภาพที่ 8.9 แสดงรูปด้าน 4

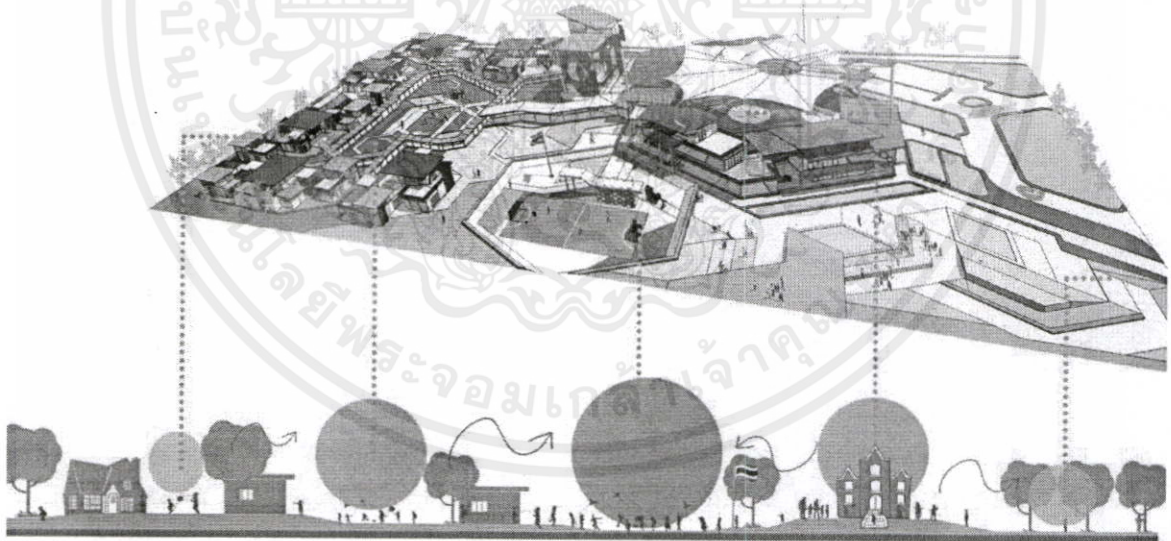
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้บนพารกนั กว้าง 20 เมตร เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.10 แสดงผังบริเวณ

Conceptual Design มีความรับผิดชอบหน้าที่

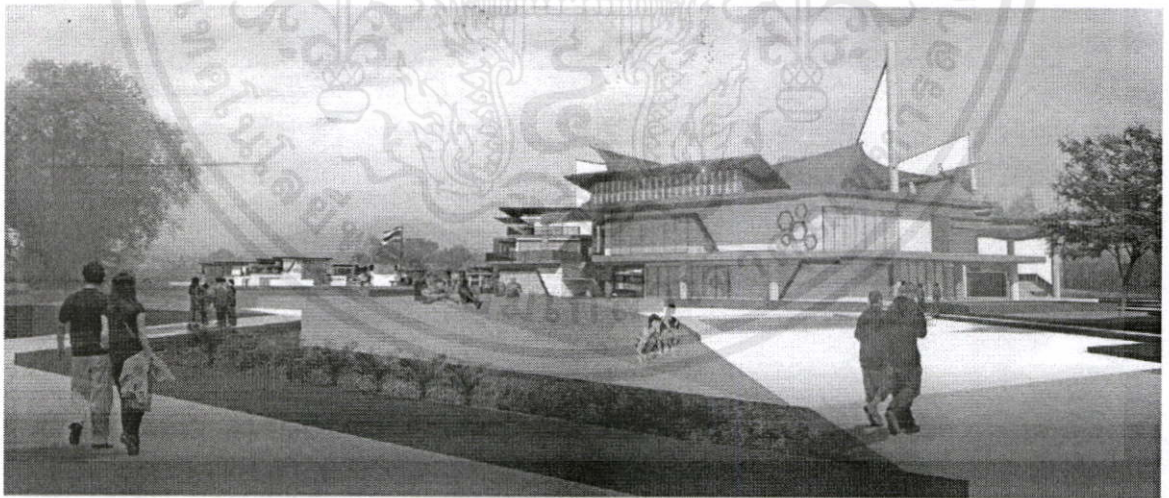
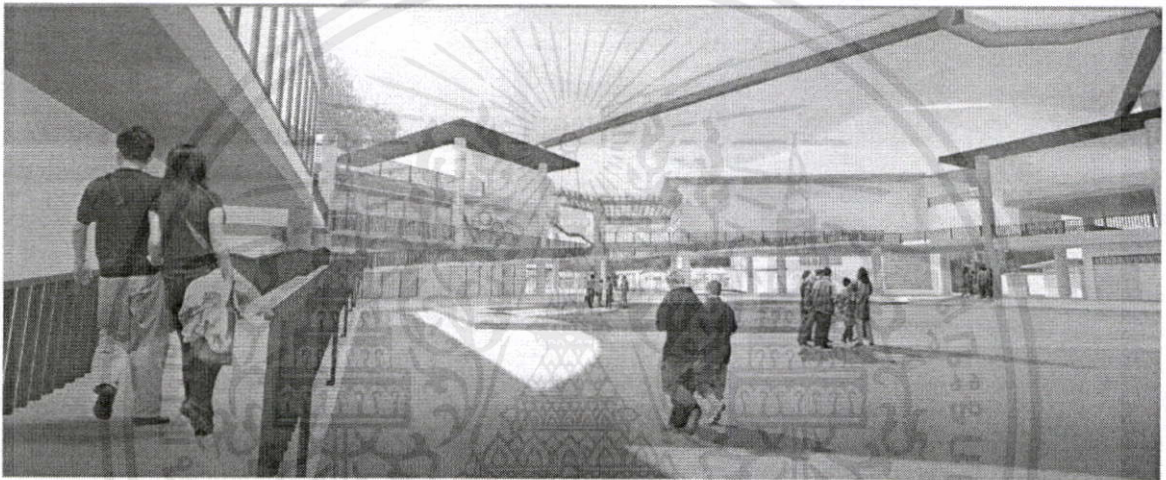

ภาพที่ 8.11 แสดงกระบวนการคิด

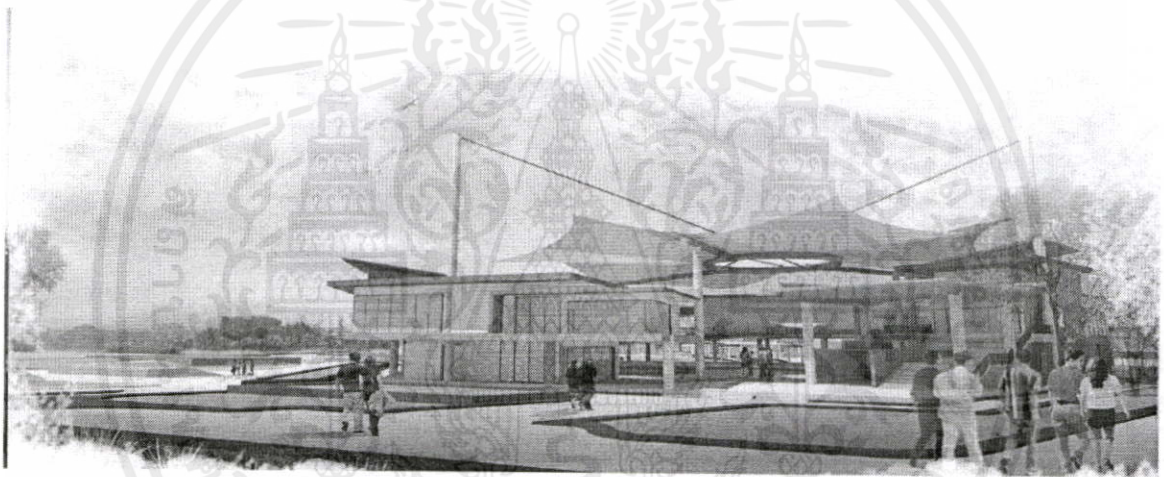
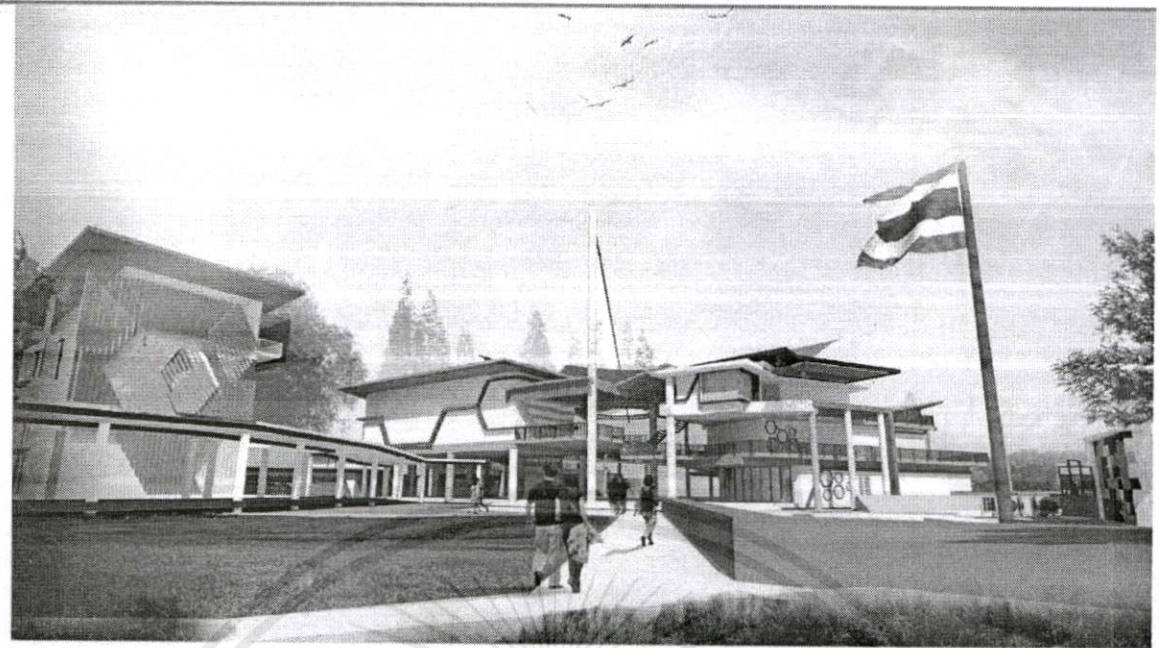

ภาพที่ 8.12 แสดง พื้นที่สีเขียวภายในโครงการ

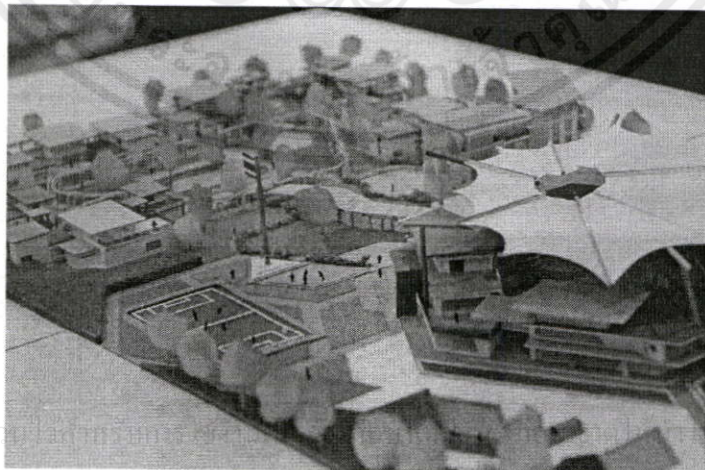
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

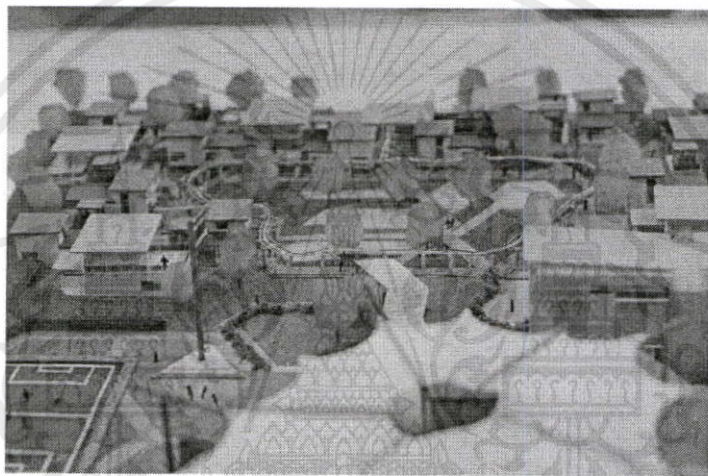
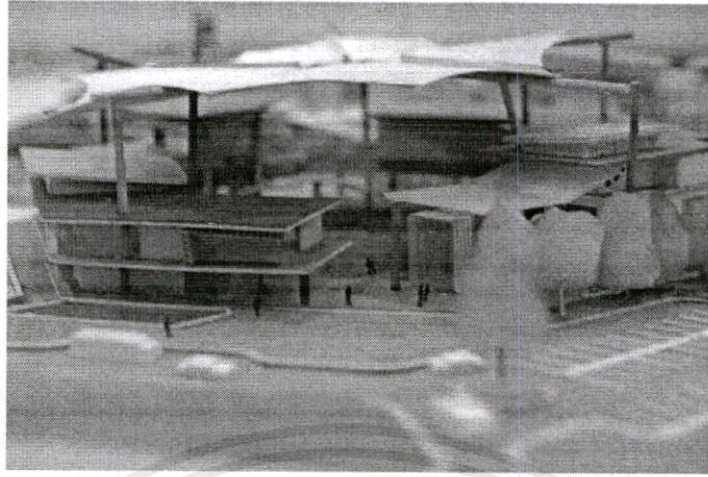
ภาพที่ 8.12 แสดงทัศนียภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการบรรยาย ใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8-13 แสดงหุ่นจำลอง

ภาพที่ 8-13 แสดงหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระราชบัญญัติ

คุ้มครองเด็ก

พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่ง มาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๘ และ มาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖”

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้ “เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี บริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

“เด็กเรอาน” หมายความว่า เด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูหรือไม่ สามารถเลี้ยงดูได้ จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเรอานไปในที่ต่างๆ หรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเรอานจน น่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

“เด็กกำพร้า” หมายความว่า เด็กที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่ สามารถสืบหาบิดามารดาได้

“เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก” หมายความว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดา หยาร้าง ทิ้งร้าง ถูกคุมขัง หรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ใน ครอบครัวเกินวัยหรือกำลังความสามารถและสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

“เด็กพิการ” หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญา หรือจิตใจ ไม่ ว่าคุณภาพบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

“เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่า เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เด็กที่ประกอบ อาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“นักเรียน” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและ มัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือ เอกชน

“นักศึกษา” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ใน

สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน ับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ “บิดามารดา” หมายความว่า บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่ ครั้งที่มีการนำไปใช้

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

“ครอบครัวอุปถัมภ์” หมายความว่า บุคคลที่รับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตร

“การเลี้ยงดูโดยมิชอบ” หมายความว่า การไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน หรือพัฒนาเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวง จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

“ทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

“สืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า การค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลและนำมาวิเคราะห์วินิจฉัยตามหลักวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตวิทยา กฎหมาย และหลักวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและครอบครัวของบุคคลนั้น

“สถานรับเลี้ยงเด็ก” หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุไม่เกินหกปีบริบูรณ์ และมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องของเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัว เพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็กแต่ละราย

“สถานสงเคราะห์” หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่หกคนขึ้นไป

“สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

“สถานพัฒนาและฟื้นฟู” หมายความว่า สถานที่ โรงเรียน สถาบัน หรือศูนย์ที่จัดขึ้นเพื่อให้การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการศึกษา แนะนำ และการฝึกอบรมอาชีพแก่เด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนกคดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภายในระบบเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนคุ้มครองเด็ก

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

การปฏิบัติต่อเด็ก

มาตรา ๒๒ การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ชนบทรวมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

มาตรา ๒๔ ปลัดกระทรวง ผู้ราชการจังหวัด ผู้อำนวยการเขต นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ไม่ว่าเด็กจะมีผู้ปกครองหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่ดูแลและตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู และสถานพินิจที่ตั้งอยู่ในเขตอำนาจ แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ และให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือที่สาธารณะหรือสถานที่ใดๆ โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน

(๒) ละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใดๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพหรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม

(๓) จงใจหรือละเลยไม่ใส่ใจที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(๔) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(๕) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลียดูโดยมิชอบ มาตรา ๒๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่วาเด็กจะยินยอมหรือไม่ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(๒) จงใจหรือละเลยไม่ให้อำนาจปกครองชีวิตหรือรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

(๓) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง สงเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะ ทำให้เด็กมีความประพฤติเสียดการกระทำผิด

(๔) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีโชฎาติของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว

(๕) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง สงเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปเป็นขอทาน เด็กเรรอน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำผิด หรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก

(๖) ไซ่ จาง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก

(๗) บังคับ ชูเชิญ ไซ่ ชักจูง ยุยง สงเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือไห้กระทำการใดเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมต่อเด็ก

(๘) ไซ่หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่วาชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน สถานคาาประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิไห้เด็กเขา

(๙) บังคับ ชูเชิญ ไซ่ ชักจูง ยุยง สงเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่วาจะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งคาตอบแทนหรือเพื่อการใด

(๑๐) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือไห้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์ ถ้าการกระทำคามผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่ากั้ไห้หลงโทษตามกฎหมายนั้น

มาตรา ๒๗ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ มาตรา ๒๘ ในกรณีผู้ปกครองตกอยู่ในสภาพไม้อาจไห้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และพัฒนาเด็กได้ไม่วาด้วยเหตุใด หรือผู้ปกครองกระทำการใดอันน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพหรือขัดขวางต่อความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็กหรือให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หรือป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายหรือถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ ผู้ใดพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพตาม

มาตรา ๓๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวด ๓ และหมวด ๔ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เขาไปในเคสสถาน สถานใดๆ หรือยานพาหนะใดๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจคน ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำทารุณกรรมเด็ก มีการกักขังหรือเลี้ยงดูโดยมิชอบ แต่ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการในทันทีเด็กอาจได้รับอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือถูกนำพาไปสถานที่อื่นซึ่งยากแก่การติดตามช่วยเหลือ ก็ให้มีอำนาจเขาไปในเวลาภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(๒) ชักถามเด็กเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าเด็กจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กอาจนำตัวเด็กไปยังที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้ จะต้องกระทำโดยมิชักช้า แต่ไม่ว่ากรณีใดจะกักตัวเด็กไว้นานเกินกว่าสิบสองชั่วโมงไม่ได้ เมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวให้ปฏิบัติตาม (๖) ระยะเวลาที่เด็กอยู่ในความดูแลจะต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูและหากเจ็บป่วยจะต้องให้การรักษาพยาบาล

(๓) มีหนังสือเรียกผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นใดมาให้ออคำหรือขอเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ความประพฤติ สุขภาพ และความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็ก

(๔) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็ก นายจ้างหรือผู้ประกอบการ เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ที่เด็กทำงานหรือเคยทำงาน อาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือดูแลสถานศึกษาที่เด็กกำลังศึกษาหรือเคยศึกษา หรือผู้ปกครองสวัสดิภาพส่งเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ การศึกษา การทำงาน หรือความประพฤติของเด็กมาให้

(๕) เขาไปในสถานที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง สถานที่ประกอบการของนายจ้างของเด็ก สถานศึกษาของเด็ก หรือสถานที่ที่เด็กมีความเกี่ยวข้องกับ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อสอบถามบุคคลที่อยู่ในที่นั้นๆ และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเลี้ยงดู อุปนิสัย และความประพฤติของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(๖) มอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองพร้อมกับแนะนำหรือตักเตือนผู้ปกครองให้ดูแลและอุปการะเลี้ยงดูเด็กในทางที่ถูกตอ้ง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในทางที่เหมาะสม

(๗) ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กเพื่อมอบให้แก่สถานแรกรับในกรณีมีการส่งเด็กไปยังสถานแรกรับหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเมื่อมีการร้องขอ เด็กที่อยู่ในความดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม และก่อนที่จะจัดให้เด็กเขาอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู จะต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการแพทย์กอนเทหาที่สามารถกระทำได ในกาปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๕) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวกอนและใหญ่บุคคลที่เกี่ยวข้องของอำนาจความสะดวงตามสมควรบัตร์ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป้นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุชกษา

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป้นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
การสงเคราะห์เด็ก

มาตรา ๓๒ เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ได้แก่

- (๑) เด็กเรวอน หรือเด็กกำพร้า
- (๒) เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง
- (๓) เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใดๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิการ ทูพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป้นผู้ชาย่ว หยา ถูกทิ้งร้าง เป้นโรคจิตหรือโรคประสาท
- (๔) เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล
- (๕) เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป้นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในกาเวอื่นใดอันอาจเป้นเหตุให้เด็กมีความประพฤดิเสื่อมเสียในทางศีลธรรมอันดีหรือเป้นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ
- (๖) เด็กพิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

(๗) เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(๘) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำตอ้งได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ ได้รับแจ้งจากบุคคลตามมาตรา ๒๙ หรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา ๓๒ ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามวิธีการที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่เด็กและครอบครัวหรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเพื่อให้สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ตามมาตรา ๒๓

(๒) มอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูตามระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเดือน ในกรณีที่ไมอาจดำเนินการตาม (๑) ได้

(๓) ดำเนินการเพื่อให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (๔) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในครอบครัวอุปถัมภ์หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะ

(๕) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานแรกรับ

(๖) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์

(๗) ส่งเด็กเข้าศึกษาหรือฝึกหัดอาชีพ หรือส่งเด็กเข้าบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพ ศึกษาหรือฝึกหัดอาชีพในสถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือส่งเด็กศึกษากลมเกลียวจิตใจโดยหลักศาสนาในวัดหรือสถานที่ทางศาสนาอื่น ที่ยินยอมรับเด็กไว้ วิธีการให้การสงเคราะห์ตามวรรคหนึ่งให้ปฏิบัติตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด และไม่ว่ากรณีใดๆ การดำเนินการให้การสงเคราะห์ตาม (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ความยินยอมดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่ปลัดกระทรวงกำหนด หรือยินยอมด้วยวาจาต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคน ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่ให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันควรหรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แลวแต่กรณี มีอำนาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ตามวิธีการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดต้องฟังรายงานและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และการแพทย์ก่อน ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แลวแต่กรณี มีอำนาจกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์เด็กตาม (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) แต่ถ้ามามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปอาจจะขยายหรือย่นระยะเวลาที่กำหนดไว้แล้วก็ได้ตามแต่เห็นสมควร ในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่รับดำเนินการจัดให้เด็กสามารถกลับไปอยู่ในความปกครองของผู้ปกครองโดยมีชັกซ์ในกรณีเด็กอยู่ระหว่างกรับการสงเคราะห์ถ้าผู้ปกครองร้องขอและแสดงให้เห็นว่าสามารถปกครองและอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้ ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แลวแต่กรณี สั่งให้เด็กพ้นจากการสงเคราะห์และมอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองรับไปปกครองดูแลได้ แมว่ายังไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงรายชื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ครบกำหนดระยะเวลาในการสงเคราะห์ก็ตาม ในกรณีที่บุคคลที่ได้รับการสงเคราะห์มีอายุสิบ

แปดปบริบูรณ์แต่ยังอยู่ในสภาพที่จำเป็นจะต้องได้รับการสงเคราะห์ต่อไป ปลัดกระทรวงหรือผู้
 ราชการจังหวัด แลวแต่กรณี อาจสั่งให้บุคคลนั้นได้รับการสงเคราะห์ไปจนอายุยี่สิบป
 บริบูรณ์ก็ได้ แต่ถ้ามี่เหตุจำเป็นตองให้การสงเคราะห์ต่อไปอีกและบุคคลนั้นมีได้คัดค้านปลัด
 กระทรวงหรือผู้ราชการจังหวัด แลวแต่กรณี อาจสั่งให้สงเคราะห์บุคคลนั้นต่อไปตาม
 ความจำเป็นและสมควร แต่ทั้งนี้ตองไม่เกินเวลาที่บุคคลนั้นมีอายุครบยี่สิบปบริบูรณ์

มาตรา ๓๔ ผู้ปกครองหรือญาติของเด็ก อาจนำเด็กไปขอรับการสงเคราะห์ที่กรมพัฒนาสังคม
 และสวัสดิการหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด หรือที่สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์
 หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูของเอกชน เพื่อขอรับการสงเคราะห์ได้ กรณีมีการนำเด็กมาขอรับการสง
 เคราะห์ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด ถ้าเป็นเด็ก
 ที่จำเป็นตองได้รับการสงเคราะห์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาให้การสงเคราะห์ที่เหมาะสมตาม
 มาตรา ๓๓ แต่ในกรณีทีพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่สามารถหาวิธีการสงเคราะห์ที่เหมาะสมกับเด็กตาม
 มาตรา ๓๓ ได้ จะส่งเด็กไปยังสถานแรกรับก่อนก็ได้กรณีมีการนำเด็กมาขอรับการสงเคราะห์ที่สถาน
 แกรับ สถานสงเคราะห์ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู
 เด็กของเอกชน ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพรายงานข้อมูลเกี่ยวกับเด็กตอพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อพิจารณา
 ดำเนินการตามวรรคสองต่อไป

มาตรา ๓๕ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ พบ
 เห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา ๓๒ (๑) และ (๒) หรือได้รับแจ้งจากบุคคลตามมาตรา
 ๒๙ ให้สอบถามเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ถ้าเด็กเจ็บป่วยหรือจำตองตรวจสุขภาพหรือเป็นเด็ก
 พิกัดตองรีบจัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจทันที หากเป็นเด็กที่จำเป็นตองได้รับการสง
 เคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตาม

มาตรา ๓๓ และไม่ว่ากรณีใดให้พยายามดำเนินการเพื่อให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับ
 ครอบครัวโดยเร็วแต่หากปรากฏว่าสภาพครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะที่จะให้เด็กกลับไปอยู่กับ
 ครอบครัว และมีเหตุจำเป็นที่จะตองให้การคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่จะไช
 มาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามหมวด ๔ ก็ได้

มาตรา ๓๖ ในระหว่างที่เด็กได้รับการสงเคราะห์ตามมาตรา ๓๓ (๒) (๔) หรือ(๖) หาก
 ปรากฏว่าเป็นเด็กที่เสี่ยงตองการกระทำผิดและพึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้
 ราชการจังหวัด แลวแต่กรณี มีอำนาจสั่งให้ไชมาตรการคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามหมวด ๔ ได้

มาตรา ๓๗ เมื่อสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูได้รับตัวเด็กไวดตาม
 มาตรา ๓๓ (๕) (๖) หรือ (๗) ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพรีบสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับตัวเด็กและ
 ครอบครัว และเสนอความเห็นเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กแต่ละคนพร้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบูร ใช้วนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำ ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดวยประวัติไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้วาระราชการจังหวัด แลวแตกรณี โดยมีช้กษา และไปปลัดกระทรวงหรือผู้วาระราชการจังหวัดสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้วาระราชการจังหวัดสั่งให้เด็กเขารับการสงเคราะห์โดยผู้ปกครองไม่ยินยอมตามมาตรา ๓๓ วรรคสอง กรณีที่ผู้ปกครองของเด็กไม่เห็นดวยกับกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๓๓ วรรคสาม หรือกรณีที่ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอรับเด็กไปปกครองดูแลเองแต่ได้รับการปฏิเสธจากปลัดกระทรวงหรือผู้วาระราชการจังหวัดตามมาตรา ๓๓ วรรคสี่ ผู้ปกครองยอมมีสิทธินำคดีไปสู่ศาลตามมาตรา ๕ ในเขตท้องที่นั้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับทราบคำสั่งมาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้ปกครองซึ่งได้รับเด็กกลับมาอยู่ในความดูแล มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กอีก ใหพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง หากผู้ปกครองไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำก็ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวง ผู้วาระราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แลวแตกรณี เพื่อเรียกผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนว่าจะไม่กระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กอีก และใหวางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแกฐานานรูป แต่จะเรียกประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลาสองป ถ้ากระทำผิดทัณฑ์บนให้ริบเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามมาตรา ๖๘ การให้คำแนะนำหรือการเรียกประกันให้ค้ำนึ่งถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองและประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

หมวด ๔

การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา ๔๐ เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพได้แก่

- (๑) เด็กที่ถูกทารุณกรรม
- (๒) เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (๓) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๑ ผู้ใดพบเห็นหรือประสบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีกรกระทำทารุณกรรมต่อเด็กให้รีบแจ้งหรือรายงานตอพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ ได้รับแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง หรือเป็นผู้พบเห็นหรือประสบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีกรกระทำทารุณกรรมต่อเด็กในสถานที่ใด ให้มีอำนาจเขาดูตรวจคนและมีอำนาจแยกตัวเด็กจากครอบครัวของเด็กเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยเร็วที่สุด การแจ้งหรือการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาร่างฉบับ ไม่เป็นเจตนาให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านกรค้าไม่ว่ากรฉ้อโกงทั้งด้านอื่นทั้งห้ามมิให้คัดลอกแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานตามมาตรา ๖ เมื่อใดกระทำโดยสุจริตยอมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งทางอาญาหรือทางปกครอง

มาตรา ๔๒ การดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง ต้องรับจัดให้มีการตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจทันที ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรต้องสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวเพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก ก็อาจส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับก่อนได้หรือถ้าจำเป็นตองให้การสงเคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามมาตรา ๓๓ และถ้าจำเป็นตองให้การฟื้นฟูสภาพจิตใจก็ให้รับส่งเด็กไปยังสถานพัฒนาและฟื้นฟู การส่งเด็กไปสถานแรกรับ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานที่อื่นใดตามวรรคหนึ่งระหวางการสืบเสาะและพินิจเพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสม ให้กระทำได้ไม่เกินเจ็ดวัน แต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๕ เพื่อมีคำสั่งขยายระยะเวลาออกไปรวมแล้วไม่เกินสามสิบวันก็ได้

มาตรา ๔๓ กรณีที่ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กเป็นผู้กระทำทารุณกรรมต่อเด็ก ถ้ามีการฟ้องคดีอาญาแก่ผู้กระทำผิดและมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกฟ้องนั้นจะกระทำทารุณกรรมแก่เด็กอีก ก็ให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้นมีอำนาจกำหนดมาตรการคุ้มครองความประพฤติผู้นั้น ห้ามเขาเขตกำหนด หรือห้ามเขาใกล้ตัวเด็กในระยะที่ศาลกำหนด เพื่อป้องกันมิให้กระทำการดังกล่าวและจะสั่งให้ผู้นั้นทำทัณฑ์บนตามวิธีการที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาด้วยก็ได้หากยังไม่มี การฟ้องคดีอาญาหรือไม่ฟ้องคดีอาญาแต่มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำทารุณกรรมแก่เด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ หรือพนักงานอัยการยื่นคำขอต่อศาลตามมาตรา ๕ เพื่อออกคำสั่งมิให้กระทำการดังกล่าวโดยกำหนดมาตรการคุ้มครองความประพฤติและเรียกประกันด้วยก็ได้ ในกรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง หากศาลเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อคุ้มครองเด็กมิให้ถูกกระทำทารุณกรรมอีก ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ตำรวจจับกุมผู้ที่เชื่อว่าจะกระทำทารุณกรรมแก่เด็กมากกว่ากึ่งชั่วโมงกำหนดครั้งละไม่เกินสามสิบวัน การพิจารณาออกคำสั่งหรือการเรียกประกันตามมาตรา ๖ นี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ

มาตรา ๔๔ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ พบเห็นหรือได้รับแจ้งจากผู้พบเห็นเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดให้สอบถามเด็กและดำเนินการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวเด็ก รวมทั้งสภาพความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเป็นอยู่ การเลี้ยงดู อุปนิสัย และความประพฤติของเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และถ้าเห็นว่าจำเป็นต้องคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็ก โดยวิธีส่งเขาสถานคุ้มครองสวัสดิภาพหรือสถานพัฒนาและฟื้นฟูก็ให้เสนอประวัติพร้อมความเห็นไปยังปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาสั่งให้ใช้วิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องสงวนอริยสงฆ์ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๒๔ เห็นว่าเด็กจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามมาตรา ๓๓ แต่ถ้าเห็นวายังไม่สมควรส่งตัวเด็กไปยังสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ก็ให้มอบตัวเด็กแก่ผู้ปกครองหรือบุคคลที่ยินยอมรับเด็กไปปกครองดูแล โดยอาจแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามมาตรา ๔๔ หรือไม่กี่ใด และเมื่อใดปรึกษาหารือร่วมกับผู้ปกครองหรือบุคคลที่จะรับเด็กไปปกครองดูแลแล้วอาจจะวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็กมีความประพฤติเสียหาย หรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด โดยให้ผู้ปกครองหรือบุคคลที่รับเด็กไปปกครองดูแลต้องปฏิบัติ ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

(๑) รมัดระวังมิให้เด็กเขาไปในสถานที่หรือท้องที่ใดอันจะงุนใจให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร

(๒) รมัดระวังมิให้เด็กออกนอกสถานที่อยู่อาศัยในเวลากลางคืน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือไปกับผู้ปกครอง

(๓) รมัดระวังมิให้เด็กคบหาสมาคมกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่จะชักนำไปในทางเสื่อมเสีย

(๔) รมัดระวังมิให้เด็กกระทำการใดอันเป็นเหตุให้เด็กประพฤติเสียหาย

(๕) จัดให้เด็กได้รับการศึกษาอบรมตามสมควรแก่อายุ สติปัญญา และความสนใจของเด็ก

(๖) จัดให้เด็กได้ประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของเด็ก

(๗) จัดให้เด็กกระทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม หากปรากฏชัดว่าผู้ปกครองหรือผู้ที่รับเด็กไว้ปกครองดูแล ละเลยไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของ

พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา ๒๔ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กรับเด็กกลับไปดูแล

มาตรา ๔๕ ห้ามมิให้เด็กซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หรือเขาไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่ หากฝ่าฝืนให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามเด็กเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและมีหนังสือเรียกผู้ปกครองมารวมประชุมเพื่อปรึกษาหารือ วากล่าวตักเตือน ให้ทำทัณฑ์บน หรือมีข้อตกลงรวมกันเกี่ยวกับวิธีการและระยะเวลาในการจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์และอาจวางข้อกำหนดใหญ่ปกครองต้องปฏิบัติข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อตามมาตรา ๔๔ วรรคสอง หรือวางข้อกำหนดอื่นใดเพื่อแก้ไข หรือป้องกันมิให้เด็กกระทำความผิดซ้ำอีกก็ได้ หากปรากฏว่าผู้ปกครองของเด็กฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลมการวากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บน และจัดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ข้อเปลี่ยนแปลงแก้ไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ส่งเด็กเข้ารับการคุ้มครองสวัสดิภาพหรือในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนดให้เด็กทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามมาตรา ๔๕ หากผู้ปกครองไม่เห็นด้วยให้มีสิทธินำคดีไปศาลตามมาตรา ๕ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง มาตรา ๔๗ วิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กนอกจากที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๖

สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู

มาตรา ๕๑ ปลัดกระทรวงมีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ได้ทั่วราชอาณาจักร และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูภายในเขตจังหวัดนั้น หน่วยงานอื่นของรัฐนอกจากที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้อาจจัดตั้งและดำเนินกิจการได้เฉพาะสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยแจ้งให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีทราบ และให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแนะนำหรือสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๕๒ ภายใต้บังคับของมาตรา ๕๑ ผู้ใดจะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องขอรับใบอนุญาตต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การให้ต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาตที่สูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด การออกใบแทนใบอนุญาต และการเพิกถอนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้เสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๓ ให้ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการ คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

มาตรา ๕๔ ในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูจะต้องไม่ดำเนินกิจการในลักษณะแสวงหากำไรในทางธุรกิจ และต้องมีผู้ปกครองสวัสดิภาพ เป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา การดำเนินงานของสถานดังกล่าววรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาตรา ๕๕ ให้ปลัดกระทรวงและผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา ๕๖ ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับมีอำนาจแลหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับตัวเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพไว้เพื่อสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัว วินิจฉัยกำหนดวิธีการที่เหมาะสมในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กแต่ละคน ถ้าจำเป็นอาจรับตัวเด็กไว้ปกครองดูแลชั่วคราวได้ไม่เกินสามเดือน

(๒) สืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษา อบรม สุขภาพ ภาวะทางจิต นิสัย อาชีพ และฐานะของเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพรวมทั้งของผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่พ่วงเกี่ยวกับเด็ก และมูลเหตุที่ทำให้เด็กตกอยู่ในสภาวะจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ เพื่อรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) จัดให้มีการตรวจสุขภาพกายและสุขภาพจิต พร้อมทั้งดำเนินการรักษาเยียวยาแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

(๔) จัดที่พักอาศัย ที่หลับนอน เครื่องนุ่งห่ม ให้เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ และจัดอาหารใหญ่ก้อนามัยและเพียงพอแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

(๕) จัดการศึกษา การกีฬา และนันทนาการให้แก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน

(๖) จัดส่งเด็กที่ได้ดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ไปยังสถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู โรงเรียน หรือสถานที่อื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ในการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กแต่ละคน

(๗) มอบตัวเด็กแก่ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูและดาเห็นสมควรอาจยื่นคำขอให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แลวแต่กรณีแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กตามมาตรา ๕๘

(๘) ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือแก่ผู้ปกครอง ในกรณีที่ได้ก้จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานแรกรับต้องดำเนินการให้เด็กสามารถกลับไปอยู่กับผู้ปกครองก่อน ส่วนการจัดให้เด็กไปอยู่ในสถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู ให้ดำเนินการเป็นวิธีสุดท้าย

มาตรา ๕๗ ผู้รับใบอนุญาตและผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานสงเคราะห์และสถานคุ้มครองสวัสดิภาพที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นต้องควบคุมดูแลให้มีการรับเด็กที่จำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพทุกคนไว้อุปการะเลี้ยงดูมาตรา ๕๘ ผู้ปกครอง

สวัสดิภาพของสถานสงเคราะห์มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา ๕๖ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดการศึกษา อบรม สั่งสอน และฝึกหัดอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของสถานสงเคราะห์ให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน

(๒) จัดบริการแนะแนว ให้คำปรึกษา และช่วยเหลือแก่ผู้ปกครอง

(๓) สอดส่องและติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือแก่เด็กที่ออกจากสถานสงเคราะห์ไปแล้ว เพื่อเป็นการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพแก่เด็กที่เคยอยู่ในสถานสงเคราะห์ให้กลับไปสู่สภาพเดิม การสืบเสาะและพินิจตามมาตรา ๕๖ (๒) ถ้าเป็นกรณีที่เด็กถูกส่งมาจากสถานแรกรับซึ่งมีรายงานการสืบเสาะและพินิจแล้ว อาจงดการสืบเสาะและพินิจก็ได้

มาตรา ๕๙ ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานคุ้มครองสวัสดิภาพมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปกครองดูแลและอุปการะเลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

(๒) จัดการศึกษา อบรม และฝึกอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

(๓) แก้ไขความประพฤติ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางร่างกายจิตใจแก่เด็กที่อยู่ในสถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

(๔) สอดส่องและติดตามให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือแก่เด็กที่ออกจากสถานคุ้มครองสวัสดิภาพไปแล้ว

มาตรา ๖๐ ผู้ปกครองสวัสดิภาพของสถานพัฒนาและฟื้นฟูมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับเด็กที่จำต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพด้านร่างกายหรือจิตใจไว้ปกครองดูแล

(๒) ทำการสืบเสาะและพินิจเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและฟื้นฟูเด็กแต่ละคน

(๓) จัดการศึกษา ฝึกอบรม สั่งสอน บำบัดรักษา แนะนำ และฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้เหมาะสมแก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ระหว่างการรักษาปกครองดูแล

มาตรา ๖๑ ห้ามมิให้เจ้าของ ผู้ปกครองสวัสดิภาพ และผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็กสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ทำร้ายร่างกายหรือจิตใจ กักขัง ทอดทิ้ง หรือลงโทษเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลโดยวิธีการรุนแรงประการอื่น เว้นแต่กระทำเท่าที่สมควรเพื่ออบรมสั่งสอนตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ปกครองสวัสดิภาพเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

วาดวยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน

ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๙

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรให้มีการปรับปรุง แก้ไขระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ วาดวยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ที่เปิดสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสม และมีความคล่องตัวในด้านการบริหารโรงเรียนฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๑๗(๑) และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ขอ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ วาดวยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๙”

ขอ ๒ ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ขอ ๔ ในระเบียบนี้

“โรงเรียน” หมายความว่า โรงเรียนเอกชน ตามมาตรา ๑๕(๑) ประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

“เตรียมอนุบาล” หมายความว่า ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ ปี

“อนุบาล ๒ ปี” หมายความว่า ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ และปีที่ ๓

“อนุบาล ๓ ปี” หมายความว่า ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓

“พี่เลี้ยง” หมายความว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูดูแลนักเรียน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕

ขอ ๕ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามระเบียบนี้

หมวด ๑

ที่ดิน

ขอ ๖ ที่ดินที่ ไซจัดตั้งโรงเรียนต้องมีเนื้อที่ดินติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน และมีจำนวนเนื้อที่ดิน เอกสารที่ดิน เอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีก (๑) ระดับก่อนประถมศึกษา มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๙๐ ตารางวา

ขอ ๗ การขอเพิ่มเนื้อที่ ดินเพื่อขยายกิจการโรงเรียน และที่ ดินที่ เพิ่มไม่ติดต่อเป็นผืนเดียวกันกับที่ดินที่ ไซ้จัดตั้งโรงเรียน ให้เสนอเหตุผลและความจำเป็นและที่ ดินที่ ขอเพิ่มจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ตารางวา และอยู่ ห่างจากที่ ดินที่ ไซ้จัดตั้งโรงเรียนอยู่ แลวตามเส้นทางคมนาคม ไมเกิน ๕๐๐ เมตร จะต้องมืรั้วแสดงขอบเขตชัดเจน มีที่ว่างเป็นที่พักผอนและสนาม ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของบริเวณที่ ดินที่ ขอเพิ่มและผู้ รับใบอนุญาตจะต้องจัดเจ้าหน้าที่ ดูแลและรับผิดชอบ รวมทั้งมาตรการในการรักษาความปลอดภัยตลอดเวลาที่ เปิดทำการการขอเพิ่มที่ ดินตามวรรคหนึ่ง ที่ ดินที่ ขอเพิ่มอยู่ ห่างจากที่ดินที่ ไซ้จัดตั้งโรงเรียนอยู่แลวตามเส้นทางคมนาคม เกินกว่า ๕๐๐ เมตร ผู้ รับใบอนุญาตจะต้องมีแผนดำเนินการที่ ชัดเจนให้เห็นว่าสามารถจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเช่นเดียวกัน และให้อยู่ ในดุลพินิจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่ จะพิจารณาอนุญาต

หมวด ๒

สถานที่ และอาคาร

ขอ ๘ สถานที่ และบริเวณที่ ตั้งโรงเรียนต้องไม่ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน บริเวณโรงเรียนจะต้องเหลือที่ ว่างเพื่อ ไซ้เป็นที่ พักผอนและสนาม ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของบริเวณโรงเรียนทั้งหมด และมีรั้วแสดงบริเวณโรงเรียนที่ เป็นสัดส่วน

ขอ ๙ การขอก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ รวมทั้งการขอไซ้อาคารเรียนอาคารประกอบจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้อนุญาต

ขอ ๑๐ โรงเรียนต้องจัดให้มี หองเรียนและหองประกอบ ดังนี้

(๑) หองเรียนระดับก่อนประถมศึกษา แต่ละหองต้องมีพื้นที่ ไม่น้อยกว่า ๓๕ ตารางเมตรและตองเป็นหองโล่งไม่มีเสาหรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีที่ หองเรียนรูปสี่เหลี่ยม ความกว้างของหองไม่น้อยกว่า ๕.๐๐ เมตร และในกรณีที่เป็นหองเรียนรูปอื่น ๆ ส่วนที่แคบที่สุดของหองไม่น้อยกว่า ๔.๐๐ เมตร

(๓) หองประกอบต่างๆ ของแต่ละระดับที่ เปิดสอน โรงเรียนจะต้องจัดตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

(๔) หองเรียนที่ มีทางเขาออก ๒ ทาง แต่ละทางตองกว้างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร ในกรณีที่มีทางเขาออกเพียงทางเดียว ตองกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๖๐ เมตร

ขอ ๑๑ การไซ้อาคารเรียนตองเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกรณีไซ้อาคารที่มีอยู่ แลวมาดัดแปลงเป็นอาคารเรียนจะต้องปรับปรุงอาคารเรียนโดยมีวุฒิวิศวกรรับรองความมั่นคงของอาคาร ดังนี้อาคารเรียนชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีสภาพตามที่ กำหนด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในขอ ๑๐(๓), (๔) อาคารเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาให้มีสภาพตามที่ กำหนดใน
ข้อ ๑๐(๒) (๓), (๔)

ขอ ๑๒ การคำนวณความจุของนักเรียนแต่ละระดับที่ เปิดสอนมีดังนี้

(๑) ชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษา สัดส่วนพื้นที่ ในห้องเรียนต่อนัก
เรียนตองไม่ นอยกวา ๑ ตารางเมตรต่อนักเรียน ๑ คน ในค้ำนึ่งถึงพื้นที่ต่อนักเรียนจำนวน
รวมของนักเรียนแต่ละห้องตองไม่เกิน ๔๐ คน

ขอ ๑๓ การคำนวณความจุสูงสุดของนักเรียนทั้งโรงเรียนในค้ำนึ่งความจุ จำนวนนักเรียน
๓ คนตอพื้นที่ ๘ ตารางเมตร โดยใหค้ำนึ่งความจุของปฏิบัติการหรือห้องประกอบควย ทั้งนี้พื้นที่
ที่ ไซในการค้ำนึ่งความจุของนักเรียนทั้ง โรงเรียนในค้ำนึ่งจากพื้นที่ดินของโรงเรียน

หมวด ๓

ครูและนักเรียน

ขอ ๑๕ ชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษาให้มีครูห้องเรียนละ ๑ คน ต่อนักเรียน
๓๐ คน ถ้านักเรียนเกิน ๓๐ คน ตองมีพี่เลี้ยง ๑ คน

ขอ ๑๖ พี่เลี้ยงตองมีความรู ไมค้ำกวามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเทา

ขอ ๑๘ นักเรียน

(๑) ชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษา โรงเรียนจะรับนักเรียนเขาเรียนได
ในชั้นเตรียมอนุบาลเมื่อมีอายุครบ ๒ ป ชั้นอนุบาลเมื่อนักเรียนมีอายุครบ ๓ ป สำหรับ
โรงเรียนที่ เปิดหลักสูตร ๓ ป และเมื่อนักเรียนมีอายุครบ ๔ ป สำหรับโรงเรียนที่ เปิดหลักสูตร
๒ ป นับถึงวันเขาเรียนการรับนักเรียนเขาเรียน ใหโรงเรียนสามารถรับได้ในทุกภาคเรียน

ขอ ๑๙ โรงเรียนตองปฏิบัติตามค้ำสั่ง กฎ ขอบังคับ ประกาศ และระเบียบที่ เกี่ยวของกับ
การจัดการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละหลักสูตร โดยตองจัดใหครบถวน และถูกตองตามที่กำหนด
บทเฉพาะกาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และตองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก
พ.ศ. ๒๕๔๙

หมวด ๑

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต
 และการขอรับใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก

ขอ ๑ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้ยื่นคำขอตามแบบ ที่ ปลัดกระทรวงประกาศกำหนด พร้อมแนบหลักฐานประกอบการขออนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในสถานที่และอาคารที่จะขออนุญาตจัดตั้ง สถานรับเลี้ยงเด็ก ในกรณีที่สถานที่หรืออาคารเป็นของผู้อื่น ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมี หนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของสถานที่หรืออาคารด้วย

(๒) แผนผังแสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(๓) แบบแปลนแผนผังอาคารภายในสถานที่ที่จะขออนุญาตจัดตั้ง พร้อมรายละเอียด เกี่ยวกับการใช้สอยอาคารและห้องต่าง ๆ ทุกห้อง

(๔) รางระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กตามขอ ๑๗ ใน กรณีที่สถานรับเลี้ยงเด็กนั้นตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตติดต่อตั้งแต่สองจังหวัด ขึ้น ไปให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวง สำหรับในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ขอ ๒ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าวัยสิบแปดบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการ กระทำผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้ กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่มีความผิดเกี่ยวกับเด็ก

(๔) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือไม่ เป็น ผู้ติดสารเสพติด

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ในกรณีที่ผู้ขอรับ ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นนิติบุคคล ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้น ต้องมี เอกสารนี้เป็นเอกฉันท์จากผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้น ต้องมี คำ ระบุว่ากรณีใดๆ ที่คุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง ผิดเงื่อนไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอ ๓ เมื่อได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามขอ ๑ แล้ว ให้ผู้รับคำขอตามขอ ๑ วรคสอง ตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานนั้น และตรวจสอบด้วยวาจาอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม ตลอดจนผู้ดำเนินการ เจาหน้าที่ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น มีลักษณะและคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายกระทรวงนี้หรือไม่ หากคำขอและเอกสารหลักฐานอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม ผู้ดำเนินการ เจาหน้าที่ และระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้รับคำขอออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น หากตรวจพบว่ามีข้อใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขใหญ่ถูกต้องครบถ้วน หากผู้ขอรับใบอนุญาตมิได้แก้ไขใหญ่ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่ผู้รับคำขอกำหนด ให้ผู้รับคำขอส่งไม่อนุญาต เมื่อได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กให้มียุทธหนึ่งปีนับแต่วันออกใบอนุญาต

ขอ ๔ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่น คำขอต่อผู้ออกใบอนุญาตตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นทำให้ไม่อาจยื่นคำขอตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้ยื่นคำขอใดก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการ สถานรับเลี้ยงเด็ก ต่อไปจนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะส่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ในการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้นำขอ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ระบุนรายละเอียดรายการต่ออายุใดทางด้านหลังของใบอนุญาตเดิมนั้นด้วย

ขอ ๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่อผู้ออกใบอนุญาตตามแบบที่ปลัดกระทรวงประกาศกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบการสูญหายหรือถูกทำลายหรือชำรุด พร้อมด้วยหลักฐานการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย หรือนำใบอนุญาตที่ชำรุดแนบพร้อมคำขอ ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาต โดยมีคำว่า "ใบแทน" กำกับไว้ที่มุมบนด้านขวา และให้มีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย จากผู้ออกใบอนุญาต

ขอ ๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตแสดงใบอนุญาต หรือใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ณ ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น

ขอ ๗ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขอาคาร สถานรับเลี้ยงเด็ก ย้ายที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ตลอดจนเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินการ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อขอความเห็นชอบไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือย้าย แล้วแต่กรณี

หมวด ๒

การดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก

ขอ ๘ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตามขอ ๑๑ และขอ ๑๔ เพื่อทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้เลี้ยงดูเด็ก
- (๒) ผู้ประกอบอาหาร
- (๓) ผู้ทำความสะอาด

เจ้าหน้าที่คนหนึ่ง ๆ อาจทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง หรือหลายหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ แต่ต้องมีความเหมาะสมตามจำนวนเด็ก

ขอ ๙ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก อาจดำเนินกิจการด้วยตนเอง หรืออาจจัดให้มีผู้ดำเนินกิจการ ในกรณีที่ดำเนินกิจการด้วยตนเอง ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย อย่างน้อย หนึ่งปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ ปลัดกระทรวงกำหนด และมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี ผู้ดำเนินกิจการตามวรรคหนึ่งต้องมีคุณสมบัติตามขอ ๒ และต้องมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับ การพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างน้อยหนึ่งปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ปลัดกระทรวงกำหนด และมีความรู้เรื่อง โภชนาการและอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ขอ ๑๐ ผู้ดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลความเป็นอยู่ของเด็กตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กด้วยความเมตตาและความเสมอภาค
- (๒) แจงระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กได้รับทราบ และสร้างความสัมพันธ์กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก
- (๓) เปิดโอกาสให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเยี่ยมชมสถานรับเลี้ยงเด็ก ตลอดจน การดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก
- (๔) สนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กในรูปของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการสร้างเครือข่ายกับชุมชน
- (๕) จัดให้มีแพทย์หรือพยาบาล หรือสามารถติดต่อกับแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานีอนามัย หรือคลินิก ได้ทันทีเมื่อมีกรณีฉุกเฉิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการวิจัยเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(๖) เป็นผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตามขอ ๘

ขอ ๑๑ ผู้เลี้ยงดูเด็กต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับเด็ก

(๔) เป็นผู้มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นผู้ติดสารเสพติด โดยมีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) มีวุฒิภาวะและบุคลิกลักษณะเหมาะสมทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม มีความขยันอดทน และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติต่อเด็กด้วยความเมตตา ความอ่อนโยนที่จะเอื้ออำนวยต่อการทำหน้าที่ เลี้ยงดูเด็กได้อย่างเหมาะสม

(๖) ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ขอ ๑๒ ผู้เลี้ยงดูเด็กมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลเด็กและปฏิบัติเป็นกิจวัตร เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้านตามวัย

(๒) ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้เด็กได้พัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม

และจริยธรรมไปพร้อมกัน

(๓) บันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

(๔) จัดสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัย และถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน

(๕) เป็นผู้ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวเพื่อทราบ ถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่างต่อเนื่อง

ขอ ๑๓ สถานรับเลี้ยงเด็ก จะต้องมีผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อยคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลเด็ก ดังต่อไปนี้

(๑) เด็กอายุไม่เกินหนึ่งปี จำนวนไม่เกินสามคน

(๒) เด็กอายุตั้งแต่หนึ่งปีไม่เกินสามปี จำนวนไม่เกินหกคน

(๓) เด็กอายุตั้งแต่สามปีไม่เกินห้าปี จำนวนไม่เกินสิบคน

(๔) เด็กอายุตั้งแต่ห้าปีขึ้นไป จำนวนไม่เกินสิบห้าคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ขึ้นที่อาคารเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกหรือเผยแพร่ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอ ๑๔ ผู้ประกอบอาหารต้องมีคุณสมบัติตามขอ ๒ วรรคหนึ่ง และขอ ๑๑ (๔) และมีความรู้

และประสบการณ์ในเรื่องโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ขอ ๑๕ ในการดำเนินกิจการของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่สุขภาพและความปลอดภัยของเด็ก และให้รวมถึงในเรื่องต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการปฐมนิเทศ การประชุม หรือการพบปะพูดคุยกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

(๒) จัดอาหารและนมที่มีคุณภาพ มีสารอาหารครบหาหมู ให้เด็กรับประทานและดื่มด้วยปริมาณที่เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละมื้อ

(๓) ชั่งน้ำหนักและวัดสวนสูงเด็ก ทำบันทึกรายงานการพัฒนาเด็กตามแบบของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือบันทึกสุขภาพแม่ และเด็กตามแบบของกรมอนามัย หรือแบบบงชี้พฤติกรรมของเด็ก และให้คำแนะนำแกบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเรื่องภูมิคุ้มกันโรค มาตรการป้องกันโรคติดต่อ บันทึกการเจ็บป่วยและการดูแลรักษา และแจ้งให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กทราบเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่เด็กมีพฤติกรรมที่น่าสงสัย ให้ปรึกษาหารือบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก เพื่อให้มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วย

(๔) ในกรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อในชุมชน หรือท้องที่ที่สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ ต้องดำเนินการประสานงานกับหน่วยแพทย์ของโรงพยาบาล เพื่อให้เด็กในความดูแลสถานรับเลี้ยงเด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคนั้น

(๕) กรณีเด็กเจ็บป่วยต้องดูแลอย่างใกล้ชิด โดยให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือนำเด็ก ไปพบแพทย์ และรายงานให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กทราบทันที

(๖) จัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเหมาะสม ให้เด็กได้เคลื่อนไหวและพัฒนาประสาทสัมผัสทั้งห้า ตลอดจนให้เด็กได้เลือกกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจ และรู้จัก อยู่รวมกันในสังคม

(๗) ฝึกขอวิธีป้องกันภัยพิบัติให้แกเจ้าหน้าที่และเด็กอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๘) อบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

(๙) จัดเก็บข้อมูล หรือจัดทำทะเบียนบันทึกรายการ และแสดงรายละเอียดให้เป็นปัจจุบันดังต่อไปนี้

(ก) รายชื่อและประวัติของเด็ก

(ข) การเข้าและออกของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการพิจารณาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 (ค) จัดทำบันทึกประจำตัวเด็กเพื่อติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
 บริการสุขภาพรวมถึงการป้องกันโรค

(ง) ตารางเวลาและรายการอาหารประจำวันของเด็ก

(จ) ตารางกิจกรรมประจำวัน

(ฉ) รายการหมายเลขโทรศัพท์ของสถานพยาบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของ
กับการดูแลความปลอดภัยของเด็กในกรณีฉุกเฉินติดไว้ในที่เปิดเผย และบันทึก
หมายเลขโทรศัพท์ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

(๑๐) จัดทำบันทึกการรับ-ส่งเด็กในแต่ละวัน พร้อมทั้งจัดทำบัตรแสดงการรับ-ส่งเด็ก

ขอ ๑๖ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก จัดทำป้ายแสดงชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก และมีข้อความเป็นตัวอักษรไทยวาเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก และติดไว้ ณ ที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่เปิดเผย และเห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร

ขอ ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน เพื่อใช้ประกอบในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตและใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก ระเบียบหรือข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการให้สอดคล้องและได้มาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะอาคารของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ขอ ๑๘ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) บริเวณที่ตั้งอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ หรือต้นไม้ที่มีหนามแหลมคมอันอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่อยู่ใกล้ขีดบริเวณที่มีมลพิษเกินกว่าที่กฎหมายวาดวยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด หรือบริเวณที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณขนถ่ายก๊าซ น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันการเสี่ยงอันตรายดังกล่าว

(๒) บริเวณที่ตั้งอาคารต้องมีรั้วกัน มีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่าสองทาง ถ้ามีทางเดียว ประตูต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร แต่สถานรับเลี้ยงเด็กอยู่ในอาคารหลายชั้น ให้จัดตั้งได้ไม่เกินชั้นที่สอง หากเกินกว่านั้นต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุของทางราชการที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้อำนาจอนุญาตเป็นกรณีไป

(๓) อาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เป็นเขตปลอดบุหรี่ มีแสงสว่างทั่วอาคาร โดยมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ ระดับสายตาภายในอาคารขณะเด็กหลับไม่เกิน ๔๐ เดซิเบล และมีระบบฟอกอากาศหรือระบายอากาศที่
เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ส่วนหนึ่งและใช้เฉพาะเพื่อการศึกษานานาชาติไปอนเฉพาะให้ไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้ใช้ห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรณีนำไปใช้

(๔) ภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีทางเข้า-ออกอย่างน้อยสองทาง โดยความกว้างและสูงแต่ละทางต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า ๘๐ x ๒๐๐ เซนติเมตร สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวก ความสูงจากพื้นถึงขอบหน้าต่างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร และพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๒.๔๐ เมตร พื้นที่ หน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้องที่ไม่ติดต่อกับห้องอื่นภายในอาคาร กรณีมีบันได ความกว้างของบันไดต้องไม่น้อยกว่า ๑ เมตร ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ทุกชั้นบันไดต้องมีราวกันตกและลูกกรงสูงไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร มีราวเดี่ยวเหมาะสำหรับเด็กเกาะขึ้นบันได ระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร และชานพักของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ถ้าอาคารมีระเบียง ขอบระเบียงต้องสูงไม่น้อยกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร ความกว้างของระเบียงต้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร และถ้ามียานั่งด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๗๕ เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากม้านั่งไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร โดยมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยสำหรับเด็ก ดังต่อไปนี้

(ก) ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟฟ้าอัตโนมัติภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก

(ข) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงมือถืออย่างน้อยหนึ่งเครื่องในแต่ละชั้นของอาคาร

(ค) ปลั๊กไฟต้องสูงจากพื้นห้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่ากำหนดต้องมีฝาปิดที่ปลอดภัย

(๕) พื้นที่โหลยภายในอาคารต้องสะอาดและปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมรับประทานอาหาร นอน และทำความสะอาดร่างกายแยกจากห้องประกอบอาหาร ห้องสวมและที่พับเด็กป่วย โดยเฉลี่ย ๒ ตารางเมตร ต่อเด็กอายุสองปีขึ้นไป จำนวนหนึ่งคน และโดยเฉลี่ย ๑.๕๐ ตารางเมตร ต่อเด็กอายุต่ำกว่าสองปี จำนวนหนึ่งคน

(๖) จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก โดเก โตะ และเก้าอี้ที่มีความปลอดภัย ตุ๊กตาหรือชั้นวางของ ที่ดีมีน้ำสะอาดพร้อมภาชนะ เครื่องชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูง

(๗) จัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม รับประทานอาหาร และนอน แยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ที่โหลยได้หลายอย่างในพื้นที่เดียวกัน แต่ต่างเวลากัน สามารถปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเมื่อจัดพื้นที่เพื่อการโหลยแล้ว พื้นที้นั้นต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) บริเวณพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม ซึ่งอาจใช้บริเวณนอกอาคารที่มีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตร ต่อเด็กหนึ่งคน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นหลัก มีวัสดุอุปกรณ์ป้องกัน การเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ส่งเสริม การพัฒนาเรียนรู้ของเด็ก

(ข) บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก มี ภาชนะสำหรับเด็กใช้ในการบริโภคด้วยวัสดุที่ถูกต้องลักษณะ ไม่มีพิษ และเพียงพอกับ จำนวนเด็ก มีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(ค) บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องอยู่ในห้องที่มีความสะอาด และมีอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการนอนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก อากาศถ่ายเทได้สะดวก ตลอดจนให้มีมาตรการป้องกัน ยุงและแมลง

(ง) บริเวณที่ทำความสะอาดร่างกาย ต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำ ความสะอาดตัวเด็ก โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร ซึ่งอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ พื้นจะต้องไม่ลื่น และอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(จ) บริเวณที่ประกอบอาหาร ต้องห่างจากบริเวณพื้นที่ (ก) (ข) (ค) และ (ง) พอสมควร มีประตูเปิด-ปิด ที่เด็กเขาไปไม่ได้ มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างและที่ เก็บภาชนะที่ถูกต้องลักษณะ มีความสะอาดและปลอดภัยด้วย

(ฉ) ห้องส้วม ต้องจัดให้มีห้องส้วมที่ถูกต้องลักษณะสำหรับเด็ก มีที่ถ่าย อุจจาระโดยเฉลี่ยหนึ่งทีต่อเด็กที่มีอายุหนึ่งปีขึ้นไปจำนวนสิบคน โดยฐานส้วมนั้น เด็กต้องสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่าย หากมีประตูจะต้องไม่ล็อกจนหรือกุญแจ และมีส วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้อง ไม่อยู่ในที่ลับตาคน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้วปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดหาวัสดุเพิ่มเติมเพื่อ ให้เด็กใช้ได้อย่างปลอดภัย

(ช) บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วนโดยมีตู้เก็บยา อุปกรณ์และ เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล อยู่ในที่สูงซึ่งพนมือเด็กแตะสะดวกต่อ การหยิบใช้และที่พักเด็กป่วยนั้นต้องอยู่ในสายตาผู้เลี้ยงดูหรือผู้รับผิดชอบตลอดเวลา ที่เด็กป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยโดยเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พั กเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
2. หนังสือคู่มือทีมสหวิชาชีพ "การทารุณกรรมและทอดทิ้งเด็ก" โครงการพิทักษ์สิทธิเด็ก
โรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. หนังสือ "มูลนิธิ เด็กโสสะแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ 20 ปี"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้